

Izvještaj o podacima i informacijama UniCredit Bank a.d. Banja Luka za 2021. godinu

Banja Luka, maj 2022. godine

Sadržaj

1.	Uvod	3
2.	Podaci i informacije o Banci	3
2.1.	Opšte informacije o Banci	3
2.2.	Vlasnička struktura i organi upravljanja Bankom	7
2.3.	Politike naknada	9
2.4.	Strategija i politike za upravljanje rizicima Banke	13
2.5.	Kapital	43
2.6.	Kapitalni zahtjevi i adekvatnost kapitala	45
2.6.1.	Iznosi kapitalnih zahtjeva i stope kapitala	46
2.6.2.	Ukupna i prosječna izloženost Banke	47
2.6.3.	Geografska podjela izloženosti	48
2.6.4.	Podjela izloženosti prema vrstama djelatnosti druge ugovorne strane	49
2.6.5.	Preostala ročnost izloženosti druge ugovorne strane	50
2.6.6.	Bruto izloženosti po značajnim privrednim granama	51
2.6.7.	Promjene po ispravkama vrijednosti tokom perioda	52
2.6.8.	Izloženosti prije i poslije korišćenja kreditne zaštite	52
2.6.9.	Informacije o finansijskoj poluzi	53
2.7.	Likvidnosni zahtjevi	53
2.8.	Založena i nezaložena imovina	54

1. Uvod

Izveštaj o podacima i informacijama UniCredit Bank a.d. Banja Luka za 2021. godinu (u daljem tekstu: Izveštaj i Banka) je sačinjen u skladu sa:

- Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 89/2017) i
- Uputstvom za popunjavanje obrazaca uz Odluku o objavljivanju podataka i informacija banke (www.abrs.ba/sr/category/c174).

Kvantitativni podaci u Izveštaju su prikazani na propisanim obrascima.

Podaci su dati u hiljadama BAM, ukoliko to nije drugačije navedeno.

Ključni pokazatelji poslovanja, kao i kvantitativni podaci o upravljanju rizicima u poslovanju, su objavljeni u Godišnjem izveštaju Banke za 2021. objavljenom na internet stranici:

<https://www.unicreditbank-bl.ba/bhs/o-nama/poslovanje/finansijski-izvjestaji.html>

2. Podaci i informacije o Banci

2.1. Opšte informacije o Banci

Kao pravni sljedbenik prve banke izgrađene na ovom području „Privilegovane zemaljske banke za BiH - Filijala Banja Luka“, osnovane 1910. godine, Banka ima najdužu tradiciju bankarskog poslovanja u Bosni i Hercegovini. U istoriji dužoj od 110 godina, ova Banka je prošla kroz nekoliko različitih transformacija i uspješno poslovala u različitim pravnim i organizacionim oblicima.

Od 1. juna 2008. godine Banka posluje pod nazivom: UniCredit Bank a.d. Banja Luka i ima sljedeći zaštitni znak, koji se koristi u pravnom prometu i službenim odnosima:

Sjedište Banke je u Banjoj Luci, ulica Marije Bursać broj 7.

Banka pripada evropskoj bankarskoj grupi UniCredit, čije je sjedište u Italiji (u daljem tekstu: Grupa).

Predmet poslovanja Banke obuhvata djelatnosti kako slijedi:

- primanje novčanih depozita i drugih novčanih sredstava,
- davanje i uzimanje kredita, finansijski lizing,
- davanje svih oblika novčanog jemstva,
- kupovina i prodaja instrumenata tržišta novca i kapitala za svoj ili tuđi račun,
- usluge domaćeg i međunarodnog platnog prometa i prenosa novca,
- kupovina i prodaja strane valute,
- izdavanje i upravljanje sredstvima plaćanja (uključujući kreditne kartice, putne i bankarske čekove),
- čuvanje i upravljanje hartijama od vrijednosti i drugim vrijednostima,
- usluge finansijskog menadžmenta,
- kupovina i prodaja hartija od vrijednosti,
- zastupanje u osiguranju, i
- ostale aktivnosti, koje proizlaze iz gorenavedenih poslova.

Navedene djelatnosti Banke su klasifikovane u skladu sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti i Registru poslovnih subjekata po djelatnostima u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 66/13) i Uredbom o klasifikaciji djelatnosti Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 8/14), kako slijedi:

- 64.19 ostalo novčano poslovanje,
- 64.91 finansijski zakup (lizing),
- 64.92 ostalo odobravanje kredita,
- 64.99 ostale finansijske uslužne djelatnosti osim osiguranja i penzionih fondova,
- 66.12 posredovanje u poslovima sa hartijama od vrijednosti i robnim ugovorima,
- 66.19 ostale pomoćne djelatnosti u finansijskim uslugama, osim osiguranja i penzionih fondova,
- 66.22 djelatnost zastupnika i posrednika u osiguranju.

Navedene aktivnosti Banka obavlja unutar Bosne i Hercegovine, kao i u međunarodnim transakcijama, u skladu sa zakonskim odredbama i dozvolom za rad Banke.

Poreski identifikacioni broj Banke je 4400958880009, a PDV broj je 400958880009.

Žiro račun Banke kod Centralne banke BiH je 551 000 99999999 32.

Banka je svoje poslovanje organizovala po segmentima u skladu sa metodologijom UniCredit Grupe, i to:

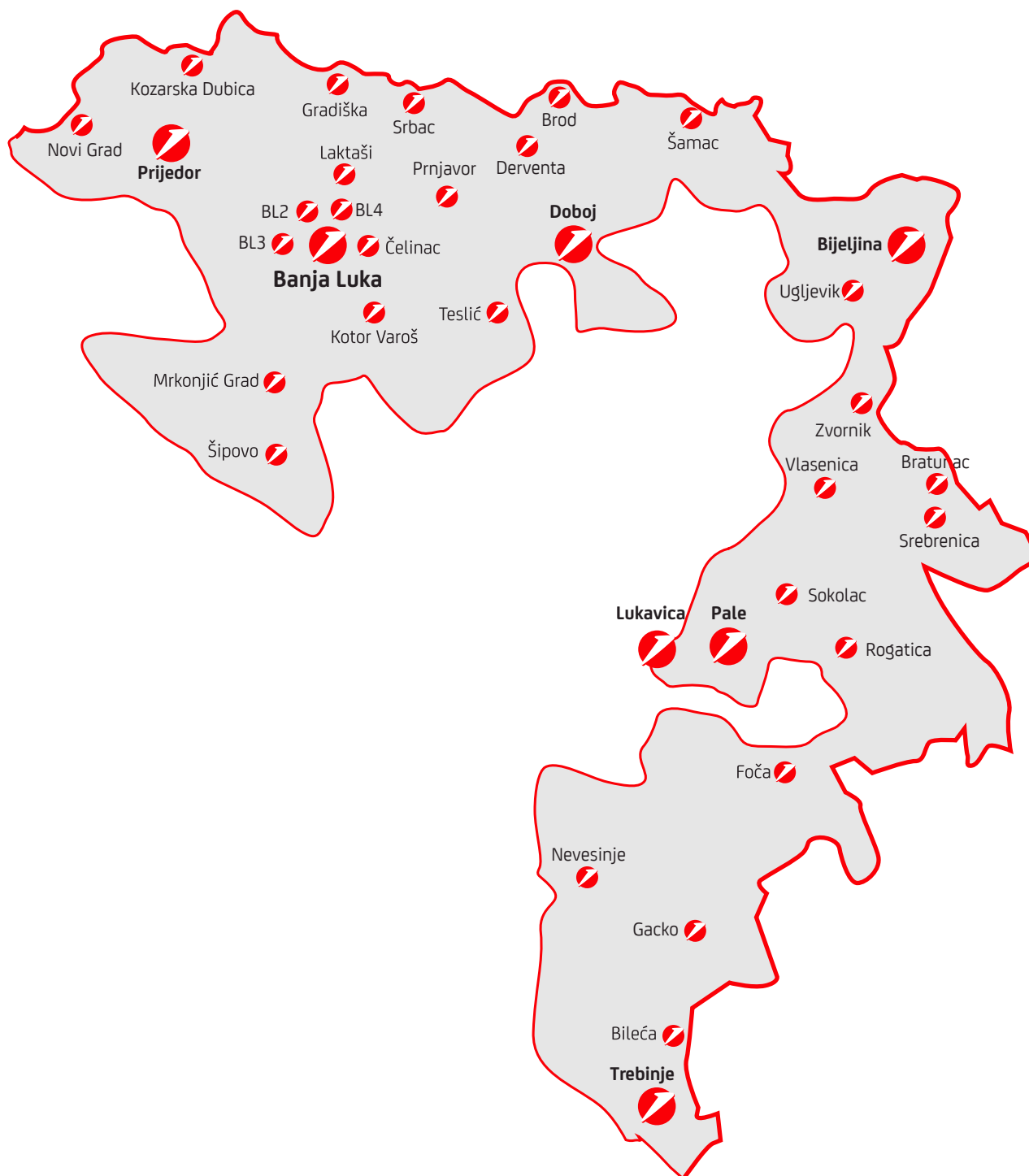
- Korporativno i investiciono bankarstvo,
- Maloprodaja i
- Ostalo.

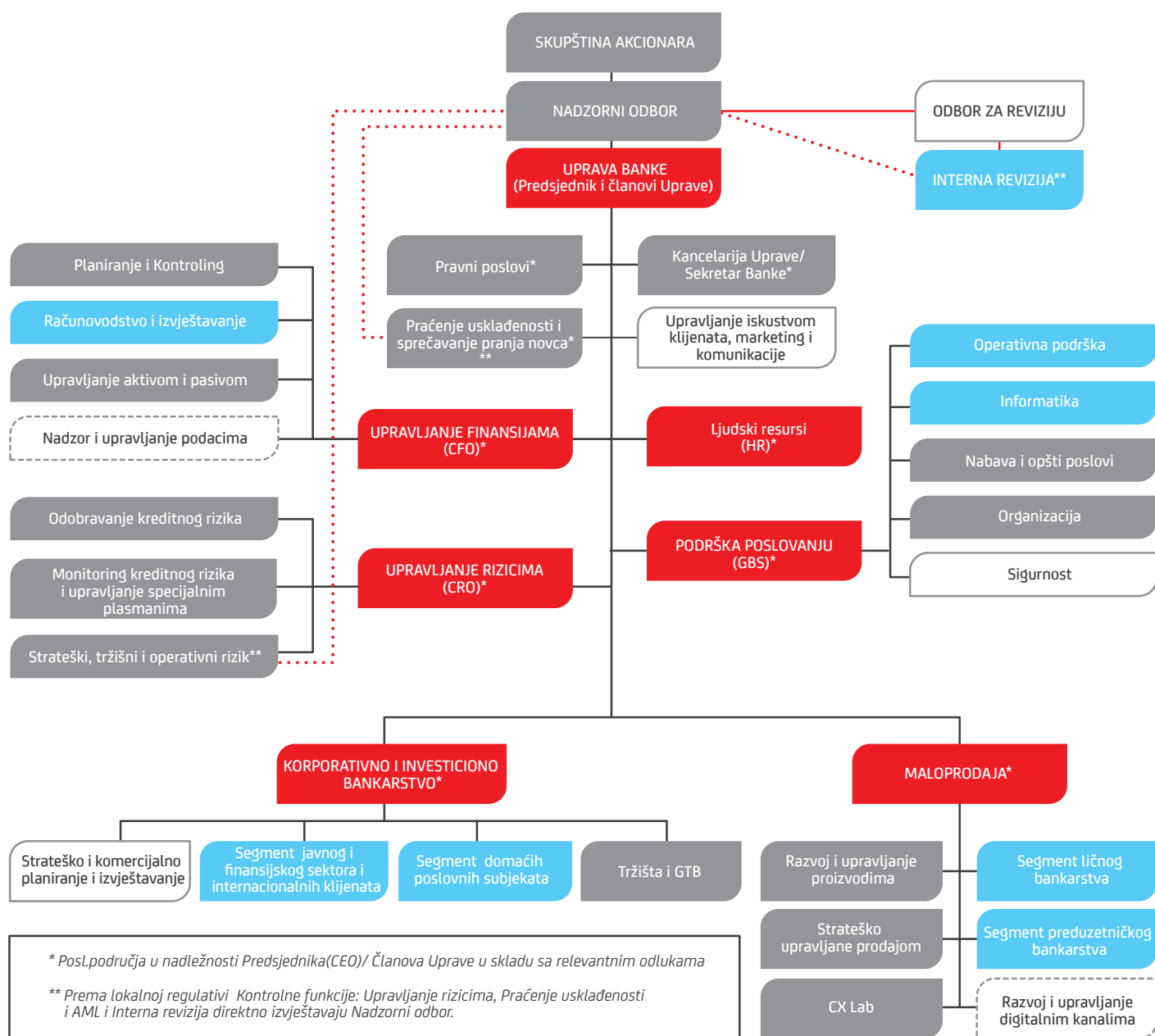
Segment Korporativnog i investicionog bankarstva posluje sa velikim i srednjim domaćim poslovnim subjektima, javnim i finansijskim sektorom, kao i sa internacionalnim klijentima kojima, uz proizvode finansiranja, takođe nudi proizvode iz domena globalnog transakcionog bankarstva i finansijskih tržišta. Posredstvom poslovnih centara Istok i Zapad, strukturisanih prema geografskoj i privrednoj povezanosti, Banka pokriva cijelo područje Republike Srpske i vodi poslovne odnose sa više od osam stotina klijenata, velikih i srednjih po veličini prihoda.

Segment Maloprodaje za klijente obezbjeđuje široku paletu proizvoda i usluga kroz dva područja poslovanja, Lično i Preduzetničko bankarstvo, upravlja mrežom poslovnih jedinica i direktnim kanalima distribucije poput bankomata, mobilnog i elektronskog bankarstva. Poslovna mreža Banke je tokom 2021. godine bila podijeljena u četiri geografski i privredno povezane regije (banjalučko-prijedorsku, dobojsko-gradišku, sarajevsko-bijeljinsku i trebinjsko-fočansku), sa ukupno 35 organizacionih jedinica na kraju 2021. godine.

Segment Ostalo obuhvata: kapital i rezerve, upravljanje aktivom i pasivom, ostale centralizovane operacije, te ostalu imovinu i obaveze, koje nisu pridružene drugim segmentima.

Poslovna mreža Banke je prikazana na karti ispod, a spisak poslovnih jedinica je dat na kraju ovog dokumenta.

Organizaciona struktura Banke na dan 31. decembar 2021. godine

2.2. Vlasnička struktura i organi upravljanja Bankom

U strukturi kapitala jedan akcionar je većinski vlasnik, koji raspolaže sa 99,4439% kapitala Banke, a 59 akcionara ima ukupno učešće od 0,5561% i spadaju u kategoriju „malih akcionara“.

Banka u svom kapitalu nema prioritetnih akcija.

Nominalna vrijednost po akciji iznosi 700,00 BAM, a knjigovodstvena vrijednost jedne akcije na dan 31.12.2021. godine je iznosila 1.850,58 BAM.

Tokom 2021. godine na Berzi je izvršeno 20 transakcija trgovanja, u kojima je prometovana 181 akcija po prosječnoj cijeni od 1.803,04 BAM po jednoj akciji (prosječna cijena ponderisana trgovanom količinom: 1.782,17 BAM po jednoj akciji), a ukupna vrijednost trgovanja je iznosila je 322.572,50 BAM.

U narednoj tabeli su prikazani akcionari Banke, koji imaju 5% ili više učešća u kapitalu:

Vlasnička struktura			
Red. Br.	Ime/naziv akcionara, koji imaju 5% ili više učešća u kapitalu	% učešća	
		Obične akcije	Prioritetne akcije
1.	UniCredit S.p.A. Milano, Italija	99,4439	-

U skladu sa Zakonom o bankama RS i Statutom Banke, organi upravljanja Bankom su: Skupština akcionara, Nadzorni odbor i Uprava Banke. Pored organa upravljanja, Banka ima i Odbor za reviziju i druge odbore u skladu sa propisima i internim aktima.

Skupštinu Banke čine akcionari, koji posjeduju ukupno 138.650 akcija, pri čemu jedna akcija daje pravo na jedan glas.

Na dan 31.12.2021. godine Banka je imala ukupno 60 akcionara sa pravom glasa, od kojih većinski akcionar posjeduje 137.879 akcija sa pravom glasa, a 59 malih akcionara raspolaže ukupno sa 771 akcija sa pravom glasa.

Nadzorni odbor biraju akcionari na Skupštini Banke na period od četiri godine, uz prethodno pribavljenu saglasnost Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Nadzorni odbor nadzire poslovanje i rad Uprave, a čine ga predsjednik i četiri člana.

Na dan 31.12.2021. godine Nadzorni odbor Banke čine:

Članovi Nadzornog odbora Banke		
Red. broj	Ime i prezime	Kratka biografija (ili link, na kojem je objavljena)
1.	Pasquale Giamboi	Pasquale Giamboi je imenovan na funkciju predsjednika Nadzornog odbora Banke u oktobru 2017. godine. Obavljao je funkciju direktora UniCredit Banca per la Casa S.p.A. U periodu od marta 2011. do oktobra 2013. godine, Pasquale Giamboi je obavljao funkciju direktora Maloprodaje u UniCredit Bulbank AD. Prije toga je obavljao različite funkcije u okviru UniCredita. Od februara 2019. godine je član Nadzornog odbora UniCredit Bank Slovenija d.d.
2.	Daniel Svoboda	Daniel Svoboda je karijeru u UniCreditu započeo u julu 1999. godine u Bank Austria Creditanstalt AG. Funkciju direktora Upravljanja rizicima u FactorBank AG je obavljao od augusta 2003. do marta 2007. godine, a od aprila 2007. do oktobra 2009. godine funkciju direktora odjeljenja za rizike u UniCredit Leasing Slovakia a.s. Od novembra 2009. godine je obavljao funkcije u UniCredit Bank Austria AG, dok od jula 2016. godine obavlja funkciju direktora Monitoringa i specijalnih plasmana Grupe za Centralno Istočnu Evropu.
3.	Margherita Giulia Cerqui	Margherita Cerqui, magistra poslovne administracije, je član Nadzornog odbora Banke od 17.10.2020. godine. UniCredit Grupi se pridružila polovinom 2016. godine kao šef Odjeljenja za naknade i planiranje ljudskih resura za korporativno i investiciono bankarstvo, u sklopu čega je radila i kao vođa projekta u okviru Strategija ljudskog kapitala. Od 2019. godine preuzima funkciju suvoditelja Odjela učinka i nagrađivanja na nivou Grupe i nosi odgovornost za oblikovanje okvira za i provođenje procesa upravljanja učinkom i nagrađivanjem, pripremu politika naknada, upravljanje Odborom za naknade, identifikaciju nosilaca rizika na nivou Grupe, razvoj kratkoročnih i dugoročnih podsticajnih sistema i planova, itd. Prije dolaska u UniCredit bila je direktorica za savjetovanje u upravljanju u Oliver Wyman Financial Services.
4.	Zoran Vasiljević (nezavisni član)	http://www.unibl.org/fis/zaposlen/1346-zoran-vasiljevic
5.	Vedran Stanetić (nezavisni član)	Vedran Stanetić, doktor nauka, je nezavisni član Nadzornog odbora Banke od 09.04.2021. godine. Stekao je zvanje ovlaštenog revizora, ovlaštenog procjenjivača i ovlaštenog računovođe. Od aprila 2014. godine obavlja funkciju vođe tima u Glavnoj službi za reviziju javnog sektora RS. Od 2011. do 2014. godine je kao istraživač radio na Ekonomskom institutu a.d. Banja Luka, a u periodu od 2007. do 2011. godine je radio kao revizor u Deloitte a.d. Banja Luka na poslovima revizije finansijskih izvještaja i analize poslovanja privatnih preduzeća, preduzeća od javnog interesa, banaka, društava za osiguranje i društava za upravljanje fondovima kapitala.

Uprava Banke organizuje rad, vodi poslovanje i zastupa Banku.

Upravu Banke imenuje Nadzorni odbor, uz prethodno pribavljenu saglasnost Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Članovi Uprave Banke u 2021. godini su:

Članovi Nadzornog odbora Banke		
Red. broj	Ime i prezime	Kratka biografija (ili link, na kojem je objavljena)
1.	Gordan Pehar	predsjednik Uprave od 01.11.2017. godine https://www.unicreditbank-bl.ba/bhs/o-nama/banka/uprava.html
2.	Jasminka Bajić	član Uprave Banke za Upravljanje finansijama od 01.08.2020. godine https://www.unicreditbank-bl.ba/bhs/o-nama/banka/uprava.html
3.	Dragana Janić	član Uprave Banke za Upravljanje rizicima od 01.08.2020. godine https://www.unicreditbank-bl.ba/bhs/o-nama/banka/uprava.html
4.	Gordan Pehar	privremeno preuzimanje poslova člana Uprave Banke za Korporativno i investiciono bankarstvo i Maloprodaju od 19.12.2020. do 28.02.2021. godine
	Željko Kišić	član Uprave Banke za Korporativno i investiciono bankarstvo i Maloprodaju od 01.03.2021. godine https://www.unicreditbank-bl.ba/bhs/o-nama/banka/uprava.html
5.	Tsvetelin Petyov Minchev	član Uprave Banke za Podršku poslovanju do 28.02.2021. godine
	Roland Viskupić	član Uprave Banke za Podršku poslovanju od 01.03.2021. godine https://www.unicreditbank-bl.ba/bhs/o-nama/banka/uprava.html
6.	Anita Grabner	član Uprave Banke za Ljudske resurse Anita Grabner je svoju karijeru u okviru naše Banke započela 2010. godine u poslovnom području Ljudski Resursi, na rukovodećoj poziciji Direktora Ljudskih resursa. Anita je po zvanju diplomirani psiholog, a prethodno je svoju karijeru gradila u UniCredit Bank d.d. Mostar, obavljajući funkcije u okviru poslovnog područja Ljudski resursi. Od 01. aprila 2021. godine je preuzela poziciju člana Uprave Banke, do 31.01.2022. godine.

Odbor za reviziju se sastoji od tri člana, koje imenuje Nadzorni odbor na period od četiri godine.

Na dan 31.12.2021. godine Odbor za reviziju Banke čine:

Članovi Odbora za reviziju	
Red. broj	
1.	Jelena Poljašević, predsjednik
2.	Ante Križan, član
3.	Antonija Matošin, član do 25.10.2021. godine Graziana Mazzone, član od 26.10.2021. godine

U skladu sa Zakonom o bankama Republike Srpske, Nadzorni odbor Banke je uspostavio sljedeće odbore:

- Odbor za imenovanja
- Odbor za rizike i
- Odbor za naknade.

Sastav navedenih odbora je u toku 2021. godine usklađen sa odredbama Odluke Agencije za bankarstvo RS o sistemu upravljanja u bankama („Službeni glasnik RS“, br. 62/21).

Članovi ostalih odbora Nadzornog odbora	
Odbor za imenovanja	
	Učestalost zasjedanja
1. Margherita Giulia Cerqui, predsjednik	
2. Pasquale Giamboi, član	
3. Anita Grabner, član (do 13.10.2021. godine) Daniel Svoboda, član (od 14.10.2021. godine)	Po potrebi, najmanje jednom godišnje.
Odbor za rizike	
	Učestalost zasjedanja
1. Daniel Svoboda, predsjednik (do 13.10.2021. godine) Vedran Stanetić, predsjednik (od 14.10.2021. godine)	
2. Pasquale Giamboi, član	Po potrebi, najmanje jednom u šest mjeseci.
3. Dragana Janjić, član (do 13.10.2021. godine) Daniel Svoboda, član (od 14.10.2021. godine)	
Odbor za rizike	
	Učestalost zasjedanja
1. Margherita Giulia Cerqui, predsjednik (do 13.10.2021. godine) Zoran Vasiljević, predsjednik (od 14.10.2021. godine)	
2. Pasquale Giamboi, član	Po potrebi, najmanje jednom godišnje.
3. Anita Grabner, član (do 13.10.2021. godine) Margherita Giulia Cerqui, član (od 14.10.2021. godine)	

2.3. Politike naknada

1) Informacije vezane za postupak, koji se odnosi na donošenje politike naknada, kao i broj sastanaka održanih od strane Nadzornog odbora ili Skupštine akcionara vezano za politike naknada i njihovo provođenje

Na osnovu Zakona o bankama Republike Srpske („Službeni glasnik RS“ br. 4/17, 19/18 i 54/19) i Odluke o politici i praksi naknada u banci („Službeni glasnik RS“ br. 75/17), Banka je uspostavila proces, koji se tiče upravljanja naknadama, a čija su osnovna načela definisana Politikom naknada.

U skladu sa navedenom regulativom, Banka svake godine usvaja Politiku naknada. Politika naknada u 2021. godini je usvojena na sjednici Nadzornog odbora održanoj 25.10.2021. godine. Politika naknada je temeljena na Politici naknada UniCredit Grupe, uz prethodnu detaljnu analizu i usaglašavanje sa lokalnim regulatornim zahtjevima.

Usvajanju Politike naknada prethodili su sljedeći koraci:

- usaglašavanje sa ostalim funkcijama u Banci: Praćenje usklađenosti i sprečavanje pranja novca, Pravni poslovi, Upravljanje rizicima,
- razmatranje od strane Odbora na naknade (i upućivanje Nadzornom odboru na usvajanje prijedloga odluke),
- utvrđivanje prijedloga Odluke o davanju saglasnosti na Politiku naknada od strane Nadzornog odbora (i upućivanje Skupštini Banke na davanje saglasnosti),
- davanje saglasnosti Skupštine Banke na prijedlog Odluke o usvajanju Politike naknada,
- usvajanje Politike naknada od strane Nadzornog odbora.

Skupština akcionara je na prvoj sjednici u aprilu 2021. godine dala saglasnost na Odluku o maksimalnom iznosu varijabilnog dijela naknada za isplatu svim zaposlenima za 2020. godinu, te usvojila Odluku o maksimalnom iznosu varijabilnog dijela naknada članovima Uprave Banke za 2020. godinu. Na drugoj sjednici u septembru 2021. godine, Skupština je dala saglasnost na prijedlog odluke o usvajanju Politike naknada.

Odbor za naknade radi redovno godišnje revidiranje Politike naknada. Ova Politika opisuje misiju Grupe i vrijednosti u pristupu naknadama Grupe, stubove naknada, strukture i procese korporativnog i organizacijskog upravljanja, kao i zahtjeve za usklađenost; podržava upotrebu uporedne analize za tržišne prakse; ukazuje na pristupe za naknade, koji moraju doprinositi održivosti Grupe; detaljno opisuje ukupne elemente naknada, kao što postavlja i smjernice za kombinaciju plaćanja; obezbjeđuje smjernice za definisanje Sistema nagrađivanja Grupe, za dodjelu beneficija i za primjenu pokretača usklađenosti.

Odbor za naknade imenovan je od strane Nadzornog odbora i od početka 2021. godine su ga činila dva člana, koja su istovremeno i članovi Nadzornog odbora Banke, a treći član je bio iz Ljudskih resursa Banke. Nakon izmjene regulative, od oktobra 2021. godine, Odbor za naknade čine tri člana Nadzornog odbora. Odbor je zadužen za pripremu prijedloga politika i odluka vezanih za plate, naknade, nagrade i druga primanja zaposlenih.

Sjednice Odbora prethode sjednicama Nadzornog odbora, na kojima se usvajaju akti vezani za područje plata i naknada. U toku 2021. godine Odbor za naknade je održao 7 sjednica.

Osim Politike naknada, kojom su definisane osnovne smjernice, usvojeni su i drugi akti, kojima se detaljnije reguliše proces nagrađivanja i to:

- Pravila sistema nagrađivanja Grupe za 2021. godinu, usvojena 09.07.2021. godine.

2) Informacije o vezi između plate i uspješnosti, između ostalog najvažnijim ciljevima uspješnosti, koje je potrebno ostvariti za isplatu varijabilne naknade, broj zaposlenih, na koje se varijabilne nagrade odnose, te kako se te naknade mijenjaju u odnosu na uspješnost poslovanja Banke

U odjeljku 2 Politike naknada definisani su ključni stubovi Politike naknada:

- jasno i transparentno upravljanje putem efikasnih korporativnih i organizacijskih struktura upravljanja, kao i jasnog i striktnog upravljanja i pravila;
- usklađenost sa regulatornim zahtjevima i principima dobrog poslovnog ponašanja, štiteći i poboljšavajući ugled kompanije, kao i izbjegavajući ili upravljajući sukobima interesa između uloga unutar Grupe ili vis-à-vis klijenata;
- motivacija, zadržavanje i pošten tretman svih radnika, sa naročitim fokusom na talente i resurse ključne za ostvarivanje misije;
- održivo plaćanje za održive rezultate kroz održavanje konzistentnosti između nagrade i rezultata, te između nagrada i stvaranja dugoročne vrijednosti za nosioce interesa, kao i kroz poboljšanje postignutog rezultata i sredstava, kojima su ti rezultati postignuti.

Način utvrđivanja plate radnika je definisan Pravilnikom o radu Banke, gdje je u članu 57 navedeno:

- plata za redovan rad može biti određena kao: osnovna plata ili individualna plata;
- osnovna plata osigurava novčanu nadoknadu za vrijednost i složenost zadataka pojedinog nivoa zanimanja i uslove rada za puno radno vrijeme. Osnovna plata je startna plata platnog razreda, u koji je smješten nivo zanimanja, na koji je radnik raspoređen;
- svim radnicima istog platnog razreda određuje se ista osnovna plata i utvrđuje se ugovorom o radu;
- individualna plata je veća od osnovne plate i osigurava kompenzaciju za lični radni doprinos u realizaciji ugovorenih individualnih ciljeva, te za dostignuti stepen potrebnih ključnih kompetencija. Individualna plata se određuje u okviru raspona platnog razreda prema nivou zanimanja, na koje je radnik raspoređen. Izuzetno, za zanimanja od značaja za poslovanje Banke, a u skladu sa Sistematizacijom zanimanja, plate se utvrđuju ugovorom o radu.

Upravljanje radnom uspešnošću u Grupi i Banci je sistematičan i kontinuiran proces ugovaranja individualnih poslovnih ciljeva, praćenja, ocjenjivanja i usmjeravanja u ostvarivanju ciljeva i razvoju kompetencija, kojima se podiže sposobnost Banke da ostvaruje viziju, misiju i poslovne ciljeve.

Za rukovodioce, koji su učesnici „Executive Development Plan“ (EDP) procjene, te talente, koji su dio „Talent Management Review“ (TMR) procjene, iste se provode putem aplikacije UniCredit Grupe, s ciljem praćenja ostvarenja ciljeva, procjene potencijala, kao i razvoja kompetencija rukovodstva i talenata, a za ostale radnike ciljevi i procjena se vrši putem Radne uspešnosti (RU) kroz HR aplikaciju.

Ciljevi se ugovaraju u SMART formi:

- **specifični** - sadrže konkretne aktivnosti i načine, na koje se rezultati trebaju ostvariti;
- **mjerljivi** - ostvareni rezultat mora biti mjerljiv u smislu kvantitete, kvalitete, troškova i utrošenog vremena, kako bi se izbjegle nesuglasice prilikom ocjenjivanja RU na kraju ciklusa;
- **ostvarivi** - usklađeni sa opisom posla - ključnim područjima rada i kompetencijama radnika, dogovorenim rokovima i uvjetima rada (ambiciozno, ali ostvarivo);
- **relevantni** - usmjereni na ostvarivanje ciljeva iz poslovnog plana Banke i organizacijske jedinice;
- **vremenski ograničeni** - za svaki cilj mora postojati rok za njegovo ostvarenje.

U Politici naknada su definisani sljedeći pokretači usklađenosti:

- grade sisteme nagrađivanja zasnovane na profitabilnosti, finansijskoj stabilnosti, održivosti i ostalim pokretačima održive poslovne prakse sa naročitim upućivanjem na rizik, trošak kapitala i efikasnost;
- dizajniraju fleksibilne sisteme nagrađivanja s ciljem da upravljaju nivoima isplate uzimajući u obzir sveukupne rezultate uspešnosti Grupe/Divizije/Banke i pojedinačna postignuća, usvajajući meritokratski pristup selektivnoj nagradi, koja se zasniva na uspešnosti;
- dizajniraju sisteme nagrađivanja, koji ni na koji način ne podstiču rizična ponašanja, koja prelaze apetit za strateškim rizikom Grupe; naročito sistemi nagrađivanja bi trebalo da budu dosljedni Okviru apetita za rizik („RAF“);
- dizajniraju planove nagrađivanja usmjerene prema budućnosti, koji uravnotežuju postignuća internog pokretača ključne vrijednosti sa eksternim mjerama stvaranja vrijednosti vezano za tržište;
- dizajniraju sisteme nagrađivanja za postavljanje minimalnih pragova uspešnosti ispod kojih će nulti bonus biti plaćen; kako bi se održali adekvatni nivoi nezavisnosti za kontrolne funkcije, za Ljudske resurse, obezbjeđuju maksimalni prag za progresivno smanjenje ukupnog iznosa za varijabilne nagrade, koji se može postepeno nulirati samo u prisustvu izuzetno negativnih situacija sa procesom odobrenja na nivou Grupe;
- podvrgnuti naknadu mehanizmima korekcije, koji joj omogućavaju da se smanji (čak i značajano) ili svede na nulu, na primjer u slučaju ponašanja, od strane relevantnih lica ili kreditnih posrednika, koji su uzrokovali ili doprinijeli značajnoj šteti klijentima ili Banci.

Ocjenjivanje radnika se provodi primjenom skale od pet nivoa s opisnim nazivom:

- **izvanredna ostvarenja,**
- **jaka ostvarenja,**
- **dobra ostvarenja,**
- **nedosljedna ostvarenja,**
- **nezadovoljavajuća ostvarenja.**

U skali ocjene RU, ocjena „dobra ostvarenja“ predstavlja referentnu vrijednost, polazište za utvrđivanje uspešnosti rezultata rada ispod i iznad zadanog, tj. očekivanog rezultata.

3) Informacije o odnosu između fiksnog i varijabilnog dijela naknada

Tačkom 2.3.7. Politike naknada definisan je odnos između fiksnog i varijabilnog dijela naknada, kako slijedi:

U UniCredit bank a.d. Banja Luka, prema Odluci o sistemu upravljanja u banci Agencije za bankarstvo RS, maksimalan iznos varijabilnih naknada ne smije prelaziti iznos fiksnog dijela naknada. Za kontrolne funkcije Banke se primenjuje konzervativniji pristup, fiksna naknada ne može biti manja od dvije trećine ukupne naknade. Isto ograničenje se primjenjuje i na člana Uprave Banke, koji je nadležan za Upravljanje rizicima. Član Uprave nadležan za Ljudske resurse se ne smatra kontrolnom funkcijom na lokalnom nivou, međutim, usljed strožih kriterijuma definisanih na nivou Grupe, odnos između varijabilne i fiksne naknade za ovu funkciju je 0,8:1.

4) Informacije o kriterijumima uspješnosti, na kojima se zasnivaju prava na varijabilni dio naknade

Pravilima nagrađivanja su definisani „ulazni uslovi“ za isplatu varijabilne nagrade, odnosno ostvarenja Grupe, CE&EE Divizije i Banke, koja trebaju biti dostignuta, da bi se aktivirao proces nagrađivanja za pojedinu godinu.

Takođe, navedenim Pravilima su definisani uslovi i način isplata rata varijabilne nagrade, koji zavise od rezultata i u narednim godinama, odnosno godinama, koje prethode sticanju prava na isplatu rate varijabilne nagrade.

Iznos varijabilne nagrade se utvrđuje u odnosu na neto operativnu dobit u skladu sa instrukcijama na nivou CE&EE Divizije.

5) Opis, kriterijumi i obrazloženje varijabilnog dijela naknada ili bilo kog drugog oblika nenovčane naknade

Sistemi nagrađivanja ne smiju ni na koji način podsticati preuzimanje rizika većeg od onog planiranog strategijom Grupe, te moraju biti u skladu s okvirom apetita za rizik („Risk Appetite Framework“ - RAF).

Dalje, tačkom 2.2.2.1. politike naknada Definisane ciljeva za procjenu uspješnosti su opisane osnovne smjernice procesa definisanja ciljeva, na osnovu kojih se procjenjuje uspješnost i donosi odluka o isplati varijabilne naknade.

Politikom naknada odjeljak 2.2 definisani su sljedeći ciljevi upravljanja radnom uspješnošću:

- održavati odgovarajuću kombinaciju ekonomskih i neekonomskih (kvantitativnih i kvalitativnih) ciljeva, zavisno od uloge, uzimajući u obzir i ostale mjere uspješnosti, na primjer upravljanje rizikom, pridržavanje vrijednosti Grupe ili ostala ponašanja;
- pratiti kvalitativne mjere ex ante indikacijom objektivnih parametara, koji će se uzeti u obzir u evaluaciji, opisima očekivane uspješnosti i licem nadležnim za evaluaciju;
- povezati ne-ekonomske kvantitativne mjere sa područjem za koje radnik uočava direktnu vezu između njene/njegove uspješnosti i trenda pokazatelja;
- uključiti ne-ekonomske ciljeve (kvantitativne i kvalitativne), tamo gdje je to relevantno, ciljeve, koji se odnose na lojalnost klijenata i nivo zadovoljstva, rizik, kao i na usklađenost (npr. kreditni kvalitet, operativni rizici, kvalitet prodaje proizvoda, poštovanje klijenta, ispunjavanje zahtjeva za sprečavanje pranja novca);
- postaviti i iskomunicirati ex ante jasne i unaprijed definirane parametre kao pokretače pojedinačne uspješnosti;
- izbjegavati podsticaje sa pretjerano kratkim vremenskim okvirima (npr. manje od tri mjeseca);
- promovisati pristup usmjeren na klijente, koji smješta potrebe i zadovoljstvo klijenta u prvi plan i koji neće podsticati da se prodaju neprikladni proizvodi klijentima;
- uzeti u obzir, čak i u sistemima plaćanja i nagrađivanja eksternih mreža (finansijski savjetnici), principe poštenja u vezi sa klijentima, upravljanje pravnim i reputacijskim rizicima, zaštitu i lojalnost klijenata, usklađenost sa odredbama zakona, regulatornim zahtjevima, i primjenjivim vlastitim propisima;
- kreirati podsticaje, koji su odgovarajući u izbjegavanju potencijalnih sukoba interesa sa klijentima i u smislu tržišne manipulacije, uzimajući u obzir poštenje u poslovanju sa klijentima i podršku za odgovarajuće poslovno ponašanje i upotrebu privilegovanih informacija (npr. referentni saradnici);
- razmotriti uspješnost na osnovu godišnjih postignuća i njihovog uticaja tokom vremena;
- uključiti elemente, koji odražavaju uticaj doprinosa pojedinca/poslovne jedinice na sveukupnu vrijednost povezanih poslovnih grupa i organizacije kao cjeline;
- izbjegavati bonuse povezane sa ekonomskim rezultatima za kontrolne funkcije, za Ljudske resurse i postaviti, za radnike na ovim funkcijama, pojedinačne ciljeve, koji će odražavati primarnu uspješnost njihove funkcije i koji će biti nezavisni od rezultata praćenih područja, kako bi se izbjegao sukob interesa;
- preporučiti pristup za kontrolne funkcije takođe tamo gdje mogući sukobi mogu nastati tokom obavljanja funkcije;
- osigurati nezavisnost između funkcija prodaje i podrške (front & back office), kako bi se garantovala efektivnost unakrsnih provjera, te izbjegavati sukob interesa, sa naročitim fokusom na aktivnosti trgovanja, kao i osiguravanje odgovarajućih nivoa nezavis-

nosti za funkcije, koje vrše kontrolne aktivnosti;

- definisati podsticaje, koji se ne zasnivaju samo na finansijskim parametrima za zaposlene, koji pružaju investicijske usluge i aktivnosti, uzimajući u obzir kvalitativne aspekte uspješnosti; ovo kako bi se izbjegli potencijalni sukobi interesa u odnosu sa klijentima;
- izbjegavati podsticaje na pojedinačni proizvod ili finansijski instrument ili specifične kategorije finansijskih instrumenata, kao i pojedinačni bankarski proizvod/proizvod osiguranja;
- promovisati razumljiv kreditni rast i odgovarajuće ponašanje pri preuzimanju rizika, i ne ohrabrivati pretjerano preuzimanje rizika; varijabilna nagrada radnika, uključenih u davanju kredita povezuje se, između ostalog, sa dugoročnim kvalitetom kreditnih izloženosti, te uključuje, u smislu ciljeva uspješnosti i ciljeva/targets, metrike kreditnog kvaliteta i u skladu je sa apetitom za kreditni rizik;
- za prodajnu mrežu definisati ciljeve, koji uključuju pokretače kvaliteta/rizičnosti/održivosti prodanih proizvoda, u skladu sa profilom rizičnosti klijenta. Za ove radnike podsticaji se moraju definisati na način da se prioritizuje lojalnost i zadovoljstvo klijenata i u isto vrijeme izbjegava potencijalni sukob interesa prema njima;
- predvidjeti, za radnike odgovorne za rješavanje žalbi, indikatore, uzimajući u obzir, između ostalog, rezultate postignute u rješavanju žalbi i kvalitet odnosa sa klijentima;
- istaći jasno unutar svih faza komunikacije i izvještavanja sistema nagrađivanja, da će se konačna evaluacija postignuća radnika takođe oslanjati, u skladu sa lokalnim zahtjevima, na kvalitativnim kriterijima, kao što su pridržavanje usklađenosti i principi Kodeksa ponašanja;
- u pisanom obliku, dokumentovati i staviti na raspolaganje ispitivanje nezavisnih provjera i kontrola za cijeli proces evaluacija;
- definisati ex ante parametre evaluacija za one slučajeve, gdje su pojedinačni sistemi evaluacije uspješnosti potpuno ili djelimično fokusirani na upravljački diskrecioni pristup. Ovi parametri bi trebalo da se prethodno utvrde, jasno i dokumentovano rukovodiocu u odgovarajuće vrijeme za period evaluacije. Takvi parametri bi trebalo da odražavaju sve primjenjive zahtjeve propisa (uključujući balans između kvantitativnih i kvalitativnih parametara). Rezultati upravljačke diskrecione ocjene bi trebalo da se formalizuju za adekvatan i prethodno definisan proces praćenja od strane ispravnih funkcija i odgovarajuće arhiviranje bi trebalo da se kreira i održava (npr. inspekcije/zahtjev nadležnih tijela);
- ne povezivati ciljeve za upravljanje istraživanjem i analitičare sa bilo kojim finansijskim transakcijama ili prihodima od pojedinačnih poslovnih područja, nego ih, na primjer, razmotriti povezujući ih sa kvalitetom i tačnošću njihovih izvještaja.

6) Ukupne naknade prema područjima poslovanja (stanovništvo, privreda, itd.)

U tabeli ispod su prikazana neto primanja zaposlenih za 2021. godinu po poslovnim područjima:

Red. broj	Poslovno područje	Ukupne neto naknade u 000 BAM
1.	Maloprodaja	4.202
2.	Korporativno i investiciono bankarstvo	861
3.	Ostalo	6.015
	Ukupno	11.078

7) Zbir svih naknada po kategorijama zaposlenih, te informacije o naknadama podijeljene na Upravu Banke, Nadzorni odbor i ostale zaposlene, čije profesionalne aktivnosti imaju značajan uticaj na rizični profil Banke

Ukupan iznos neto naknada za 2021. godinu po kategorijama zaposlenih prikazan je u tabeli ispod:

Red. br.	Kategorija zaposlenih	Ukupne neto naknade u 000 BAM
1.	Uprava Banke	1.061
2.	Ostalo ključno rukovodstvo	374
3.	Ostali radnici	9.643
	Ukupno	11.078
4.	Nadzorni odbor	57

Red. broj	Vrsta naknade	Ukupne neto naknade u 000 BAM	Broj primalaca
1	Fiksna naknada *	10.298	437**
2	Varijabilna	780	384
	Ukupno	11.078	

* Fiksna naknada uključuje, pored plate, regres za godišnji odmor, zimmicu, jubilarnu nagradu, naknade za dodatni doprinos, naknadu za popisnu komisiju i plaćene polise osiguranja.

** Prosječan broj zaposlenih izračunat na bazi stanja na kraju mjeseca je 437.

U tabeli ispod je prikazan iznos varijabilnih naknada za 2021. godinu raspoređen po vrstama:

Red. br.	Vrsta varijabilne naknade	Ukupne neto naknade u 000 BAM
1.	Novac	646
2.	Akcije	74
3.	Opcije	-
4.	Ostalo - fantomske akcije - finasijski instrumenti povezani sa cijenom akcija UniCredit S.p.A (isplata u novcu)	60
	Ukupno	780

Banka nema diskrecionih penzionih pogodnosti dodijeljenih tokom finansijske godine.

Napomene za iznad navedene tačke 6 i 7

- ✓ iznosi navedeni u tabelama predstavljaju neto varijabilnu nagradu isplaćenu u 2021. godini, što uključuje varijabilne nagrade za 2020. godinu i dio varijabilnih nagrada iz prethodnih godina (2016.-2019.), koji je dospio u 2021. godini;
- ✓ **neto naknada ne uključuje isplatu varijabilne nagrade dospjele u 2021. godini za bivše članove Uprave Banke, koji su otišli na funkciju u drugu banku u okviru Grupe;**
- ✓ neto naknada uključuje i iznos premije osiguranja uplaćen u 2021. godini;
- ✓ neto naknada ne uključuje isplate radnicima premještenim u okviru Grupe, koje ne predstavljaju trošak Banke).

8) Broj zaposlenih, čije naknade iznose 100.000 BAM (neto iznos) ili više u finansijskoj godini

U 2021. godini ukupno 3 radnika Banke su imala ukupna neto fiksna i varijabilna primanja u iznosu preko 100.000 BAM.

2.4. Strategija i politike za upravljanje rizicima Banke

1) Strategije upravljanja rizicima i apetit za rizik Banke

Banka je u svom poslovanju izložena rizicima vezanim za uređenje tržišta, zakonsku regulativu, političku i privrednu stabilnost tržišta, kreditnu sposobnost klijenata i druge faktore, a od stepena uspješnosti upravljanja ovim rizicima u najvećoj mjeri zavisi i uspješnost i stabilnost njenog poslovanja u cjelini.

Strategijom upravljanja rizicima Banka uspostavlja okvire sistema upravljanja rizicima s ciljem obezbjeđenja osnova za efikasnu identifikaciju, mjerenje i procjenu rizika, kojima je izložena u svom poslovanju.

Osnovna uloga strategije upravljanja rizicima je pronalaženje optimalnog odnosa između prinosa i rizika, definisanje rizika, kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju u skladu sa apetitom za rizik i rizičnim profilom, uvažavajući pri tome principe upravljanja rizicima.

Strategija upravljanja rizicima i kontinuirana kontrola rizika su sastavni dio poslovanja Banke i sprovode se kroz:

- definisanje politika, procedura i ostalih internih akata, kojima je opisan pristup svim rizicima na nivou Banke i njenih organizacionih dijelova,
- uspostavljanje procesa upravljanja rizicima, koji uključuje redovno i pravovremeno identifikovanje, mjerenje rizika i izradu stres testova, ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika, te izveštavanje o rizicima,
- formiranje adekvatne organizacione strukture za efikasno sprovođenje procesa i postupaka upravljanja rizicima i sistema unutrašnjih kontrola Banke.

Upravljanje kreditnim rizikom i strategija kreditnog rizika

Upravljanje kreditnim rizikom je ključna aktivnost poslovanja Banke. U svom radu, Banka poštuje principe utvrđene aktima Grupe usvojenim od strane relevantnih tijela Banke. Osnovni principi finansiranja, kao i etički principi, kojih se Banka pridržava, definisani su posebnim internim aktom.

Najvažniji principi finansiranja su:

- kreditni rizik se preuzima samo ako ukupni odnos sa klijentom ukazuje na adekvatan odnos preuzetog rizika i profita,
- preduslov za finansiranje svake transakcije je detaljno razumijevanje njenog ekonomskog smisla,
- kreditna sposobnost svakog klijenta mora biti procijenjena prije preuzimanja kreditnog rizika, a odgovarajući rejting mora biti dodijeljen prije puštanja kredita (ako je odgovarajući model dostupan, kredit može biti odobren samo ako je klijentu dodijeljen kreditni rejting),

- svaki klijent mora biti analiziran sa aspekta pripadnosti grupi povezanih lica,
- u kreditni odnos sa klijentom Banka ulazi samo ako postoji dovoljno informacija o njegovoj kreditnoj sposobnosti.

Kreditni proces u Banci je zasnovan na strogoj podjeli nadležnosti i odgovornosti u kreditnim poslovima između aktivnosti preuzimanja rizika, za koje je odgovorna prodajna funkcija, i aktivnosti upravljanja rizicima. Funkcija prodaje su sektori, koji su odgovorni za uspostavljanje i upravljanje odnosima sa klijentima, a aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom su u nadležnosti relevantnih odjeljenja u okviru Upravljanja rizicima, koja se bave odobravanjem, praćenjem, restrukturiranjem i naplatom specijalnih plasmana, te kontrolom i izvještavanjem.

S ciljem definisanja konzistentnih smjernica za kreditnu aktivnost i opšti okvir upravljanja rizicima, Banka donosi Strategiju upravljanja kreditnim rizikom za privredu i stanovništvo za svaku poslovnu godinu. Strategija obuhvata opšte smjernice za osnovne parametre upravljanja rizicima, principe analize kreditne sposobnosti svakog segmenta klijenata, ali i određenje prema smjeru razvoja pojedinog proizvoda, kao i detaljno razmatranje razvojne strategije portfolija po pojedinim industrijskim granama. Na ovaj način, Banka obezbjeđuje da se realizacija usvojene poslovne politike odvija u okvirima, koji će dovesti do prihvatljivog nivoa kreditnog rizika pojedinačnih plasmana i adekvatne diverzifikacije i opšteg kvaliteta kreditnog portfolija.

Upravljanje tržišnim rizikom i strategija tržišnih rizika

Banka upravlja tržišnim rizikom u skladu sa uspostavljenom podjelom sistema limita po nosiocima rizika i prirodom aktivnosti, koje oni obavljaju. Svrha upravljanja tržišnim rizikom je da se definiše nivo tolerancije za rizike, koji proizilaze iz bankarske knjige i knjige trgovanja, koji je usklađen sa strateškim politikama Banke, te da se pravilno kontroliše takva izloženost.

Banka vrši monitoring tržišnog rizika na bazi dvije vrste scenarija:

- scenarija za upravljanje rizicima u redovnim okolnostima, i
- scenarija za upravljanje rizicima u vanrednim okolnostima.

Strategija upravljanja tržišnim rizikom je razvijena u skladu sa propisanim regulatornim zahtjevima ABRS, te sveobuhvatnom strategijom preuzimanja i upravljanja rizicima u Banci, koju propisuje Grupa.

Prilikom definisanja strategije upravljanja tržišnim rizikom Banka je obuhvatila:

- ciljeve i osnovne principe u preuzimanju i upravljanju tržišnim rizikom,
- apetit za rizike Banke,
- toleranciju Banke prema riziku u skladu sa strateškim poslovnim ciljevima Banke,
- interni kapital alociran na tržišne rizike u odnosu na ukupne zahtjeve za internim kapitalom.

Strategija i upravljanje operativnim i reputacionim rizikom

U svrhu aktivnog upravljanja operativnim i reputacionim rizikom u svom poslovanju, Banka definiše sveobuhvatan sistem za njegovo efikasno praćenje i upravljanje.

S obzirom da operativni i reputacioni rizici, prema svojoj definiciji, nisu centralizovani na jednom organizacionom ili hijerarhijskom nivou, nego su distribuisani kroz cijelu Banku, sistem za njihovo upravljanje takođe obuhvata sveukupno poslovanje Banke i dio je dodijeljenih odgovornosti svih rukovodilaca Banke unutar njihovog poslovnog domena.

Sistem upravljanja operativnim rizikom obuhvata set internih akata, prikupljanje podataka o gubicima od operativnog rizika u bazu podataka, definisanje i praćenje indikatora operativnih rizika, procjenu operativnih rizika prije uvođenja novih proizvoda, sistema ili aktivnosti, provođenje različitih kontrola drugog nivoa s ciljem identifikacije rizika i definisanja mjera mitigacije rizika, te kontinuirano širenje svijesti o važnosti upravljanja operativnim i reputacionim rizikom putem različitih metoda edukacija (edukacije uživo za postojeće i nove radnike, elektronske edukacije i slično).

Banka definiše strategije operativnog i reputacionog rizika s ciljem smanjenja operativnog i reputacionog rizika.

Tržišni i operativni rizik je definisao, u saradnji s relevantnim organizacionim dijelovima, strategije operativnog i reputacionog rizika, s ciljem smanjenja i/ili predviđanja potencijalnog uticaja na Banku i:

- rane detekcije mogućih pokretača rizika u bliskoj budućnosti ili srednjoročno,
- definisanja odgovarajućih aktivnosti na ublažavanju rizika i mehanizama monitoringa kroz definisanje ključnih indikatora rizika.

Definisanjem lokalne strategije, mjera za smanjenje rizika, kao i definisanjem indikatora operativnog rizika, vrši se monitoring rizika na kvartalnom ili mjesečnom nivou. Monitoring rizika putem ključnih indikatora rizika osigurava rano upozorenje o izloženosti operativnom riziku i omogućava preventivne aktivnosti i pravovremeno informisanje Uprave Banke i preduzimanje aktivnosti na smanjenju rizika.

Strategija upravljanja rizicima definiše osnovne ciljeve i osnovne principe upravljanja rizicima i sastavni je dio ukupne strategije poslovanja Banke. Strategija upravljanja rizicima usklađena je sa poslovnom strategijom Banke, odnosno strateškim planom Banke, te poslovnom politikom, koja proizilazi iz poslovne strategije Banke.

Apetitom prema riziku Banka definiše nivo rizika, koji je spremna da prihvati u ostvarivanju svojih strateških ciljeva i poslovnih planova, uzimajući u obzir interes svojih klijenata i akcionara, kao i kapitalne i druge zahtjeve.

Apetit prema riziku Banke je definisan u skladu sa Grupnim poslovnim modelom, procesom budžetiranja i ICAAP/ILAAP procesom. Appetit za rizik definisan je kroz sistem parametara kapitala, profitabilnosti/rizika i likvidnosti, kao i limita tolerancije na rizik, u okviru kojih rukovodstvo Banke treba da organizuje poslovanje Banke radi ostvarenja planiranih prihoda, neto dobiti i povrata na kapital, te održavanja zadovoljavajuće adekvatnosti kapitala.

Za ovu svrhu, apetit za rizik Banke je integrisan u proces budžetiranja, s ciljem da usmjerava izbor željenog profila Banke prema prinosu i riziku u skladu sa ambicijom i procesom budžetiranja. Primarna odgovornost za lokalni apetit prema riziku (Lokalni RA) je na Banci i njenim odgovarajućim organizacionim funkcijama.

Struktura apetita za rizik Banke uključuje (podrazumijeva):

1. **izjavu o apetitu za rizik (RAS)** - definiše poziciju Banke sa kvalitativne tačke gledišta u pogledu rizičnog profila usklađenog sa Grupnom strategijom, s ciljem da istakne očekivanja zainteresovanih strana;

2. **ključne pokazatelje performansi** (engl. „Key Performance Indicators“; u daljem tekstu: KPI) apetita za rizik sastavljene od seta KPI zasnovanih na analizi očekivanja internih i eksternih zainteresovanih strana, te predstavlja kvantitativnu tačku gledišta u pogledu rizičnog profila Banke.

Za svaki ključni pokazatelj definisani su različiti pragovi u smislu: ciljeva, pragova upozorenja i limita. Pragovi se definišu kroz proces odozgo prema dole („top-down“), koji se komunicira od strane Grupe, a Banka, u skladu sa regulatornim okruženjem, supervizorskim zahtjevima i budžetskim apetitima, komunicira prijedlog odozdo prema gore („bottom-up“).

- a) **Ciljevi** („targets“) predstavljaju nivo rizika, koji je Banka spremna da prihvati u normalnim okolnostima u skladu sa ambicijom Banke. Oni su referentni prag za razvoj poslovanja i po pravilu predstavljaju budžetske parametre. Ciljevi su nivo, koji se želi dostići tokom vremena.
- b) **Pragovi** upozorenja („triggers“) predstavljaju svojevrsni sistem ranog upozorenja („early warning sistem“), koji treba blagovremeno da ukaže na povećan rizik od narušavanja limita. Pragovi upozorenja aktiviraju prethodno definisani plan za nepredviđene okolnosti u slučaju prekoračenja istih.
- c) **Limiti** su granične tačke, koje predstavljaju maksimalno prihvatljiv nivo rizika, odnosno odstupanja od ciljanih (budžetiranih) vrijednosti. Predstavljaju čvrstu granicu, čije prelazanje nije dozvoljeno.

Apetit za rizike Banke se definiše na godišnjem nivou, a svaka izmjena višegodišnjih planova Banke takođe zahtijeva izmjenu apetita rizika.

Postupak u slučaju prekoračenja pragova je definisan relevantnom procedurom za postavljanje i praćenje apetita rizika i otklanjanje prekoračenja.

Strategijom upravljanja rizicima su definisani osnovni principi postupka interne procjene adekvatnosti kapitala (ICAAP) i interne procjene adekvatnosti likvidnosti (ILAAP) Banke.

Banka redovno sprovodi proces interne procjene adekvatnosti kapitala (ICAAP), odnosno utvrđuje iznos internog kapitala u skladu sa svojim rizičnim profilom i apetitom za preuzimanje rizika.

Faze ICAAP definisane Procedurom o ICAAP su:

- 1. utvrđivanje značajnih rizika,
- 2. mjerenje ili procjena pojedinačnog značajnog rizika i obračun internih kapitalnih zahtjeva za pojedinačne značajne rizike i njihovo stresno testiranje,
- 3. utvrđivanje ukupnog internog kapitala, tj. ukupnih internih kapitalnih zahtjeva kao zbir svih internih kapitalnih zahtjeva za pojedinačne značajne rizike,
- 4. poređenje ukupnih kapitalnih zahtjeva izračunatih u skladu sa Odlukom za izračunavanje kapitala banaka i ukupnih kapitalnih zahtjeva,
- 5. definisanje raspoloživog kapitala.

Izveštaj o ICAAP usvaja Nadzorni odbor i isti se dostavlja ABRS. Organizacioni dio Banke zadužen za izračun internih kapitalnih zahtjeva je Upravljanje rizicima.

Banka na godišnjem nivou radi analizu i procjenu svih rizika, kojima je izložena u svom poslovanju, s ciljem identifikacije novih rizika, odnosno potvrde značajnosti rizika, koji su identifikovani u prethodnoj godini, a imajući u vidu poslovne aktivnosti, karakteristike portfolija i profil rizičnosti. Značajnost rizika se bazira na relevantnosti rizika za Banku, uzimajući u obzir poslovnu djelatnost i prirodu gubitaka, koje bi mogli potencijalno da izazovu (kao što su rizik likvidnosti, strateški rizik) i uspostavljenim kriterijima za kvantitativno mjerenje rizika (vezano za kreditni rizik, tržišni rizik, operativni rizik, poslovni rizik, rizik nekretnina, reputacioni rizik i rizik modela).

Rizici, koji nisu kvantitativno mjerljivi, su kvalitativno uključeni u ICAAP, pri čemu je Banka u skladu sa zahtjevima Odluke analizirala da li su uspostavljeni mehanizmi kontrole, praćenja i eskalacije vezano za identifikovani rizik, te jasno definisane mjere ublažavanja rizika, dok se za kvantitativno mjerljive značajne rizike izračunavaju interni kapitalni zahtjevi.

Kao rezultat godišnje inventure rizika, Banka definiše 3 kategorije rizika na osnovu ocjene značajnosti:

- značajni rizici,
- manje značajni rizici,
- rizici koji nisu značajni; tj. kojima Banka nije izložena.

Mapu rizika Banke čine samo značajni i manje značajni rizici. Rizici, koji nisu značajni, se evidentiraju u sklopu pripadajuće procedure samo za potrebe izvještavanja prema lokalnom regulatoru.

Na osnovu inventure rizika za 2021. godinu Banka je definisala **listu značajnih rizika** uz informaciju o kalkulaciji internog kapitala za kvantitativno mjerljive značajne rizike:

1. kreditni rizik, koji uključuje rizik neizvršenja (default risk), rizik koncentracije, rizik države, rizik migracije i rezidualni rizik, koji je kvantitativno mjerljiv, materijalno značajan i za koji Banka računa interni kapital na osnovu metodologije Grupe (izuzev za rezidualni rizik, koji je kvalitativno uključen u ICAAP i za koji se izdvaja interni kapital kroz add-on 6% kapitalnih zahtjeva);
2. tržišni rizik (uključuje rizik promjene deviznog kursa i rizik promjene kamatne marže), koji je kvantitativno mjerljiv, materijalno značajan i za koji Banka računa interni kapital uvažavajući metodologiju Grupe;
3. kamatni rizik u bankarskoj knjizi (IRRBB), koji je kvantitativno mjerljiv, materijalno značajan i za koji Banka računa interni kapital u skladu sa metodologijom Grupe;
4. operativni rizik, koji se po Grupi od 2021. godine svrstava u nefinansijske rizike sa svojim podkategorijama (uključuje sljedeće komponente: interne prevare, eksterne prevare, odnose sa zaposlenima i sigurnost na radu, „conduct“ rizik, prirodne katastrofe i javna sigurnost, prekidi i narušavanja rada IT sistema, izvršenje, isporuku, upravljanje procesima, rizik poreza, finansijski kriminal, rizik ekstrenalizacije; ICT/„Cyber“ rizike), koji je kvantitativno mjerljiv, materijalno značajan i za koji Banka računa interni kapital po pojednostavljenoj BIA metodi (engl. Basic indicator approach);
5. poslovni rizik, koji je kvantitativno mjerljiv, materijalno značajan i za koji Banka računa interni kapital u skladu s metodologijom Grupe;
6. rizik nekretnina, koji je kvantitativno mjerljiv, materijalno značajan i za koji Banka računa interni kapital u skladu sa metodologijom Grupe;
7. reputacioni rizik, značajan rizik, koji je kvantitativan, od 4. kvartala 2019. godine je kvantifikovan prema metodologiji Grupe i za isti Banka kvartalno dobija iznos internog kapitala od kompetentne funkcije Grupe;
8. rizik modela, kvantitativno mjerljiv, materijalno značajan rizik za koji od 2. kvartala 2020. godine Banka računa EC prema metodologiji Grupe;
9. strateški rizik, značajan rizik, koji je kvalitativno uključen u ICAAP i za koji se izdvaja interni kapital kroz add-on 6% kapitalnih zahtjeva, što važi i za
10. rizik likvidnosti (i njegove podtipove: kratkoročni rizik likvidnosti, rizik likvidnosti u uslovima stresa, rizik unutargrupnog finansiranja, rizik koncentracije izvora finansiranja, strukturni rizik likvidnosti, unutardnevni rizik likvidnosti, tržišni rizik likvidnosti, devizni rizik likvidnosti), za koji se izdvaja interni kapital kroz add-on 6% kapitalnih zahtjeva;
11. pravni rizik (za koji se izdvaja interni kapital kroz add-on 6% kapitalnih zahtjeva);
12. rizik usklađenosti poslovanja (za koji se izdvaja interni kapital kroz add-on 6% kapitalnih zahtjeva);
13. rizik pranja novca i finansiranja terorizma (za koji se izdvaja interni kapital kroz add-on 6% kapitalnih zahtjeva).

Za sve rizike, koji su se na osnovu inventure rizika za 2021. godinu pokazali manje značajnim za poslovanje Banke, Banka je na osnovu kvalitativnih kriterija, koji podrazumijevaju diskusiju sa ekspertima Banke, koji su adekvatno dokumentovani u formi zapisnika sa sastanaka, obrazložila metodologiju njihove procjene.

Rizici, koji nisu značajni, odnosno za koje se smatra da im Banka nije izložena i koji se ne navode u mapi rizika Banke su: rizik upravljanja, rizik transformacije i rizik finansijskog ulaganja.

Banka redovno sprovodi proces interne procjene adekvatnosti likvidnosti (ILAAP), odnosno utvrđuje iznos likvidnosti u skladu sa svojim rizičnim profilom i apetitom za preuzimanje rizika.

ILAAP se sprovodi u skladu sa pravilima Grupe i zahtjevima ABRS.

ILAAP proces uključuje:

- okvir upravljanja rizikom likvidnosti,
- toleranciju rizika likvidnosti,
- strategiju rizika likvidnosti,
- likvidnosne zaštitne slojeve i upravljanje kolateralom,
- monitoring likvidnosti,
- stres test likvidnosti,
- likvidnost i politiku interne raspodjele cijena,
- dnevno praćenje likvidnosti,
- pristup tržištima,
- unutargrupno praćenje likvidnosti,
- plan u slučaju kriznih situacija poslovanja,
- objelodanjivanje i nalaze revizije.

Osnovne metrike po kategorijama rizika likvidnosti su:

Kategorija rizika likvidnosti	Metrika
Rizik kratkoročne likvidnosti	Koeficijent pokriva likvidnosti (LCR), operativne korpe ročnosti (3M Gap, Gap finansiranja i dr.)
Rizik dnevne likvidnosti	„Intraday Liquidity“ (IDL) - unutardnevna likvidnost
Rizik strukturalne likvidnosti	Koeficijent neto stabilnog finansiranja i prilagođeni koeficijent neto stabilnog finansiranja
Rizik poslovanja u kriznim situacijama	Rezerve za neočekivane odlive
Rizik koncentracije	Indikatori koncentracije
Unutargrupno finansiranje	Ograničenje maksimalnog iznosa finansiranja iz Grupe (engl. „funding“)

Upravljanje rizicima je zaduženo za monitoring svih ILAAP parametara, uključujući i definiciju i monitoring ranih indikatora krize. Upravljanje aktivom i pasivom je zaduženo za monitoring, planiranje, projekciju i praćenje dnevne likvidnosti, te dugoročne operativne likvidnosti.

Testiranje otpornosti na stres postaje jedan od najznačajnijih elemenata upravljanja rizicima i osnov za donošenje strateških odluka Banke. Na ovaj način mjeri se uticaj određenih negativnih makroekonomskih scenarija, uključujući ekstremne, ali moguće događaje, po aktivu i pasivu Banke, čime se mjeri da li institucija ima dovoljno kapitala i/ili sredstava da izdrži simulirani šok ili scenario.

Stres testovi se sprovode jednom godišnje (i češće u slučaju potrebe), a rezultati se prezentuju Upravi Banke, a o konačnim rezultatima obavještava se i Nadzorni odbor kroz redovni godišnji izveštaj.

Stres testiranje pojedinačnih materijalno značajnih rizika se sprovodi u skladu sa metodologijama usklađenim sa pravilima Grupe, kao i važećom regulativom ABRS.

Cilj procesa stres testiranja je procjena ranjivosti Banke na neuobičajene ali moguće događaje, pri čemu se analizira njen rizični profil. Shodno navedenom, testiranje otpornosti na stres sastavni je dio njenog procesa procjene interne adekvatnosti kapitala (tj. ICAAP). Metodologija Banke za testiranje otpornosti na stres i izbor scenarija su usaglašeni sa definicijom rizičnog profila Banke.

Banka godišnje provodi stres testiranje za sve kategorije rizika, koje ulaze u strukturu obračuna internog kapitala (u daljem tekstu IC) odnosno ICAAP procesa, tj. rizike iz Stuba 1 i Stuba 2.

Cilj stres testa jeste provjera adekvatnosti kapitala i kapaciteta za preuzimanje rizika (u daljem tekstu: RTC) u stresnim uslovima, upoređujući stresirani IC i stresirani raspoloživi kapital (u daljem tekstu: AFR).

Prema tome, proces stres testiranja Banke podrazumijeva:

1. definisanje i opis scenarija, koji će se primijeniti na sve rizike iz Stuba 1 i identifikovane značajne rizike iz Stuba 2 navedene ICAAP procesom Banke, uključujući i stres test AFR;
2. stres testiranje pojedinačnih tipova rizika uz opis primijenjene metodologije;
3. agregaciju iznosa stresiranih rizika i stres test raspoloživog kapitala (AFR);
4. provjeru adekvatnosti kapitala i kapaciteta za preuzimanje rizika (RTC limita) u stresnim uslovima i izvještavanje rezultata stresiranja nadležnim tijelima Banke, kao i izvještavanje prema ABRS.

Za svaki stres test, koji će se primijeniti, koriste se sljedeći makroekonomski scenariji:

1. osnovni scenario, koji je najbliži osnovnom scenariju budžetiranja (predviđanja; engl. „Forecasting“) i odnosi se na internacionalni makroekonomski scenario predviđanja (engl. „Baseline“);
2. „scenario pandemije“ (engl. „Pandemic Scenario“);
3. „scenario pandemije + suvereni stres“ (engl. „Pandemic scenario + Sovereign stress“);
4. „scenario značajne inflacije“ (engl. „Severe inflation scenario“).

Opis stresnih scenarija sastavni je dio metodologije i programa stres testiranja Banke. Oslanjajući se na metodologiju Stuba 1, ICAAP stres testiranje podrazumijeva primjenu stresnih scenarija na komponente aktive Banke u smislu da se stresirani iznos kreditnog rizika, prikazan kroz iznos rezervisanja za kreditne gubitke (LLP), iznosi stresirane RWA za kreditni, tržišni i operativni rizik, te ostale stresirane pozicije P&L Banke, dovode u takav odnos da prikazuju iznos stresiranog kapitala Banke.

U skladu sa metodologijom stres testiranja za svaki tip rizika, koji je identifikovan kroz rizični profil Banke, procjenjuje se uticaj na stopu adekvatnosti regulatornog kapitala i kapacitet za preuzimanje rizika (RTC) kroz:

- stresirane vrijednosti AFR,
- stresirane vrijednosti EK za svaku vrstu rizika.

Banka provodi i testiranje likvidnosti na stres, kojim se mjeri da li raspoložive rezerve likvidnosti mogu amortizovati hipotetički nedostatak kratkoročnog finansiranja u određenom vremenskom okviru relevantnom za određeni scenario.

Stres test likvidnosti procjenjuje uticaj pojedinih makro i mikroekonomskih scenarija na ukupnu likvidnosnu poziciju Banke, s ciljem ispitivanja sposobnosti Banke da nastavi poslovati u vrlo kritičnim uslovima („going concern“ perspektiva). Scenario, po kojem se vrši stres test, može biti u rasponu od tzv. „idiosyncratic events“ (pad u povjerenju kupaca, pad rejtinga Holdinga ili povezanih banaka) do generalnih šokova na finansijskim tržištima. Izloženost Banke kombinacijom obje vrste scenarija se uzima u obzir.

Najčešća tehnika stres testa tržišnih rizika kvantifikuje uticaj bilo promjene u jednom faktoru rizika (analiza osjetljivosti) ili istovremenih promjena u nekoliko faktora rizika (analiza scenarija) na portfolio. Nivo upozorenja za stres test („STWL“) predstavlja maksimalno prihvatljiv gubitak na bazi ekstremnih tržišnih scenarija. Svrha je da se uspostave granice apsorpcije ekonomskog kapitala do nivoa prihvatljivog ekonomskog gubitka.

Opseg stres testa za operativni rizik je definisan na način da pokriva:

- uticaj na bilans uspjeha potencijalnih budućih gubitaka, koje proizilaze iz rizika „provođenja“,
- uticaj stresa na kapitalni zahtjev za operativni rizik kao posljedica promjena u makroekonomskom okruženju.

Pri tome, kalkulacija i provođenje stres testa za operativni rizik banke članice UniCredit Grupe se vrši na nivou holding kompanije, koristeći metodologiju UniCredit Grupe za izradu stres testa za operativni rizik. Provođenje stres testa se obavlja na konsolidovanom nivou UniCredit Grupe, pa je holding kompanija odgovorna za ukupan proces na nivou Grupe, kao i alociranje rezultata na banke članice.

Cjelokupnim procesom provođenja stres testiranja koordinira Upravljanje rizicima uz podršku funkcije Upravljanja finansijama u dijelu stres testiranja AFR.

2) Definicije pojedinačnih značajnih rizika u poslovanju Banke utvrđenih kroz ICAAP i upravljanje značajnim rizicima

Kreditni rizik („default risk“)

Kreditni rizik („default risk“) je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci.

Upravljanje rizicima Banke kontinuirano preduzima različite mjere i aktivnosti s ciljem pronalaženja optimalnog balansa između ciljanog kreditnog rasta i povećanja stepena izloženosti različitim rizicima, koji prate pomenuti rast. U skladu sa prethodno navedenim, proizilazi da se Banka najviše susreće, odnosno da je primarno izložena kreditnom riziku i da je stoga kvalitet upravljanja (identifikacija, ublažavanje i otklanjanje) istim od ključnog značaja za ostvarivanje postavljenih ciljeva. Takođe, imajući u vidu performanse i karakteristike tržišta, na kojem Banka posluje, raste kompleksnost izazova i zahtjeva za unapređenjem u ovom segmentu upravljanja rizicima Banke.

U upravljanju kreditnim rizikom u svakodnevnom poslovanju Banka se rukovodi baznim principima i načelima, koji su u funkciji prevencije rizika detaljnom i objektivnom analizom kreditne sposobnosti korisnika kredita, kao i ostalih učesnika u kreditnom zahtjevu, kvalitetom kolateralala, odnosno instrumenata obezbjeđenja, ali se ne ograničava samo na spomenute.

U dijelu monitoringa kreditnog rizika, fokus je na kontinuiranom unapređenju monitoring procesa s ciljem pravovremene identifikacije poremećaja u poslovanju klijenta, dok je u upravljanju specijalnim plasmanima na unapređenju modela restrukturiranja i procesa naplate, koji treba da osiguraju brži oporavak i veću efikasnost u naplati plasmana u zoni odgovornosti.

Imajući u vidu značaj i izloženost kreditnom riziku, Banka kontinuirano provodi odgovarajuće mjere za ublažavanje i prevenciju kreditnog rizika, ali i njegovo upravljanje kada je isti već nastao, kroz sljedeće grupe aktivnosti:

- unapređenje procesa, koji su direktno i/ili indirektno vezani za kreditni rizik, i usklađivanje sa lokalnom i Grupnom regulativom, koja prati najviše evropske standarde u oblasti upravljanja kreditnim rizikom,
- provođenje seta različitih aktivnosti, koje imaju za cilj unapređenje rizičnog profila Banke kroz dalje smanjenje neprihodujućeg portfolija,
- implementaciju alata, koji imaju za cilj da osiguraju adekvatnu podršku cjelokupnom kreditnom procesu i na taj način doprinesu unapređenju sistema kontrole i upravljanja kreditnim rizikom,
- kontinuirano unapređenje procesa upravljanja kolateralima i kontinuirano unapređenje funkcije izvještavanja, koje ima za cilj da kroz kvalitetno upravljačko izvještavanje osigura osnovu za bolje upravljanje kreditnim rizikom,
- kontinuirano unapređenje sistema internih kontrola,
- podizanje nivoa svijesti i kulture rizika u cijeloj Banci, u smislu njihovog prepoznavanja (identifikacija) i pravovremenosti, s tim da je fokus na prodajnom osoblju, koje je ujedno i prvi filter/prva linija u upravljanju rizicima Banke, čiji zadatak nije samo da ih prepozna, već da njima i adekvatno upravlja u skladu sa datim kompetencijama.

Rizik koncentracije (podtip kreditnog rizika)

Rizik koncentracije je rizik, koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika, a odnosi se na izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica, grupu izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su privredni sektori, geografska područja, vrste proizvoda i instrumenti kreditne zaštite, uključujući i indirektnu izloženost prema pružaocu kreditne zaštite.

U upravljanju rizikom koncentracije, u svakodnevnom poslovanju, Banka se rukovodi osnovnim principima i načelima, koji su u funkciji disperzije rizika po pojedinim korisnicima kredita ili po grupama korisnika i po granama djelatnosti, a u skladu sa limitima definisanim od strane lokalnog regulatora i Grupe.

Kreditno-devizni rizik (podtip kreditnog rizika)

Kreditno-devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed odobravanja plasmana u stranoj valuti ili valutnoj klauzuli i koji proizilazi iz dužnikove izloženosti deviznom riziku. Pored lokalne valute Banka odobrava kredite isključivo u valuti EUR odnosno EUR valutnoj klauzuli. U uslovima fiksnog deviznog kursa između lokalne valute i valute EUR („currency board regime“) izloženost ovom riziku je svedena na minimum, odnosno jedini rizik, koji Banka ima, jeste rizik gubitka zbog neizvršenja obaveza izazvanih finansijskim poteškoćama klijenta („default risk“).

Rizik migracije (podtip kreditnog rizika)

Rizik migracije predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke zbog promjene fer vrijednosti kreditne izloženosti, a kao posljedica značajnog pogoršanja rejtinga klijenta. Za razliku od rizika neizvršenja („default“), koji ukazuje na vjerovatnoću neizvršenja na bazi trenutnog rejtinga klijenta, rizik migracije ukazuje na vjerovatnoću „default-a“ u slučaju promjene rejtinga klijenta. Takvo pogoršanje rejtinga rezultira depresijacijom sredstava, koja su povezana sa klijentom, jer je pogoršanje rejtinga povezano sa klijentovom nemogućnošću izmirenja kreditnih obaveza (engl. „default“).

Upravljanje i ublažavanje rizika migracije se provodi uspostavljenim procesima praćenja pojedinačnih klijenata, preduzimanjem aktivnosti u ranoj fazi identifikacije bilo kakvih signala upozorenja, te formiranjem kreditnih gubitaka u skladu sa identifikovanim nivoom rizika.

Rezidualni rizik

Rezidualni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, ako su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje, ili njihova primjena nedovoljno utiče na smanjenje rizika, kojima je Banka izložena.

Ublažavanje rezidualnog rizika Banka provodi kroz uspostavljen proces upravljanja kolateralima u okviru Upravljanja rizicima, implementirajući standarde propisane evropskom regulativom i smjernicama ABRS.

Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog promjene cijena na tržištu.

U procjeni tržišnih rizika Banka uzima u obzir:

- značajne promjene strategije tržišnih rizika Grupe, politika i veličine limita,
- potencijalni uticaj ovih promjena na rizični profil Banke, i
- osnovne trendove na finansijskim tržištima i lokalnom tržištu.

Vrste tržišnog rizika relevantne za Banku su:

- devizni rizik (rizik promjene deviznog kursa), i
- rizik promjene cijena hartija od vrijednosti.

Devizni rizik je rizik od mogućih negativnih uticaja na finansijski rezultat i kapital Banke usljed promjene deviznog kursa. Banka je izložena riziku promjene kursa kroz transakcije u stranim valutama, koje proizilaze iz kreditnih, depozitnih i aktivnosti trgovanja i ulaganja.

Upravljanje deviznim rizikom obuhvata praćenje i kontrolu individualnih pozicija u stranim valutama i ukupne devizne pozicije Banke. Limiti deviznog rizika postavljaju ograničenja na maksimalan iznos otvorene devizne pozicije po valutama. Otvorena pozicija se određuje na osnovu svih bilansnih i vanbilansnih pozicija. Svoje poslovne aktivnosti Banka usmjerava u pravcu minimiziranja neusklađenosti između stavki aktive i obaveza u stranim valutama ili sa ugovorenim valutnom klauzulom, vodeći računa i o rokovima dospjeća aktive i obaveza. Banka kontinuirano vrši monitoring deviznog rizika putem limita propisanih od strane ABRS i Grupe. Banka vrši testiranje otpornosti na stres deviznog rizika obuhvatajući apresijacijske i depresijacijske šokove za sve važnije pojedinačne valute i grupe valuta u skladu sa pravilima Grupe.

Upravljanje, kvantificiranje i limitiranje **rizika promjene kamatne marže, odnosno cijene hartija od vrijednosti**, Banka provodi u skladu sa metodologijom Grupe, mjereći uticaj kretanja kamatne marže na promjenu vrijednosti portfolija dužničkih hartija od vrijednosti, ograničavajući ulaganje u dužničke hartije od vrijednosti s obzirom na volumen i trajanje. Ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti Banka alokira u odgovarajući portfolio hartija od vrijednosti, te redovno sprovodi revalorizaciju ovih pozicija u bankarskoj knjizi.

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, po osnovu pozicija iz bankarske knjige, usljed promjene kamatnih stopa.

Banka definiše strategiju upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi u skladu sa ABRS i primjenom metodologije i modela Grupe.

Glavni cilj IRRBB strategije Grupe (kamatni rizik u bankarskoj knjizi, engl: „Interest Rate Risk in the Banking Book“) je smanjenje štetnih uticaja na neto kamatni prihod usljed volatilnosti kamatnih stopa u višegodišnjem periodu.

Prilikom definisanja strategije upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi, Banka je obuhvatila analizu rizika kamatne stope sa dva aspekta:

- ekonomska vrijednost, kada promjene kamatnih stopa utiču na osnovnu vrijednost imovine, obaveza i vanbilansnih instrumenata, jer se ekonomska vrijednost budućih novčanih tokova mijenja,
- zarada (NII), kada promjene kamatnih stopa utiču na zaradu usljed promjene neto kamatnog prihoda.

Metrike, koje mjere izloženost riziku kamatne stope, analiziraju potencijalne izmjene ekonomske vrijednosti (EV), i neto kamatnog prihoda (NII) ili zarade, uzimajući u obzir sve materijalne izvore rizika, naročito:

- rizik ročne neusklađenosti ponovnog utvrđivanja kamatnih stopa („repricing risk“), kojem je Banka izložena zbog ročne neusklađenosti dospjeća (za fiksne kamatne stope) i ponovnog vrednovanja (za promjenjive kamatne stope) pozicija imovine, obaveza, te dugih i kratkih vanbilansnih pozicija u bankarskoj knjizi,
- rizik krive prinosa („yield curve risk“), kojem je Banka izložena zbog promjene oblika i nagiba krive prinosa, što može da naruši vrijednosti aktive i obaveza osjetljive na kamatnu stopu,
- rizik osnove („basis risk“), kojem je Banka izložena zbog razlike referentnih kamatnih stopa za instrumente sa sličnim karakteristikama u odnosu na ročnost ili vrijeme do sljedeće promjene kamatne stope,
- rizik opcije („optionality risk“), koji proizilazi iz opcija, uključujući ugrađene opcije u kamatno osjetljive pozicije (npr. krediti sa mogućnošću prijevremene otplate, depoziti sa mogućnošću prijevremenog povlačenja i sl.).

Upravljanje kamatnim rizikom Banka provodi putem uspostavljenog sistema analize strukture bilansa osjetljivog na promjenu kamatnih stopa, kontrole utvrđenih limita izloženosti kamatnom riziku i procjene uticaja promjene kamatnih stopa na neto kamatne prihode i kapital Banke, uvažavajući valutnu i ročnu strukturu bilansa.

Banka vrši testiranje otpornosti na stres kamatnog rizika obuhvatajući scenarija različitih šokova na kamatnim krivuljama.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospelje obaveze, i to zbog povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja i otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu. Upravljanje rizikom likvidnosti podrazumijeva obezbjeđivanje optimalne likvidnosti i realizaciju racionalne profitabilnosti.

Strategija upravljanja rizikom likvidnosti je razvijena u skladu sa propisanim regulatornim zahtjevima (od strane ABRS i Centralne banke BiH) i sveobuhvatnom strategijom preuzimanja i upravljanja rizicima u Banci (koju definiše Grupa). Minimalno obuhvata definisanje ciljeva i principa u preuzimanju rizika likvidnosti i upravljanja istim.

Svrha strategije je definisanje i, kroz interne akte, regulisanje područja važnih za kvalitetno upravljanje izloženosti Banke riziku likvidnosti srazmjerno složenosti i obimu poslovanja, rizičnom profilu i utvrđenoj sklonosti Banke ka preuzimanju rizika, kako bi se stvorio okvir, koji bi osigurao optimalan omjer kod preuzimanja rizika likvidnosti i poslovnih ciljeva Banke.

U skladu sa navedenim, osnovni ciljevi i principi u preuzimanju rizika likvidnosti i upravljanja istim su:

- a) kontinuirano upravljanje aktivom i pasivom s ciljem postizanja pokazatelja poslovanja u skladu sa strateškim planom Banke i uslovima ekonomskog okruženja,
- b) vođenje politike uravnoteženosti ročne strukture aktive i pasive Banke, odnosno njenih novčanih tokova,
- c) obezbjeđenje optimalne likvidnosti u BAM i stranim valutama u gotovini i na računima Banke,
- d) usklađenost sa svim pokazateljima likvidnosti propisanim od strane regulatora i/ili Grupe, te usklađenost sa definisanom tolerancijom izloženosti riziku likvidnosti,
- e) obezbjeđenje diverzifikovanosti strukture finansiranja i pristupa izvorima finansiranja,
- f) f.izrada planova izvora finansiranja usklađenih sa strategijom poslovanja Banke i redovnim poslovnim aktivnostima,
- g) uspostavljen primjeren proces odlučivanja o likvidnosti Banke, te definisana zaduženja i odgovornosti za sve funkcije i organe uključene u upravljanje rizikom likvidnosti,
- h) uspostavljen sistem izvještavanja, koji odgovornim funkcijama i organima omogućava da efikasno upravljaju rizikom likvidnosti,
- i) provođenje testiranja otpornosti na stres rizika likvidnosti,
- j) monitoring znakova ranog upozorenja za izloženost riziku likvidnosti, kako bi se omogućilo kontinuirano praćenje stresnih situacija, koje mogu, između ostalog, biti izazvane tržišnim, sektorskim ili događajima vezanim uz ime,
- k) efikasno upravljanje rizikom likvidnosti u vanrednim situacijama, koje mogu da ugroze likvidnost Banke, kroz definisanje plana postupanja Banke u slučajevima poremećaja likvidnosti,
- l) uspostavljanje primjerenog mehanizma raspodjele usklađenog sa uspostavljenim sistemom upravljanja rizikom likvidnosti i definisanom tolerancijom izloženosti Banke riziku likvidnosti.

Ciljevi i principi strategije upravljanja rizikom likvidnosti su podržani aktima Grupe i internim aktima Banke, koji regulišu područje likvidnosti.

Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih internih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usljed nastupanja nepredvidivih eksternih događaja, uključujući pravni rizik. Banka upravljanje operativnim rizicima vrši u skladu sa propisima ABRS i primjenom metodologije i modela Grupe.

S ciljem ranog uočavanja povećanog rizika i potencijalnog izvora operativnih rizika u Banci, aktivnosti Banke su usmjerene na dalji razvoj elemenata sistema upravljanja operativnim rizicima i minimiziranja šteta od operativnih rizika kroz identifikaciju, mjerenje i izbjegavanje šteta od operativnih rizika, kroz identifikaciju novih ključnih indikatora operativnih rizika, koje će Banka kontinuirano pratiti i modifikovati, i analiziranjem ključnih procesa u Banci, identifikaciji rizika i definisanjem mjera za njihovo smanjenje.

Reputacioni rizik

Reputacioni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke usljed gubitka povjerenja u integritet Banke, do kojeg dolazi zbog nepovoljnog javnog mišljenja o poslovnim praksama Banke ili aktivnostima članova organa Banke, bez obzira na to da li postoji ili ne osnov za takvo javno mišljenje. S obzirom na značaj reputacionog rizika, i, u skladu sa zahtjevima i standardima Grupe,

Banka će intenzivno provoditi aktivnosti na povećanju svijesti o riziku i značaju upravljanja reputacionim rizikom kroz edukacije, kao i aktivnosti na smanjenju reputacionog rizika kroz implementaciju dodatnih specijalnih politika Grupe, koje regulišu područje upravljanja reputacionim rizikom.

Banka definiše strategije operativnog i reputacionog rizika s ciljem smanjenja operativnog i reputacionog rizika.

Osnovne karakteristike strategija su sljedeće:

- efekti strategija su raspoređeni kroz višegodišnju perspektivu u smislu smanjenja operativnog rizika i gubitaka,
- baziraju se na strategijama za smanjenje operativnog i reputacionog rizika, koje je Grupa definisala, i vežu se za inicijative definisane u poslovnom planu Banke,
- zasnovane su na trendovima u poslovnom okruženju, činjenicama o trenutnim/potencijalnim operativnim rizicima i osnovnim rizicima, koje je Banka identifikovala, uzimajući u obzir postojeće/planirane/predložene inicijative za smanjenje rizika,
- definisane su u saradnji između Tržišnog i operativnog rizika i relevantnim poslovnim stranama u Banci.

Banka će implementirati strategije, mjere za smanjenje rizika, kao i definisati indikatore operativnog rizika, putem kojih će se vršiti monitoring efikasnosti strategija i monitoring razvoja rizika.

S obzirom da identifikovani rizici mogu izazvati i posljedice po reputaciju, njihovim smanjenjem se utiče i na smanjenje reputacionog rizika.

Rizik kapitala

Rizik kapitala se odnosi na neodgovarajuću strukturu kapitala da podrži obim i prirodu poslovnih aktivnosti Banke ili na poteškoće sa kojima se suočava Banka prilikom pribavljanja novih izvora kapitala, posebno u slučajevima kada postoje hitne potrebe za povećanjem kapitala ili u nepovoljnim uslovima.

Upravljanje kapitalom se provodi kontinuiranim praćenjem kapitala, provođenjem stres testova, i planiranjem kapitala na mjesečnom i kvartalnom nivou, što podrazumijeva i praćenje i planiranje svih propisanih minimalnih standarda i limita Grupe u cjelokupnom poslovanju Banke vezanih za kapital.

Ublažavanju rizika pristupa se kroz redovan proces izrade forecast-a, u koji su uključeni svi organizacioni dijelovi Banke i svi potencijalni rizici, te kroz optimizaciju RWA (rizične aktive).

Pravni rizik

Pravni rizik predstavlja mogućnost nastanka gubitaka usljed kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova po osnovu neispunjavanja ugovornih i zakonskih obaveza, kao i usljed kazni i sankcija izrečenih od strane regulatornih organa.

Upravljanje ovim rizikom Banka provodi vlastitim stručnim ljudskim resursima uz angažovanje potrebnih eksternih pravnih i drugih stručnjaka, kao i opreznim formiranjem potrebnih rezervisanja na teret troškova za sve procijenjene očekivane gubitke po ovom osnovu.

Rizik usklađenosti poslovanja

Rizik usklađenosti poslovanja je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed propuštanja usklađivanja poslovanja sa zakonom i drugim propisima, kojima se uređuje poslovanje Banke, te internim aktima Banke, a posebno obuhvata rizik od sankcija ABRS.

Upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja Banka je uspostavila u skladu s propisima ABRS i primjenom modela Grupe.

Strateški rizik

Strateški rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed nepostojanja odgovarajućih politika i strategija, te njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usljed promjene u okruženju, u kojem Banka posluje, ili izostanka odgovarajućeg reagovanja Banke na te promjene.

Banka koristi snagu Grupe, ime i potencijale, visoku stručnost i efikasnost Grupe, kojoj pripada.

Vođena iskustvom poslovanja na ovom području, Grupa je razvila mehanizme za minimiziranje strateških rizika, koji mogu nastati iz poslovanja supsidijarnih banaka.

Pomoću detaljno razrađenih poslovnih planova, u koje se ugrađuju iskustva iz susjednih zemalja, izrađuju se oprezne procjene poslovanja supsidijarne banke. Ovi elementi dobijaju konkretan oblik putem analize tržišta, te se na taj način postiže optimalan koncept prilagođen odabranim segmentima tržišta.

Pored toga, Grupa raspolaže velikim potencijalom stručnih kadrova, od kojih mnogi imaju i iskustvo stečeno u drugim zemljama, i ti kadrovi obavljaju dragocjen posao i obučavaju lokalne kadrove prema najboljim standardima Grupe. Uključivanjem lokalnih kadrova u poslove rukovođenjan se garantuje razumijevanje specifičnosti tržišta i rizika.

Politika Grupe podržava supsidijarne banke da redovno koriste usluge stručnih konsultanata, kako bi im pomogli u boljem razumijevanju lokalnog tržišta i informisanju o promjenama u zakonskom, računovodstvenom i poreskom okruženju pojedine zemlje.

Strateški rizik je integrisan u lokalne procese Banke kroz Strateški plan poslovanja Banke (podložan reviziji jednom godišnje), te pojedinačne strategije i politike upravljanja poslovanjem Banke.

Formiranjem dodatnih odbora (kao što su Odbor za rizike, Odbor za upravljanje troškovima, Odbor za upravljanje promjenama) unaprijeđen je kontrolni mehanizam sagledavanja predmetnog rizika i prevencije njegovog nastanka.

Poslovni rizik

Poslovni rizik je negativna neočekivana promjena obima poslovanja i/li profitnih marži Banke, koja može dovesti do značajnih gubitaka, i na taj način umanjiti tržišnu vrijednost Banke. Do poslovnog rizika, prije svega, može doći zbog značajnog pogoršanja tržišnog okruženja i promjena u tržišnoj konkurenciji ili ponašanju potrošača na tržištu. Ovaj tip rizika odražava promjene odnosa poslovnih prihoda i rashoda Banke, koji se prate na kvartalnom nivou.

Upravljanje poslovnim rizikom Banka provodi u skladu sa lokalnim propisima i modelima upravljanja iz Grupe.

Rizik zemlje

Rizik zemlje je rizik, koji se odnosi na zemlju porijekla lica prema kojem je Banka izložena, i predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od dužnika iz razloga, koji su posljedica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porijekla dužnika, a koji obuhvata političko-ekonomski rizik i rizik transfera.

Političko-ekonomski rizik podrazumijeva negativne efekte na finansijski rezultat i kapital zbog spriječenosti Banke da naplati potraživanja usljed ograničenja utvrđenih propisima/aktima državnih i drugih organa iz zemlje porijekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj državi.

Rizik transfera podrazumijeva negativne efekte na finansijski rezultat i kapital zbog spriječenosti Banke da naplati potraživanja iskazana u valuti, koja nije zvanična valuta zemlje porijekla dužnika, i to usljed ograničenja plaćanja obaveza prema povjeriocima iz drugih država u određenoj valuti, koja je utvrđena aktima državnih i drugih organa iz države porijekla dužnika.

Izloženost Banke ovoj vrsti rizika je minimizirana usled poslovne orijentacije Banke na klijente koji žive i posluju na teritoriji BiH. Izuzetak predstavlja poslovanje sa finansijskim institucijama van teritorije BiH i u tu svrhu se, uz podršku Grupe, alociraju odgovarajući limiti prema drugoj ugovornoj strani, koji sadrže i komponentu rizika zemlje iz koje finansijska institucija potiče.

Upravljanje ovim rizikom Banka provodi opreznim poslovanjem, kako sa rezidentima tako i nerezidentima, uz primjenu svih relevantnih propisa, a posebno regulative vezane za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

Rizik modela

Rizik modela jeste postojeći ili potencijalni rizik nastanka gubitaka zbog donošenja poslovnih odluka i odluka u vezi sa upravljanjem rizicima, koje bi se zasnivale na rezultatima internih modela, uključujući modele za utvrđivanje internih kapitalnih zahtjeva, cijena proizvoda, vrednovanje finansijskih instrumenata i slično. Gubici bi mogli nastati zbog neadekvatnih polaznih postavki modela, grešaka u implementaciji modela ili nepravilne upotrebe modela.

Rizik modela po Grupi je i rizik od neuspjeha modela zbog neispravnih unosa, pogrešnih pretpostavki, pogrešnog dizajna modela ili zloupotrebe modela u ICAAP EC izračunu, koji bi mogao ugroziti pravilnu procjenu ekonomskog kapitala.

S obzirom na to da se u izračunu internih kapitalnih zahtjeva Banka oslanja na Grupnu metodologiju i modele, rizik modela je predstavljen kao iznos, koji se dodaje iznosu ekonomskog kapitala za kvantitativne rizike, a njegovo upravljanje i izračun je u skladu sa Grupnom metodologijom.

Ostali rizici

Rizik prekoračene finansijske poluge

Rizik prekoračene finansijske poluge je rizik, koji proizilazi iz ranjivosti Banke zbog finansijske poluge ili potencijalne finansijske poluge, i koji može dovesti do neželjenih izmjena njenog poslovnog plana, uključujući prisilnu prodaju imovine, što može imati za rezultat gubitke ili prilagođavanje vrijednosti njene preostale imovine.

S obzirom na to da je predmetni rizik usko povezan i prepliće sa rizikom kapitala, način upravljanja, praćenja, kontrole, implementacija regulatornih zahtjeva i Grupnih standarda u vezi sa rizikom kapitala važi i za rizik prekoračene finansijske poluge.

Rizik namirenja

Rizik namirenja je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog razlike u ugovorenoj cijeni namirenja za određeni dužnički, vlasnički, devizni ili robni instrument i njene sadašnje tržišne vrijednosti.

U poslovanju Banke predmetni rizik je identifikovan u dijelu poslovanja sa derivatima, FX transakcijama (SWAP, FORWARD, SPOT). Rizik je prepoznat i integrisan u lokalne procese upravljanja kroz definisane limite od strane Grupe za međubankarsko poslovanje, limite klijenata odobrene od strane Kreditnog odbora Banke, dnevni sistem praćenja i kontrole. Proces sagledavanja i prevencije nastanka ovog rizika se oslanja na dnevno praćenje izloženosti, definisanje iznosa limita, te selektivnog pristupa prilikom izbora kvaliteta, boniteta i rizičnosti klijenta sa kojim se obavlja transakcija.

Rizik slobodne isporuke

Rizik slobodne isporuke predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke kada je plaćanje hartija od vrijednosti, valute ili robe izvršeno prije nego što su primljeni, ili je predmetna isporuka izvršena prije nego što su oni plaćeni, odnosno ako obavljeno plaćanje ili izvršena isporuka nije u skladu s očekivanom vremenskom dinamikom. Predstavlja podtip rizika namirenja.

U poslovanju Banke predmetni rizik je prepoznat u poslovanju sa hartijama od vrijednosti (HOV) i međubankarskom poslovanju. Imajući u vidu da Banka po posluje samo sa državnim HOV i da je naknadna isporuka unaprijed definisana pravilima poslovanja sa Vladom RS, te da istorijski posmatrano Banka nije imala bilo kakve nepovoljne efekte po osnovu ovakve trgovine, procjenjuje se da je vjerovatnoća nastanka ovog rizika veoma mala.

Rizik eksternalizacije

Rizik eksternalizacije je zajednički naziv za sve rizike, koji nastaju kada Banka ugovorno povjerava drugoj strani (pružaoциma usluga) obavljanje aktivnosti, koje bi inače sama obavljala. Upravljanje rizikom eksternalizacije Banka provodi u skladu sa lokalnim propisima, politikama i standardima Grupe.

Predmetni rizik je prepoznat i integrisan u lokalne procese upravljanja, unutar kojih su definisani obavezni upitnici o rizicima, koji su prepoznati vezano za predmet eksternalizacije, i na osnovu kojih se utvrđuje materijalni značaj aktivnosti, koja je predmet eksternalizacije.

Navedeni rizik predstavlja podtip operativnog rizika i kao takav je kvantitativan, s obzirom na to da se za njega u sklopu operativnog rizika računa ekonomski kapital.

Rizik finansijskog ulaganja

Rizik finansijskog ulaganja predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke zbog promjena tržišnih vrijednosti ulaganja Banke u fiksnu imovinu i ulaganja u druga pravna lica.

Rizici ulaganja Banke obuhvataju rizike njenih ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva i u investicione nekretnine. Ulaganje Banke u jedno lice iz finansijskog sektora direktno ili indirektno može biti najviše 15% priznatog kapitala. Ulaganje Banke u jedno lice, koje nije lice u finansijskom sektoru, ne smije preći 10% priznatog kapitala Banke, niti 49% kapitala tog lica, pri čemu se pod ovim ulaganjem podrazumjeva ulaganje, kojim Banka stiče udio ili akcije tog lica. Ukupna ulaganja u lica, koja nisu u finansijskom sektoru, ne smiju preći 25% priznatog kapitala Banke, odnosno 50% ukoliko su u pitanju ulaganja u lica, koja su u finansijskom sektoru. Ukupno ulaganje Banke u osnovna sredstva ne može biti veće od 40% iznosa priznatog kapitala Banke.

S obzirom na konstantno nisku izloženost finansijskih učešća Banke u drugim pravnim licima rizik finansijskog ulaganja je sveden na minimum, odnosno ovaj rizik nije značajan.

Rizik nekretnina

Rizik nekretnina se definiše kao potencijalni gubitak, koji rezultira iz fluktuacija tržišne vrijednosti portfolija vlastitih nekretnina Banke. Rizik nekretnina ne tretira nekretnine Banke kao kolateral.

Ublažavanje ovog rizika se vrši kontinuiranim ulaganjem u poslovne objekte Banke definisane poslovnim planom, te provođenjem redovnog godišnjeg testa impariteta (umanjenja) vrijednosti nekretnina, čime se utvrđuje realan preostali vijek trajanja osnovnih sredstava.

Rizik troška finansiranja

Rizik troška finansiranja je rizik, koji proizilazi iz promjene vrijednosti portfolija derivata po osnovu promjene troška finansiranja. S obzirom na veoma nisku izloženost u knjizi trgovanja po osnovu FX derivata, ovaj rizik u poslovanju Banke je sveden na minimum.

Makroekonomski rizik

Makroekonomski rizik je rizik, koji proizilazi iz promjena opštih makroekonomskih uslova, koji mogu uticati na buduće kapitalne zahtjeve, odnosno nivo raspoloživih finansijskih sredstava.

Na nivou UniCredit Grupe se provodi redovno istraživanje makroekonomske klime (za ekonomije svih zemalja članica), projekcije se revidiraju na polugodišnjem nivou i iste se koriste u planiranju poslovanja Banke (očekivanja od okruženja već uključena u plan poslovanja). Upravljanje ovim rizikom se provodi i putem testiranja otpornosti poslovanja Banke u uslovima stresnih scenarija nastalih pod pretpostavkom pogoršanja makroekonomskih pokazatelja, pri čemu se rezultati stres testiranja uzimaju u obzir pri upravljanju i planiranju kapitala Banke.

Rizik pranja novca i finansiranja terorizma

Rizik pranja novca i finansiranja terorizma podrazumijeva rizik od moguće pojave negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju Banke, ukoliko se usluge Banke koriste u svrhu pranja novca i/ili finansiranja terorizma (direktna ili indirektna upotreba poslovnog odnosa sa Bankom, transakcijom, uslugom ili proizvodima Banke). S obzirom na uspostavljene mehanizme preventivnog djelovanja i kontrola drugog nivoa, procese izvještavanja i eskalacije, te edukacije zaposlenih, koje se održavaju u kontinuitetu (online i uživo), izloženost navedenom riziku svedena je na minimum.

„Shadow banking“ rizik

„Shadow banking“ rizik ili rizik „bankarstva u sjeni“ predstavlja rizik izlaganja Banke prema subjektima/entitetima, koji obavljaju aktivnosti kreditnog posredovanja, definisane kao bankarske aktivnosti, koje uključuju transformaciju ročnosti, transformaciju likvidnosti, leveridž, prenos kreditnog rizika ili slične aktivnosti, a koje nisu u okviru prudencijalne konsolidacije, niti su predmet konsolidovanih prudencijalnih zahtjeva prema propisanim zakonima EU (ili ekvivalentnim pravnim okvirima trećih zemalja).

„Shadow banking“ subjekti mogu pripadati jednom od sledećih klastera, uključujući klijente i/ili transakcije:

- investicioni fondovi - izloženost Grupe/Banke prema fondovima, kako u smislu jedinica/kapitala, tako i druge kreditne izloženosti, kao što su kreditne linije, garancije, derivati, repo krediti, krediti,
- sekuritizacije i pokrivene obveznice - ulaganje u sekuritizacije trećih lica i pokrivene obveznice izdate od entiteta, kreditne transakcije sa sekuritizacijama trećih lica i pokrivenim obveznicama,
- poslovni subjekti za posebne namjene (Special Purpose Vehicle - SPV) - kreditna izloženost prema posebnim SPV, koji su uspostavljeni za poslovne potrebe namijenjene klijentima (npr. finansiranje projekata, akvizicije i finansiranje, strukture povezane sa tržištem itd.),
- ostali „Shadow banking“ entiteti - finansijske institucije ili osiguravajuća društva, koja se nalaze izvan EU sa propisima nadzora (npr. CRR, Solventnost II), koji se smatraju nejednakim propisima EU.

Za Banku je identifikovano izlaganje samo prema klasteru ostali „shadow banking“ entiteti (tj. ostali SBE). Za izvještajno praćenje izlaganja prema istom na nivou pojedinačnog entiteta za Banku je na snazi isključenje, jer članice UniCredit Grupe u Bosni i Hercegovini, Srbiji i Rusiji ulaze u perimetar CEE konsolidacije, preko kojeg se prati izlaganje prema klasteru ostali SBE.

Ostali SBE, odnosno izlaganje prema ovom klasteru, lokalno se redovno prati kroz kreditni portfolio Banke i uključen je u izračun EC za kreditni rizik sa zanemarljivim iznosom EC i EL zbog niske izloženosti ovih klijenata. Izvještavanje o ovom tipu rizika se vrši prema FCRC odboru preko RAF KPI, koji se računa kao odnos „Shadow banking“ izloženosti i priznatog kapitala Banke. Upravljanje ovim rizikom Banka vrši konsultujući implementirana Grupna pravila i RAF.

„ICT/Cyber“ rizik

„ICT/Cyber“ rizik je jedan od relevantnih novih rizika, koji proizilazi iz novih tržišnih trendova. Predstavlja vjerovatnoću cyber napada i nepravilnosti u radu aplikacija i podataka Banke.

Monitoring ovog rizika je usmjeren na nadgledanje procesa ispravljanja/otklanjanja nepravilnosti nad aplikacijama, koje se vrši na nivou Grupe, a koji se prikazuje kroz procenat kritičnih i velikih nepravilnosti, koje su u kašnjenju (koje nisu otklonjene u roku od 90 dana). Upravljanje cyber rizikom je proces identifikacije, analize, procjene i rješavanja cyber rizika sa kojima se Banka suočava.

Banka je internim aktima i politikama Grupe prepoznala cyber rizik kao posebnu kategoriju, koja se nadgleda i vrednuje. Lokalni procesi organizovani su u skladu sa politikama Grupe, koje definišu kako se tretiraju takvi i slični incidenti, od eskalacije problema do izvještavanja.

Navedeni rizik predstavlja podtip operativnog rizika i kao takav je kvantitativan, s obzirom da se za njega u sklopu operativnog rizika računa ekonomski kapital.

IRRBB - rizik ponašanja modela

Ovaj rizik predstavlja rizik, koji nastaje zbog uticaja stresiranih pretpostavki u ponašanju modela - kako je definisano u okviru modela ponašanja u GOR modelima Grupe ponašanja aktive i pasive za mjerenje rizika likvidnosti i kamata. Grupni model, koji je Banka implementirala u prethodnom periodu, validiran je, a inicijalna validacija je pokazala adekvatnost modela i adekvatnost korištenih pretpostavki ponašanja obuhvaćenih proizvoda za dalju upotrebu.

Upravljanje ovim rizikom Banka vrši konsultujući implementirana Grupna pravila, kao i na osnovu uspostavljenog mehanizma validacije i kontrole.

Rizik klimatskih promjena

Rizik klimatskih promjena predstavlja rizik, koji proizlazi iz degradacije klime i životne sredine, koji su izvori strukturnih promjena koje utiču na ekonomsku aktivnost.

Podijeljen je na dva glavna pokretača rizika: fizički rizik i rizik tranzicije.

Banka se u procesu identifikacije i upravljanja ovom tipom rizika isključivo vodi Grupnim smjernicama.

Rizik manje likvidne pozicije

Rizik predstavlja ograničenu likvidnost na tržištu, što prelazi u neaktivne ili neizvjesne srednje cijene. Ova vrsta rizika je povezana sa tržišnim rizikom i rizikom kapitala. Predmetni rizik je prepoznat i integrisan kroz lokalne procese upravljanja i vrednovanja portfolija HOV Banke.

Banka je izložena predmetnom riziku, ali s obzirom na uspostavljene mehanizme kontrole i praćenja, te implementirana tehnološka rješenja, izloženost datom riziku je svedena na minimum. Kao i kod većine identifikovanih rizika u procesu upravljanja i ublažavanja predmetnog rizika Banka se oslanja na metodologiju Grupe.

Rizik transformacije

Rizik transformacije je rizik koji proizilazi iz pojednostavljenih i modifikovanih procesa u procesu odobravanja kreditnog rizika, koji pretpostavlja i smanjenje radne snage, a koji kao posljedicu mogu imati povećanje izloženosti kreditnom i operativnom riziku.

Procesi koji pojednostavljaju kreditni proces u domenu Grupe su:

- proces uslovnog pred-odobravanja (prethodnog odobravanja) za klijente Preduzetničkog bankarstva („pre-approval“ proces)
- proces brzog odobravanja za klijente Korporativnog bankarstva i Preduzetničkog bankarstva („fast-track“ proces).

Rizik nesavjesnog poslovanja („conduct risk“)

Rizik nesavjesnog poslovanja predstavlja postojeći ili potencijalni rizik nastanka gubitka zbog neprimjerenog pružanja finansijskih usluga, uključujući slučajeve namjernog ili nenamjernog pravila i propisa. Navedeni rizik predstavlja dio operativnog rizika, te Banka kroz navedeni rizik izdvaja interni kapital, koji pokriva izloženost Banke i riziku nesavjesnog poslovanja.

Rizik druge ugovorne strane („counterparty risk“)

Ovaj rizik predstavlja podtip kreditnog rizika i podrazumijeva rizik druge ugovorne strane za OTC (over the counter) i SFT (security financing transaction) instrumente (derivatni portfolio). Banka nema OTC instrumente, dok je poslovna aktivnost u dijelu portfolija derivata ograničena uspostavljenim limitima, koji se odobravaju za svakog pojedinačnog klijenta.

Rizik zatvaranja pozicije („close-out risk“)

Rizik zatvaranja pozicije je podtip tržišnog rizika i predstavlja rizik koji nastaje eliminacijom ili smanjenjem trenutne duge ili kratke pozicije izvođenjem suprotne transakcije iste hartije od vrijednosti.

Rizik zatvaranja pozicije je uključen u izračun fer vrijednosti dužničkih hartija od vrijednosti („fair value adjustment“) prema metodologiji Grupe.

Rizik modela određivanja cijena

Rizik modela određivanja cijena je rizik koji proizilazi iz izloženosti izvedenog modela određivanja cijena, te zavisi od toga da li je model tržišni standard i u kojoj mjeri uključuje sve poznate faktore rizika. Rizik je prepoznat u poslovima vezanim za poslovanje sa derivatima (FX SWAP, FX FORWARD).

Rizik upravljanja

Rizik upravljanja jeste postojeći ili potencijalni rizik nastanka gubitaka zbog toga što Banka zbog svoje veličine i/ili kompleksnosti poslovanja ima ograničen kapacitet za uspostavljanje adekvatnih upravljačkih mehanizama, sistema i kontrola. Zahvaljujući dobro uspostavljenom sistemu upravljanja, koji je podržan adekvatnom organizacionom strukturom, jasnom i transparentnom sistemu internih kontrola i kontrolnih funkcija uspostavljenih s ciljem sprečavanja sukoba interesa, Banka navedeni rizik svodi na najmanju moguću mjeru.

3) Organizaciona struktura upravljanja rizicima

Banka ima adekvatno i efikasno postavljenu organizacionu strukturu upravljanja rizicima, sa precizno definisanim ovlaštenjima i odgovornostima odbora/sektora/pojedinaca zaduženih za preuzimanje i upravljanje rizicima. Analogno tome, organizaciona struktura je uspostavljena na način da je upravljanje rizicima funkcionalno i organizaciono odvojeno od funkcije preuzimanja rizika, te je jasno utvrđenom podjelom poslova i dužnosti zaposlenih obezbijeđeno sprečavanje sukoba interesa.

Upravljačka tijela sa ulogom u procesu upravljanja rizicima u Banci su:

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor je odgovoran za uspostavljanje sistema upravljanja rizicima Banke, kao i nadzor nad njim. Nadzorni odbor određuje strategiju i politike upravljanja ključnim vrstama rizika, kojima je Banka izložena u svom poslovanju. Ovaj Odbor imenuje viši menadžment sa isključivim odgovornostima za upravljanje rizikom, kao i članove Odbora za rizik. Nadzorni odbor određuje vrstu, obim, oblik i učestalost izveštavanja o rizicima, usvaja ICAAP & ILAAP izvještaje, te izvještaj o provedenom testiranju otpornosti Banke na stres i Plan oporavka Banke, koji dostavljaju relevantne funkcije u skladu s usvojenim internim aktima Banke. Nadzorni odbor je odgovoran za donošenje internih propisa, koji regulišu strateški važna pitanja i definicije i smjernice za upravljanje rizicima (strategiju upravljanja rizicima, strategiju i plan upravljanja kapitalom, okvir apetita za rizike, limite za upravljanje rizicima, politiku upravljanja rizicima, politiku o ICAAP i ILAAP). Prije finalnog odobrenja, sva relevantna pitanja i dokumenti se razmatraju i predlažu od strane Uprave Banke.

Uprava Banke

Uprava Banke sprovodi strategiju i politike upravljanja rizicima usvajanjem procedura upravljanja rizicima, odnosno identifikovanje, mjerenje i procjenu rizika i obezbjeđenje njihove primjene. Uprava Banke je zadužena za periodičnu reviziju ili, ako je potrebno, predlaganje izmjena i dopuna Strategije i politike upravljanja rizicima, te usvajanje izmjena procedura i ostalih internih akata za upravljanje rizicima. Ovaj organ upravljanja zadužen je za održavanje efikasnosti internih kontrola ugrađenih u sistem upravljanja rizicima, uključujući i sigurnost informacionih sistema. Uprava takođe usvaja smjernice Grupe, koje regulišu ovu oblast, usvaja ICAAP & ILAAP internu regulativu Banke (procedure za ICAAP & stres test, primijenjene metodologije, pretpostavke, mapu rizika), predlaže usvajanje godišnjeg regulatornog izvještaja Banke o ICAAP, ILAAP i drugim relevantnim dokumentima za upravljanje rizikom i kapitalom, za koje odluku o konačnom odobrenju donosi Nadzorni odbor.

Odbor za rizike

Odbor za rizike izvještava Nadzorni odbor o sprovođenju strategije, adekvatnosti i načinu sprovođenja usvojenih politika i drugih procedura za upravljanje rizicima, kao i adekvatnosti i pouzdanosti cjelokupnog sistema upravljanja rizicima. Odbor za rizike razmatra ostvarenja indikatora rizičnog apetita i rezultate ICAAP & ILAAP izvještaja i testiranja otpornosti na stres i dostavlja mišljenje Nadzornom odboru.

Kreditni odbor

Važnu ulogu u procesu odobravanja plasmana ima Kreditni odbor, koji razmatra kreditne zahtjeve, donosi odluke o kreditnim zahtjevima u okviru svojih nadležnosti ili daje preporuku za viši nivo nadležnosti u odobravanju kreditnih poslova. Kreditni odbor Banke je tijelo sa najvećim ovlaštenjima za odobravanje plasmana i strategija naplate na nivou Banke za izloženosti utvrđene internim aktima. Pravila i način rada Kreditnog odbora definisan je posebnim internim aktom Banke.

Odbor za reviziju

Odbor za reviziju je uspostavljen kao poseban odbor, koji odgovara direktno Nadzornom odboru Banke, a imenovan je od strane Nadzornog odbora s ciljem pružanja podrške Skupštini akcionara Banke, Nadzornom odboru i Upravi Banke u njihovim nastojanjima da unaprijede kvalitet korporativnog upravljanja, kvalitet cjelokupnog sistema internih kontrola na temelju pristupa orijentisanog ka riziku, te posebno kvalitet finansijskog izvještavanja.

FCRC odbor (Odbor za finansijske i kreditne rizike - Financial and Credit Risk Committee)

Odbor za finansijske i kreditne rizike Banke donosi odluke o cjelokupnoj strategiji upravljanja aktivom i pasivom Banke u skladu sa relevantnim zakonskim ograničenjima, pravilima i limitima utvrđenim od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske i Grupe. FCRC razmatra ILAAP izvještaj i izvještaje o ostvarenju mjera okvira apetita za rizik i kvartalne izvještaje o razvoju internog kapitala, kao i rezultate poređenja različitih kategorija kapitala s ciljem adekvatnog praćenja kapitalne pozicije Banke.

Odbor za nefinansijske rizike i kontrole

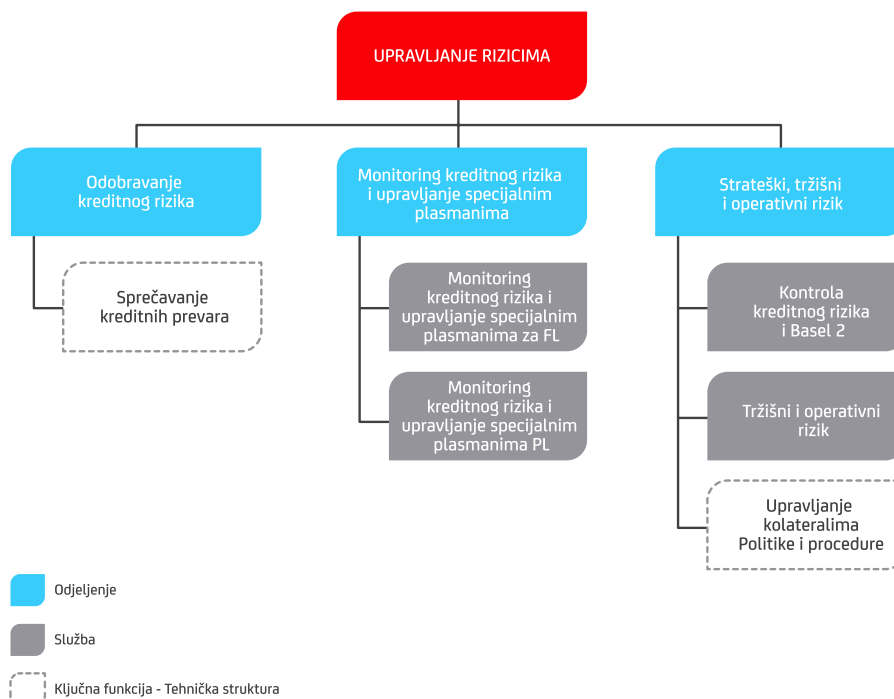
Odbor za nefinansijske rizike i kontrole je usmjeren na aktivnosti, koje se odnose na promovisanje godišnjih aktivnosti upravljačke samoprocjene procesa i ocjenjivanje njegovih rezultata, kako bi se osigurao sistematski pristup procjeni operativnog rizika i nadzoru sistema interne kontrole, nadgledanje nefinansijskih rizika u Banci, prijetnji u nastajanju, kao i jačinu sistema interne kontrole, kroz praćenje najvažnijih događaja i incidenata, slabosti i nedostataka, definisanje i davanje prioriteta potrebnim korektivnim radnjama, čiji je cilj ublažavanje uočenih slabosti i nedostataka, donošenje odluka o reputacionom riziku za transakcije povezane sa osjetljivim sektorima i ostalim slučajevima prijedloga poslovne strane (ostali relevantni sektori ili klijenti), praćenje akcija za ublažavanje rizika, efikasnosti i planova implementacije, diskusije o relevantnim rizicima / nalazima, koje je prepoznala funkcija Interne revizije, donošenje odluka u vezi sa krizama, proglašavanje krizne situacije kao dijela upravljanja kontinuitetom poslovanja, odobrenje preuzimanja rizika u pogledu odgađanja / izbjegavanja / promjene korektivnih radnji, što podrazumijeva odloženo ili nepotpuno smanjenje rizika.

4) Organizacija Upravljanja rizicima

Upravljanje rizicima je organizovano kroz 3 organizacione jedinice i to:

- Odobravanje kreditnog rizika, uključujući funkciju sprečavanja kreditnih prevara,
- Monitoring kreditnog rizika i upravljanje specijalnim plasmanima,
- Strateški, tržišni i operativni rizik, uključujući funkciju upravljanja kolateralima.

Sve organizacione jedinice odgovaraju direktno rukovodiocu Upravljanja rizicima, kojeg imenuje Nadzorni odbor, koji je isključivo zadužen za Upravljanje rizicima, čime je obezbijedeno izbjegavanje sukoba interesa i odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od ostalih redovnih poslovnih aktivnosti. Kako bi se obezbijedila nezavisnost funkcije validacije u odnosu na funkciju modeliranja, aktivnosti validacije modela su raspoređene direktno pod nadležnost rukovodioca Upravljanja rizicima.

Odobranje kreditnog rizika, uključujući funkciju sprečavanja kreditnih prevara

Osnovna funkcija Odobranja kreditnog rizika (OKR) je upravljanje kreditnim rizikom kroz adekvatnu procjenu kreditnog rizika pri preuzimanju novih izloženosti, kao i kontrola i analiza izloženosti po postojećim plasmanima (pregledi) s ciljem smanjenja i sprečavanja mogućih gubitaka za Banku. Odobranje kreditnog rizika je zaduženo za uspostavljanje kvalitetnog i efikasnog kreditnog procesa, kao i kontinuirano unapređenje istog.

Kreditni proces u Banci je zasnovan na podjeli nadležnosti i odgovornosti u kreditnim poslovima između aktivnosti preuzimanja rizika, za koje je zadužena prodajna funkcija, i aktivnosti upravljanja rizicima, za koje je zaduženo Odobranje kreditnog rizika (zastupljen princip „četiri oka“). Kreditni proces započinje sa pripremom i analizom kreditnog zahtjeva od prodajne funkcije na propisanom obrascu kreditnog zahtjeva.

Prilikom procjene kreditnog zahtjeva primarna je kreditna sposobnost dužnika, odnosno procjena primarnih izvora otplate, dok se sredstva obezbjeđenja tretiraju kao sekundarni izvori otplate i služe samo kao podrška kreditu.

Primarni izvor otplate podrazumijeva procjenu kreditne sposobnosti dužnika kroz adekvatnu analizu klijenta (analiza finansijskih izvještaja i pokazatelja, analiza djelatnosti klijenta, analiza transakcije-zahitjeva klijenta).

Sredstvo obezbjeđenja ne može biti zamjena klijentovoj sposobnosti da izvršava obaveze. Analiza i procjena sredstava obezbjeđenja se vrši za svaki kreditni zahtjev na način da se obezbijede sve relevantne informacije o kolateralu kroz ekonomsko-pravnu analizu kolaterala (utvrđuje se tržišna vrijednost obezbjeđenja, kolateral faktor, materijalna vrijednost, pravni status).

Odobranje kreditnog rizika je odgovorno za donošenje odluka za plasmane u ličnim kompetencijama i davanje mišljenja/preporuka Kreditnom odboru za plasmane u nadležnosti Kreditnog odbora i plasmane, koji zahtijevaju NBCO (neobavezujuće kreditno mišljenje) od strane Grupe, a sve u skladu sa odgovornostima definisanim Opštim pravilima za kreditiranje i ovlaštenjem za odobranje kredita i pojedinačnim odlukama odobrenim od strane Uprave banke. Odobranje kreditnog rizika je odgovorno za odobranje rejtinga za sve klijente pravna lica u standardnom portfoliju (kroz alat GWB). U saradnji s Monitoringom kreditnog rizika i upravljanje specijalnim plasmanima odgovorno je za prepoznavanje ranih signala upozorenja/anomalija i predlaganje klijenata na „watch“ listu.

Kreditni proces sa svim definisanim aktivnostima je propisan Procedurom kreditnog procesa za klijenta pravna lica i Procedurom rada za odobranje kredita fizičkim licima i uputstvima: Uputstvo za odobranje i puštanje kredita fizičkih lica kroz „Consumer finance“ platformu i Uputstvo alternativnog procesa realizacije kredita fizičkih lica.

Prilikom analize i odobranja kreditnih zahtjeva, Odobranje kreditnog rizika je zaduženo za praćenje rizika koncentracije, odnosno postupanje u skladu sa propisanim limitima definisanim Zakonom o bankama Republike Srpske i odlukama ABRS (velike izloženosti, limit izloženosti prema jednom ili grupi povezanih lica, limit prema državi, maksimalno neobezbijedene izloženosti, lica u posebnom odnosu sa Bankom).

Odobranje kreditnog rizika je odgovorno za redovno praćenje i izvještavanje o dužini trajanja kreditnog procesa u OKR. Izvještaj sadrži podatke o broju i volumenu odobrenih zahtjeva, % negativnih mišljenja, % iteracija i dužini trajanja procesa u OKR, broju i volumenu odobrenih predmeta za pravna lica, koja imaju odstupanja od Politika, broj/volumen predmeta u slučaju da su odobreni putem eskalacije od strane višeg nivoa odlučivanja i mjesečno se prezentuje Odboru za finansijske i kreditne rizike.

U sklopu odobranja kreditnog rizika je i funkcija sprečavanja kreditnih prevara sa osnovnim zadacima:

- adekvatno funkcionisanje i unapređenje sistema sprečavanja kreditnih prevara,
- kontrola novih zahtjeva s ciljem otkrivanja pokušaja kreditne prevare u segmentu Maloprodaje,
- otkrivanje prevara kod trećih strana, tj. ugovornih partnera,
- kontinuirana edukacija drugih zaposlenika Banke na temu kreditnih prevara,
- izvještavanje o broju i trendovima kreditnih prevara za segment Porodičnog bankarstva,
- saradnja sa ostalim organizacionim dijelovima u Banci, sa ostalim članicama Grupe i sub-holdingom na temu kreditnih prevara,
- saradnja sa ostalim nadležnim eksternim tijelima na temu kreditnih prevara.

Funkcija sprečavanja kreditnih prevara je zadužena za izradu izvještaja o indikatorima potencijalnih kreditnih prevara i proces verifikacije za Kreditni odbor.

Izvještaj o indikatorima potencijalnih kreditnih prevara i Verifikacija je izvještaj, koji se 3 puta godišnje priprema za Kreditni odbor. Izvještaj sadrži praćenje ključnih indikatora kreditnih prevara (3PD30, FPD30, 4PD30) po broju, volumenu, regijama i statistiku procesa verifikacije sa akcentom na broj i volumen negativnih verifikacija.

Monitoring kreditnog rizika i upravljanje specijalnim plasmanima

Monitoring kreditnog rizika je zadužen za sprovođenje kreditnog monitoringa nad klijentima Banke, koji pripadaju Standard portfoliju i „Pre-delinquency“ portfoliju za fizička lica i Standard portfoliju i portfoliju klijenata sa povišenim rizikom tzv. „Watch list“ (WL) portfolio za pravna lica.

Cilj monitoringa kreditnog rizika je rana identifikacija rizičnih klijenata i proizvoda, što omogućava Banci da preduzima adekvatne i pravovremene mjere na upravljanju rizičnim izloženostima. Mjere monitoringa sprečavaju pojavu pogoršanja kvaliteta kredita i povećanje troška kreditnog rizika, tako što se preduzimaju potrebne mjere u najranijoj mogućoj fazi, odnosno smanjuje se izloženost prema tim klijentima prije nego što dođe do pogoršanja.

Pri identifikaciji potencijalno rizičnih klijenata, Banka primjenjuje načela povezanih lica u skladu sa Procedurom za prikupljanje i evidentiranje podataka o međusobno povezanim licima klijentima Banke, te utvrđuje plasmane i potencijalnu izloženost prema klijentu i s njim povezanim licima i licima u posebnom odnosu sa Bankom.

Monitoring kreditnog rizika je odgovoran za identifikaciju potencijalno rizičnih klijenata zajedno sa ostalim učesnicima u procesu monitoringa, definisanje monitoring klasifikacije, definisanje strategije za ublažavanje rizika (strategija prema klijentu i plan aktivnosti sa rokovima za izvršenje), prenos klijenata pravnih lica u Upravljanje specijalnim plasmanima, izvještavanje, te za provođenje ostalih aktivnosti u skladu sa procedurama monitoringa kreditnog rizika.

Proces monitoringa pravnih lica se realizuje kroz sljedeće faze:

- identifikacija anomalija - anomalije su kvantitativni i kvalitativni pokazatelji, koji se dnevno analiziraju, kako bi se otkrili potencijalni problemi u otplati kredita,
- analiza anomalija i WL klasifikacija - proces analize podrazumijeva analizu simptoma i uzroka pogoršanja ponašanja klijenta, te procjenu sposobnosti klijenta za rješavanje problema,
- utvrđivanje strategije za ublažavanje rizika - strategija prema klijentu i plan aktivnosti,
- izvještavanje.

Monitoring kreditnog rizika organizuje dva puta mjesečno sastanke vezano za klijente, koji kasne u plaćanju dospjelih obaveza, u kojima učestvuju Odobranje kreditnog rizika, Poslovni segmenti i Upravljanje specijalnim plasmanima. Cilj sastanaka je analiza razloga u kašnjenju plaćanja dospjelih obaveza, te revidiranje realizovanih aktivnosti, definisanje novih aktivnosti i postavljanje rokova za njihovu realizaciju, kao i definisanje dalje poslovne strategije prema klijentu. Banka ima kreiran izvještaj, Pregled dospjelih obaveza pravnih lica, koji je dostupan svim učesnicima u procesu monitoringa.

Proces monitoringa fizičkih lica se realizuje kroz sljedeće faze:

- klasterizacija klijenata,
- identifikacija potencijalno rizičnih klijenata u PDL alatu (rana identifikacija anomalija - engl. „Pre-delinquency“),
- klasifikacija i analiza potencijalno rizičnih klijenata,
- utvrđivanje aktivnosti,
- kontrola nad provođenjem aktivnosti,
- izvještavanje.

Proces monitoringa fizičkih lica podržan je kroz PDL alat, kojim se dnevno vrši identifikacija i klasifikacija klijenata.

Upravljanje specijalnim plasmanima

S ciljem efikasnijeg upravljanja kreditnim rizikom, Upravljanje specijalnim plasmanima se bavi klijentima, koji ne mogu blagovremeno da izvršavaju postojeće obaveze ili za koje je procijenjeno da će imati problema sa izvršavanjem postojećih obaveza prema Banci, pa je potrebno osigurati preduzimanje odgovarajućih mjera i aktivnosti s ciljem minimiziranja gubitaka kreditnog portfolija, što se odnosi na sprečavanje djelimičnih i potpunih gubitaka, pravovremeno restrukturiranje rizičnih plasmana i odabir najbolje strategije oporavka. Osnove procesa upravljanja problematičnim kreditima se definišu posebnim internim aktima, koji se odnose na upravljanje ovom vrstom plasmana, tj. klijenata.

Razlozi, zbog kojih je potrebno da se problematični krediti tretiraju na poseban način, su sljedeći:

- rana identifikacija rizika odražava i omogućava optimalno korištenje opcija upravljanja Banke,
- profesionalno upravljanje problematičnim kreditima smanjuje rizike neočekivanih i iznenadnih potreba za rezervisanjima za kreditne gubitke,
- problematične situacije se znatno razlikuju u odnosu na upravljanje kreditnim rizikom klijenata u standardnom portfoliju, u smislu intenziteta kao načina upravljanja plasmanom (problematični klijenti zahtijevaju češće praćenje, kontakte i analize s ciljem nalaženja adekvatnog rješenja).

Upravljanje specijalnim plasmanima je odgovorno za sve segmente: Korporativno bankarstvo, Maloprodaju, finansijske institucije, i vlade.

U okviru Upravljanja specijalnim plasmanima postoji odvojenost u pristupu upravljanja izloženostima, koje su u procesu restrukturiranja/kojima su dodijeljene odgovarajuće „forbearance“ mjere u odnosu na upravljanje lošim plasmanima. Takođe, u okviru Upravljanja specijalnim plasmanima za fizička lica postoji odvojenost u upravljanju izloženostima u kašnjenju od 16-120 dana („soft collection“) i preko 120 dana (upravljanje lošim plasmanima). „Soft collection“, restrukturiranje i upravljanje lošim plasmanima nisu posebne organizacione strukture unutar jedinica Upravljanja specijalnim plasmanima, već poslovna područja u okviru cjelokupnog procesa upravljanja specijalnim plasmanima. Navedeni se posebno definišu i regulišu s ciljem kvalitetnijeg upravljanja plasmanima u nadležnosti, u skladu sa strukturom i karakteristikama istih.

Za poslovno područje restrukturiranja je karakteristično sljedeće:

- identifikacija klijenata/izloženosti za restrukturiranje, u skladu sa internim aktima,
- evaluacija instrumenata obezbjeđenja kod prijedloga za restrukturiranje, te predlaganje mjera za poboljšanje pokrivenosti instrumentima obezbjeđenja,
- analiza prijedloga za restrukturiranje, predlaganje mjera i preporuka za dalje upravljanje i naplatu rizičnih plasmana, te davanje mišljenja na prijedloge za restrukturiranje poslovnim linijama,
- ekonomsko optimiziranje aktivnosti restrukturiranih izloženosti prema pojedinom klijentu, preduzimanjem akcija i donošenjem mišljenja, koja imaju za cilj u najkraćem vremenskom roku rezultirati najboljim mogućim rezultatom - oporavkom klijenta i vraćanjem u standardno poslovanje,
- izrada strategije, politike i pravila restrukturiranja u skladu sa pravilima Grupe i lokalnog regulatora, a s ciljem mjerenja, pravovremenog prepoznavanja i sprečavanja/minimiziranja mogućih gubitaka, te stvaranja/maksimiziranja koristi u kreditnom portfoliju u restrukturiranju,
- praćenje realizacije aktivnosti klijenata u restrukturiranju, praćenje kreditnog portfolija u restrukturiranju, mjerenje pozitivnih i negativnih efekata restrukturiranja na rezultat u kreditnom portfoliju svih segmenata, te predlaganje mjera za korekciju - modifikacija i dorade utvrđene strategije,
- identifikacija gubitaka, procjena i praćenje potrebe za dodatnim rezervisanjima po plasmanima u portfoliju u nadležnosti,
- pružanje podrške poslovnim linijama prijedloga restrukturiranja za klijente poslovnog segmenta,
- praćenje aktivnosti za klijente u restrukturiranju i poređenje sa odobrenom strategijom restrukturiranja,
- izvještavanje iz djelokruga rada.

Za poslovno područje upravljanja lošim plasmanima je karakteristično sljedeće:

- identifikacija klijenata, kod kojih ne postoji mogućnost da se restrukturiraju ili restrukturiranje nije dalo rezultate,
- detaljna analiza kreditne i dokumentacije vezano za kolaterale, koja ima za cilj da osigura sveobuhvatno sagledavanje pravne pozicije Banke prema klijentu,
- detaljna analiza situacije, u kojoj se dužnik nalazi, odnosno „skeniranje“ cjelokupne situacije klijenta - da li uopšte postoji poslovna aktivnost dužnika ili je već prestao sa radom, zbog čega restrukturiranje nije uspjelo, da li postoji mogućnosti oporavka, procjena vrijednosti instrumenata obezbjeđenja/kolaterala i njihova provodivost (utrživost u slučaju likvidacije kolaterala), procjena adekvatnosti iznosa rezervisanja, procjena finansijskog položaja Banke i mogućnost naplate s ciljem pripreme svih relevantnih informacija i dokumenata vezano za dužnika, koji su neophodni za definisanje strategije,
- definisanje i implementacija adekvatne i održive strategije naplate plasmana, kako bi se postigla najviša moguća stopa naplate i obezbijedilo umanjenje gubitka Banke,
- izvještavanje iz djelokruga rada.

Za poslovno područje „soft collection“ je karakteristično preduzimanje mjera prijateljske naplate u ranijim fazama naplate plasmana fizičkih lica, korištenjem odgovarajućih mjera i radnji u skladu sa internim aktima. Mjere prisilne naplate se provode tek nakon preduzetih mjera sporazumne naplate, kao i u slučaju ako nije moguće provesti mjere sporazumne naplate.

Strateški, tržišni i operativni rizik

U skladu sa važećom organizacionom strukturom, upravljanje strateškim, tržišnim i operativnim rizikom se odvija kroz rad dva odjeljenja:

- Kontroling kreditnog rizika i Bazel 2,
- Tržišni i operativni rizik, kao i

funkcije: Upravljanje kolateralima, politike i procedure.

Djelokrug rada pojedinačnih odjeljenja je regulisan internim aktima.

Kontrola kreditnog rizika i Bazel 2

Osnovna funkcija Kontrole kreditnog rizika i Bazel 2 je uspostavljanje adekvatnog sistema upravljanja kreditnim rizikom, kroz razvoj i uspostavljanje procesa i metodologija, baza podataka, alata i izvještaja u skladu sa lokalnom zakonskom regulativom i standardima UniCredit Grupe, koji se zasnivaju na Bazelskim standardima.

Glavni zadaci Kontrole kreditnog rizika i Bazel 2 su:

- implementacija kreditnih metodologija, rejting i scoring modela s ciljem optimizacije troškova rizika i kapitalnih zahjeva,
- izrada strategija upravljanja kreditnim rizikom u saradnji sa ostalim organizacionim jedinicama uključenim u proces,
- implementacija EBA standarda u skladu sa zahtevima ABRS i Grupe, prevashodno u oblasti upravljanja kreditnim rizikom,
- koordinacija procesa planiranja, praćenja i predviđanja razvoja portfolija i nivoa rezervisanja, te obračun i praćenje očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa MSFI i ABRS,
- praćenje i izvještavanje o ostvarenju ključnih pokazatelja upravljanja kreditnim rizikom, te izrada upravljačkih i operativnih izvještaja, analiza relevantnih informacija iz područja izloženosti kreditnom riziku za interne i eksterne korisnike,
- praćenje i kontrola usklađenosti kreditnog portfolija kroz predefinisani okvir apetita za rizik i limite kreditnog rizika u skladu sa lokalnom i grupnom regulativom,
- praćenje i izvještavanje o internim kapitalnim zahtjevima za kreditni rizik (ICAAP proces), uključujući provođenje testiranja otpornosti na stres,
- unapređivanje kvaliteta podataka iz područja nadležnosti kroz redovne aktivnosti uspostavljene unutar DQ procesa,
- aktivno učestvovanje i koordinacija rada sa drugim organizacionim jedinicama prilikom izrade grupnog Plana oporavka, te koordinacija izrade lokalnog Plana oporavka u svim pojedinačnim fazama,
- obračun, izvještavanje i planiranje kreditnim rizikom ponderisane aktive (engl. „CR RWA“),
- rekonsiliacija upravljačkih i regulatornih podataka na osnovu rezultata u eksternim bazama podataka (ARAMIS).

Pravovremena identifikacija, mjerenje, kontrola i upravljanje kreditnim rizikom na nivou portfolija Banke obezbijeđeno je sistemom izvještavanja o kreditnom riziku. Izvještavanjem na nivou ukupnog portfolija i na nivou pojedinačnog klijenta/transakcije, sistem pruža potpune, tačne i blagovremene informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija.

Sistem izvještavanja treba da ispuni sljedeće funkcije:

- prikupljanje i obrada podataka i pokazatelja kreditnog rizika,
- analiza kretanja i promjena ukupnih plasmana i strukturnih karakteristika portfolija,
- kontinuirano praćenje kreditnog rizika kroz kretanje kreditnih parametara,
- pružanje osnove za proces odlučivanja u vezi sa kreditnim rizikom.

Praćenje, upravljanje i izvještavanje o kreditnom riziku na nivou kreditnog portfolija obuhvata i praćenje rezervisanja za kreditne gubitke (ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za potencijalne gubitke po osnovu vanbilansnih stavki) u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim Standardima (MRS) / Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI) i metodologijom ABRS.

Parametri kreditnog rizika

Kvantifikacija kreditnog rizika se vrši mjerenjem očekivanog gubitka (EL). Osnovni pokazatelji, koji se koriste u praćenju kreditnog rizika i obračunu očekivanog gubitka, su:

- izloženost Banke u momentu nastanka statusa neizvršavanja obaveza (EaD),
- vjerovatnoća neizvršavanja obaveza (PD),
- gubitak u slučaju neizvršavanja obaveza (LGD).

Za procjenu kreditnog rizika pojedinačnog klijenta pravnog lica Banka koristi GWB rejting model. Rejting model određuje specifični rejting za klijente sa sličnim nivoom kreditnog rizika. Svaki rejting je povezan sa odgovarajućim PD parametrom. Banka interno procjenjuje PD za fizička lica, kao i ostale parametre kreditnog rizika, a u skladu sa metodologijom opisanom u internim aktima Banke.

Parametri kreditnog rizika i sredstva obezbjeđenja se koriste za utvrđivanje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke u skladu sa MSFI, odnosno u skladu sa Odlukom ABRS o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju kreditnih gubitaka, koja je stupila na snagu od 1. januara 2020. godine, a čiji se način utvrđivanja detaljnije definiše posebnim internim aktima Banke.

S ciljem ispunjavanja gorenavedenih funkcija, sistem izvještavanja koristi informacione sisteme Grupe i interno kreirane baze podataka sa podacima o portfoliju na nivou plasmana. Iz sistema se obezbjeđuje podatak o rejtingu i danih kašnjenja klijenata, kao važnim parametrima kreditnog rizika klijenta.

Limiti

Vrlo značajan dio upravljanja kreditnim rizikom čine kontrola i nadzor nad koncentracijom kreditnog rizika. Banka upravlja koncentracijom kreditnog rizika u portfoliju utvrđivanjem limita. Limiti su određeni internim aktima i/ili regulativom ABRS, a njihova iskorištenost se redovno prati i o njoj se izvještava.

Banka koncentraciju kreditnog rizika prati i kontroliše na nivou:

- konsolidovane izloženosti prema jednom klijentu, odnosno ekonomskoj grupi u odnosu na zakonski propisana i/ili interno utvrđena ograničenja,
- izloženosti prema određenom industrijskom sektoru.

U skladu sa lokalnom zakonskom regulativom, velikom izloženošću se smatra izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica, koja iznosi ili prelazi 10% priznatog kapitala Banke.

Ukupan iznos izloženosti prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica, nakon primjene kreditnih tehnika, ne smije prelaziti 25% priznatog kapitala Banke.

Najveći dopušteni iznos kreditnih potraživanja, koji nije obezbijeđen kolateralom u skladu sa propisima ABRS, prema jednom licu ili grupi povezanih lica može biti najviše do 15% priznatog kapitala Banke.

Za zaključivanje pojedinačnog pravnog posla, na osnovu kojeg bi ukupna izloženost Banke dovela do velike izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica i do svakog narednog povećanja te izloženosti, neophodna je prethodna saglasnost Nadzornog odbora Banke.

Limiti prema Državi i javnom sektoru, kao i pojedinačnim industrijskim sektorima, su definisani internim aktom i predmet su revidiranja na godišnjem nivou.

Okvir za upravljanje apetitom za rizik je definisan kroz set ciljeva, pragova upozorenja i limita. Ciljevi su nivo, koji se želi dostići tokom vremena. Pragovi upozorenja aktiviraju prethodno definisani plan za nepredviđene okolnosti u slučaju prekoračenja istih. Limiti predstavljaju čvrstu granicu čije prelazanje nije dozvoljeno. Metodologija definisanja pragova i postupanja u slučaju prekoračenja istih su definisani internim aktima Banke.

U praćenju kreditnog rizika se koriste sljedeći izvještaji:

- Izvještaj o ključnim pokazateljima rizika za Nadzorni odbor, Odbor za sistem internih kontrola, Odbor za reviziju i Odbor za rizike,
- Izvještaji o rizicima (RR),
- Izvještaj o ključnim pokazateljima kreditnog rizika za Odbor za finansijske i kreditne rizike,
- Izvještaj o strategijama po industrijskim sektorima (ICRS izvještaj),
- Izvještaj o apetitu za rizik (RAF),
- Izvještaj o indikatorima iz Plana oporavka (RP),
- Izvještaj o procjeni interne adekvatnosti kapitala (ICAAP),
- Izvještaj o internom kapitalu Banke,
- Mapa rizika Banke na osnovu inventure rizika,
- Izvještaj o rezultatima testiranja otpornosti na stres,
- Izvještaj o izloženostima u neizvršenju (NPE - Non Performing Exposure),
- Izvještaj o iznosu rizikom ponderisane aktive (COREP izvještaji).

Izvještaj o ključnim pokazateljima rizika za Nadzorni odbor se priprema kvartalno, a po potrebi i češće. U izradi izvještaja učestvuju svi organizacioni dijelovi u okviru Upravljanja rizicima, a za koordinaciju i slanje izvještaja prema Upravljanju finansijama je zadužen Kontroling kreditnog rizika i Bazel 2. Izvještaj se priprema u formi prezentacije i između ostalog obuhvata:

- podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija: industrije, rejtinzi, kolaterali, valute,
- podatke o ključnim pokazateljima kreditnog rizika i kvaliteta portfolija: parametri kreditnog rizika na nivou Banke i pod-segmenata, stanje i kretanje problematičnih kredita (NPE), rezervisanja za kreditne gubitke, troškova rizika i nivoa pokrivenosti problematičnih kredita rezervisanjima za kreditne gubitke,
- osnovne podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima, uključujući i pregled 20 najvećih klijentskih grupa prema ukupnoj izloženosti.

Izvještaj o ključnim pokazateljima rizika za Odbor za reviziju se priprema kvartalno, a po potrebi i češće. Izvještaj ima istu strukturu kao izvještaj za Nadzorni odbor.

Izvještaj o ključnim pokazateljima rizika za Odbor za rizike se priprema kvartalno, a po potrebi i češće. Izvještaj ima istu strukturu kao izvještaj za Nadzorni odbor.

Izvještaji o rizicima se pripremaju mjesečno i kvartalno za potrebe izvještavanja prema Grupi. Mjesečni izvještaji, između ostalog, obuhvataju podatke po segmentima i subsegmentima i to:

- strukturu i razvoj portfolija po klasama rizika,
- iznose i promjene rezervisanja u skladu sa MSFI,

- pokrivenost portfolija sredstvima obezbjeđenja,
- glavne pokazatelje kreditnog rizika i njihov razvoj,
- parametre kreditnog rizika po segmentima, odnosno subsegmentima (PD, LGD i EL),
- strukturu i razvoj portfolija po rejting klasama.

Kvartalni izvještaji sadrže podatke, koji se prikazuju na mjesečnom nivou, kao i dodatne informacije vezane za:

- strukturu sredstava obezbjeđenja,
- strukturu vanbilansnih stavki,
- pregled portfolija po vrsti i valuti plasmana,
- pregled plasmana portfolija po industrijskim sektorima,
- ročnu strukturu portfolija u zavisnosti od roka dospijeca plasmana,
- pregled najvećih klijenata sa statusom neizmirenja obaveza,
- pregled velikih izloženosti prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica u vidu Top 10 izloženosti.

Izvještaj o ključnim pokazateljima kreditnog rizika za Odbor za finansijske i kreditne rizike se priprema mjesečno i dostavlja Kreditnom odboru. Podaci su prikazani na nivou ukupnog portfolija, i pod-segmenata, uz prikaz komparativnih podataka u odnosu na prethodni period i budžet za dati period. Izvještaj, između ostalog, sadrži sljedeće informacije:

- detaljne podatke o strukturi i kretanju kreditnog portfolija, na nivou Banke i po segmentima,
- podatke o kvalitetu aktive na nivou segmenata, regija i filijala (izloženost, NPE volumen i stopa, iznos rezervisanja za kreditne gubitke, stopa pokrivenosti NPE rezervisanjima za kreditne gubitke),
- izvještaj o performansi rane produkcije potrošačkih kredita,
- pregled moratorijuma na izvještajni datum,
- troškove rezervisanja za kreditne gubitke i trošak rizika po pod-segmentima,
- podatke o stopi neizvršenja po pod-segmentima i nivou kreditnih kompetencija,
- podatke o koncentraciji u portfoliju i usklađenosti sa limitima.

Izvještaj o strategijama po industrijskim sektorima se priprema kvartalno i dostavlja se Odboru za finansijske i kreditne rizike i Grupi. Izvještaj, između ostalog, sadrži sljedeće informacije:

- izloženosti po industrijskim sektorima, te prekoračenje u odnosu na definisane strategije,
- razlozi za prekoračenje i definisanje mjera za njihovo rješavanje,
- očekivani gubitak (EL) na nivou industrijske grane i komentar najvažnijih promjena.

Izvještaj o apetitu za rizik se priprema kvartalno (određen set ključnih pokazatelja apetita za rizik se prati i izvještava na mjesečnom nivou) i dostavlja Odboru za finansijske i kreditne rizike i Grupi. Izvještaj između ostalog sadrži sljedeće informacije:

- pregled ključnih pokazatelja performansi poslovanja Banke iz domena Upravljanja rizicima i Upravljanja finansijama,
- realizaciju pokazatelja u odnosu na postavljene ciljeve, pragove upozorenja i limite,
- komentare nadležnih funkcija o razlozima i mjerama za rješavanje u slučajevima odstupanja od definisanih pragova.

Izvještaj o kvaliteti RETAIL portfolija se priprema i dostavlja prema Grupi kao i internim relevantnim funkcijama na mjesečnom nivou. Izvještaj sadrži informacije o stanju ključnih pokazatelja ostvarenja iz oblasti Odobravanja kreditnog rizika, ranog performansa, portfolija, dana kašnjenja po korpama te vintage evidencija 90+ dana kašnjenja za posmatrani period od odobrenja do aktuelnog izvještajnog datuma.

Izvještaj o indikatorima iz Plana oporavka (RP) se priprema na mjesečnom nivou i dostavlja Odboru za finansijske i kreditne rizike i Grupi. Izvještaj sadrži sljedeće informacije:

- pregled ostvarenja ključnih indikatora iz Plana oporavka u odnosu na postavljene pragove upozorenja i limite,
- komentare nadležnih funkcija o razlozima i mjerama za rješavanje u slučajevima odstupanja od definisanih pragova.

Izvještaj o procjeni interne adekvatnosti kapitala se priprema na godišnjem nivou sa stanjem na dan 31.12. prethodne godine i dostavlja Nadzornom odboru na usvajanje, te dostavlja ABRS do 30.04. tekuće godine.

Izvještaj o internom kapitalu Banke se priprema kvartalno i dostavlja Odboru za finansijske i kreditne rizike i Grupi. Izvještaj sadrži sljedeće informacije:

- kretanje internog kapitala Banke po pojedinačnim tipovima materijalno značajnih rizika po kvartalima,
- poređenje kapitala Banke sa internim kapitalnim zahtjevima,
- komentare najvažnijih promjena u ostvarenju internog kapitala i raspoloživog kapitala Banke.

Mapa rizika Banke na osnovu inventure rizika se priprema na godišnjem nivou nakon završetka i usaglašavanja procesa inventure rizika u Grupi i dostavlja se Upravi Banke na usvajanje. Mapa rizika podrazumijeva informaciju o rizičnom profilu Banke na osnovu rezultata inventure rizika, koja podrazumijeva analizu svih rizika, kojima je Banka izložena po principu materijalne značajnosti i njihove uključenosti

u izračun ekonomskog kapitala, te uvažavajući kriterijume, koje je propisala Grupa i ABRS. Sadržaj, obim i detaljnost izvještaja definisan je internim aktima, koji regulišu ovu oblast.

Izvještaj o rezultatima testiranja otpornosti na stres se priprema na godišnjem nivou sa stanjem na dan 31.12. prethodne godine i dostavlja Nadzornom odboru na usvajanje, te dostavlja ABRS do 31.03. tekuće godine. Sadržaj, obim i detaljnost izvještaja su definisani internim aktima, koji regulišu ovu oblast. Takođe, rezultati polugodišnjeg stres testa Banke sa ciljem utvrđivanja rizičnog apetita Banke za narednu godinu, u skladu sa zahtjevima Grupe, se dostavljaju na razmatranje Odboru za finansijske i kreditne rizike.

Izvještaj o izloženostima u neizvršenju se priprema na kvartalnom nivou za potrebe izvještavanja prema Grupi u sklopu zahtjeva ECB za izvještavanje o neprihodujućim kreditima. Izvještaj sadrži sljedeće informacije:

- podjelu neprihodujućih kredita na segmente po Finrep klasifikaciji i danima kašnjenja,
- informacije o FB izloženostima,
- informacije o prometu neprihodujućih kredita i rezervisanja u toku izvještajnog perioda,
- informacije o oporavku neprihodujućih kredita u posmatranom izvještajnom periodu,
- informacije o preuzetim kolateralima po neprihodujućim izloženostima u toku izvještajnog perioda,
- podjela ukupnih kredita po LTV korpama (bucket),
- podjela ukupnih kredita na obezbijedene/neobezbijedene.

Izvještaj o kreditnim rizikom ponderisanoj aktivi se priprema i izvještava prema Grupi u skladu sa Grupnom metodologijom na mjesečnom nivou, dok se regulatoru, u skladu sa metodologijom lokalnog regulatora, dostavlja na kvartalnom nivou. Izvještaji pružaju informaciju o stanju aktive ponderisane kreditnim rizikom, koja predstavlja zbir knjigovodstvene vrijednosti bilansne aktive, umanjene za ispravke vrijednosti i pomnožene odgovarajućim ponderima kreditnog rizika, i vanbilansnih stavki, umanjenih za rezervisanja za kreditne gubitke, pomnoženih najprije odgovarajućim faktorima kreditne konverzije, a potom pripadajućim ponderima kreditnog rizika. Regulatorni kapitalni zahtjev za kreditni rizik predstavlja najmanje 12% aktive ponderisane kreditnim rizikom.

Pored standardizovanih izvještaja, sprovodi se i niz ad hoc aktivnosti i analiza, koje doprinose tačnosti parametra, koji se koriste pri praćenju kreditnog rizika.

Ostale aktivnosti, koje Banka sprovodi, uključuju provjeru kvaliteta podataka, koji se koriste u praćenju, upravljanju i izvještavanju kreditnog rizika, unapređenje postojećih sistema i procedura, godišnji proces budžetiranja i mjesečnog praćenja realizacije, te planiranja parametara do kraja godine.

Upravljanje kolateralima, politike i procedure

Osnovna funkcija organizacione jedinice Upravljanje kolateralima, politike i procedure je sveobuhvatno upravljanje kolateralima, uključujući njihovo vrednovanje i priznavanje, te implementacija politika i procedura iz oblasti upravljanja kreditnim rizikom u skladu sa lokalnom zakonskom regulativom i standardima Grupe.

Glavni zadaci Upravljanja kolateralima, politike i procedure:

- razvoj, primjena i nadzor nad provođenjem kreditnih politika, procedura, pravilnika i drugih internih akata iz područja upravljanja kreditnim rizikom,
- praćenje i koordinacija rješavanja otvorenih pitanja vezanih uz zahtjeve grupnog i lokalnog regulatora, te komunikacija sa regulatorom u pribavljanju dodatnih smjernica,
- upravljanje instrumentima osiguranja kroz interne akte, adekvatne modele i baze podataka u skladu sa zakonom, standardima UniCredit Grupe,
- konstantno unapređivanje procesa upravljanja kolateralima i provođenja tehnika ublažavanja kreditnog rizika u skladu sa Basel 2 standardom, STA principima i grupnim zahtjevima,
- konstantno unapređivanje kvaliteta podataka iz područja nadležnosti kroz redovne aktivnosti uspostavljene unutar DQ procesa izrada upravljačkih i operativnih izvještaja iz poslovnog područja.

Opšti i posebni uslovi optimiziranja procesa, strategija i procedura u vezi sa uslovima i metodama prihvatanja, vrednovanja, sticanja, praćenja i oslobađanja kolaterala su definisani kroz interne akte Banke (Pravilnik o kolateralima i Politika procjena nekretnina).

Izvještaji

U procesu upravljanja kolateralima se izrađuju sljedeći izvještaji:

- Izvještaj za statistički monitoring,
- Izvještaj o neupisanim hipotekama,

- Izvještaj o isteklim polisama osiguranja,
- Izvještaj o kolateralima,
- Izvještaj o praćenju rada eksternih procjenitelja.

Izvještaj za statistički monitoring se priprema na godišnjem nivou, na bazi podataka iz statističkog modela, i dostavlja na usvajanje Kreditnom odboru. Izvještaj, između ostalog, sadrži sljedeće informacije:

- pregled nekretnina, koje su obuhvaćene statističkim modelom procjene i za koje je model pokazao smanjenje tržišne vrijednosti,
- pregled pravila za postupanje u zavisnosti od nivoa značajnosti odstupanja vrijednosti nekretnina u odnosu na tržišnu vrijednost,
- instrukciju za dalje postupanje sa nekretninama, za koje je model pokazao smanjenje vrijednosti.

Izvještaj o neupisanim hipotekama se priprema na kvartalnom nivou i dostavlja na usvajanje Kreditnom odboru. Izvještaj, između ostalog, sadrži sljedeće informacije:

- strukturu kredita fizičkih lica po namjeni sa obavezom registracije hipoteke u korist Banke,
- pregled kredita, za koje nije izvršen upis hipoteke u za to predviđenim rokovima,
- plan aktivnosti za uspostavljanje hipoteke u korist Banke.

Izvještaj o isteklim polisama osiguranja se priprema na mjesečnom nivou i dostavlja poslovnim segmentima i Kreditnom odboru kao informacija kroz Izvještaj o ključnim pokazateljima kreditnog rizika za Kreditni odbor. Izvještaj, između ostalog, sadrži sljedeće informacije:

- pregled nekretnina po poslovnim segmentima i pod-segmentima, za koje su istekle polise osiguranja i koje imaju rok dospelja unutar narednog kvartala,
- pregled potencijalnih efekata na rezervisanja za tekući mjesec u slučaju isteka polisa osiguranja.

Izvještaj o kolateralima se priprema minimalno na godišnjem nivou i dostavlja u Grupu. Izvještaj se priprema sa podacima o kolateralima i izloženostima i, između ostalog, sadrži sljedeće informacije:

- podatke o nekretninama sa posebnim osvrtom na istekle procjene i polise,
- podatke o finansijskim kolateralima i pokretninama.

Izvještaj o praćenju rada eksternih procjenitelja se priprema na godišnjem nivou od strane internog procjenitelja. Izvještaj se priprema sa ciljem osiguranja kvaliteta rada eksternih procjenitelja. Putem izvještaja se ocjenjuje rad eksternih procjenitelja.

Pored standardizovanih izvještaja, priprema se i niz drugih ad hoc izvještaja i analiza, koji doprinose efikasnijem procesu upravljanja kolateralima tokom trajanja kreditne izloženosti, koji obezbjeđuju i kontrolu njihovog obuhvata u sistemima Banke.

Tržišni i operativni rizik

Tržišni rizik, kamatni rizik u bankarskoj knjizi i rizik likvidnosti

Za monitoring i izvještavanje o tržišnom riziku, kamatnom riziku u bankarskoj knjizi i riziku likvidnosti u Banci je zadužen Tržišni i operativni rizik. Proces monitoringa rizika je zasnovan na relevantnim propisima ABRS, kao i smjernicama Grupe implementiranim kroz interne akte Banke.

Svrha ograničenja tržišnog rizika, kamatnog rizika u bankarskoj knjizi i rizika likvidnosti je da se definiše nivo tolerancije za rizike, koji proizlaze iz bankarske knjige i knjige trgovanja, koji je definisan i usklađen sa strateškim politikama Banke, te da se pravilno kontroliše takva izloženost.

Banka vrši monitoring navedenih vrsta rizika na bazi dvije vrste scenarija:

- scenarija za upravljanje rizicima u redovnim okolnostima, i
- scenarija za upravljanje rizicima u vanrednim okolnostima.

Iz perspektive procesa, Politika upravljanja rizicima pokriva sljedeće teme:

- definisanje nosilaca rizika,
- bankarsku knjigu i knjigu trgovanja,
- strukturu limita po vrstama rizika,
- proces definisanja limita,
- praćenje limita/kontrola,
- korektivne akcije u slučaju prekoračenja,
- proces izvještavanja o izloženosti rizicima.

Definisanje nosilaca rizika

Banka vrši monitoring tržišnog rizika, kamatnog rizika u bankarskoj knjizi i rizika likvidnosti u skladu sa uspostavljenom podjelom sistema limita po nosiocima rizika. U skladu sa organizacionom strukturom Banke i prirodom aktivnosti, koje obavlja, nosioci rizika relevantni za Banku su Upravljanje aktivom i pasivom (ALM) i Tržišta.

Proces uspostavljanja limita Banke po nosiocima rizika se vrši uzimajući u obzir: iznos budžeta, performanse prethodnih godina, iskustvo odjeljenja, kao i lakoću mogućnosti likvidacije pozicija.

Nosioci rizika su odgovorni za:

- prvi nivo kontrole rizika tj. za praćenje svih ograničenja,
- upravljanje rizicima u skladu sa definisanim okvirom apetita za rizike.

Bankarska knjiga i knjiga trgovanja

Banka, u skladu sa posebnim internim aktima, utvrđuje minimum kriterijuma za raspoređivanje pojedinačnih bilansnih i vanbilansnih stavki u bankarsku knjigu i knjigu trgovanja, vodeći računa o njihovim karakteristikama i namjeni, zbog koje su pribavljeni.

Knjiga trgovanja predstavlja sve pozicije u finansijskim instrumentima, koje se drže ili sa namjerom trgovanja, ili za zaštitu pozicija, koje drži sa namjerom trgovanja.

Knjiga trgovanja sadrži sljedeće pozicije u finansijskim instrumentima:

- pozicije proizašle na osnovu servisiranja klijenata i pozicije iz „market making“ aktivnosti,
- pozicije sa namjerom da se ponovo prodaju u kratkom roku,
- pozicije, koje Banka drži sa namjerom da u kratkom roku ostvari dobit na osnovu stvarne ili očekivane razlike između njihove nabavne i prodajne cijene, odnosno na osnovu drugih promjena cijena ili kamatnih stopa.

Bilansne i vanbilansne stavke, koje nisu raspoređene u knjigu trgovanja, se raspoređuju u bankarsku knjigu. Svaki novi proizvod, koji Banka odobri i uvode, mora biti analiziran i raspoređen u bankarsku knjigu ili knjigu trgovanja.

Struktura Limita po vrstama rizika

1) Tržišni rizik

„Value-at-Risk“ (VaR) limit

„Value-at-Risk“ (VaR) limit je definisan kao potencijalni gubitak preko noći sa 99% sigurnosti. VaR metodologija se zasniva na istorijskim simulacijama prinosa i računa se za kategorije rizika kamatne stope, devizni rizik i rizik kamatne marže. VaR ograničenje obuhvata bilo koju od kategorija rizika. VaR limit predstavlja ograničenje potencijalnih gubitaka preko statistički utvrđenih podataka. Za sve nosioce rizika, VaR se izražava u EUR valuti.

„Basis-Point-Value“ (BP01) limit

BP01 limiti definišu maksimalni kamatni rizik po pozicijama, u valuti i vremenskim zonama. Procjene se zasnivaju na promjenama kamatnih stopa za 0,01% (1 bazni poen). Veličina BP01 ograničenja treba da bude određena na takav način da VaR ograničenje u suštini dovodi do ograničavanja trgovanja, i tako da se BP01 limit aktivira prije VaR limita u periodima manje oscilacije. U tom smislu, nosioci rizika treba da prate i usklađuju izloženost u valutama prema rokovima dospijanja.

Restrikcija (ukupno, kao i po vremenskim korpama i pojedinim valutama, ako se smatraju značajnim) na BP01 se primjenjuje na:

- FVtPI - fer vrijednost kroz dobitak ili gubitak, i
- FVtOCI pozicija - fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

„Credit-Point-Value“ (CPV) limit

CPV mjeri promjenu neto sadašnje vrijednosti pozicija osjetljivih na rizik kamatne marže, rezultirajući procjenom zasnovanom na promjenama paralelnog pomaka kreditnog spreda za 0,01% (1 bazni poen) po izdavaocu, rejtingu ili industriji.

Restrikcija se primjenjuje na:

- Knjigu trgovanja (ukupna) i
- Bankarsku knjigu (državna i ne-državna).

Limiti deviznog rizika

Limiti deviznog rizika postavljaju ograničenja na maksimalan iznos otvorene devizne pozicije po valutama. Otvorena pozicija se određuje na osnovu svih bilansnih i vanbilansnih pozicija.

Nivo upozorenja o gubitku

Zarada od aktivnosti upravljanja tržišnim rizicima se kontinuirano prati preko nivoa upozoravanja o gubitku („Loss Warning Level“; u daljem tekstu: „LVL“). Ovi „limiti“/nivoi upozorenja služe kao pomoć u prepoznavanju negativnih trendova, blagovremeno prateći usaglašenost sa budžetom, obezbjeđujući rano obavještenje o velikim gubicima.

LVL se definiše kao apsolutni gubitak u poslednjih 60 dana. LVL se odnosi na organizacione dijelove, koji se bave upravljanjem tržišnim rizicima, tj. na nosioce rizika ALM i Tržišta.

2) Limit kamatnog rizika u bankarskoj knjizi

„Basis-Point-Value“ (BP01) limit

BP01 limiti definišu maksimalni kamatni rizik po pozicijama u knjizi Banke raspoređeno po vremenskim zonama. Procjene se zasnivaju na promjenama kamatnih stopa za 0,01% (1 bazni poen).

Ekonomska vrijednost (EV)

Ekonomska vrijednost (EV) razmatra potencijalni uticaj promjene kamatne stope, u skladu sa EBA SOT scenarijima (najgori rezultat u odnosu na 6 definisanih scenarija), na sadašnju vrijednost budućih novčanih tokova.

Metrika ekonomske vrijednosti mjeri na koji način variranje (promjena) kamatnih stopa može uticati na ekonomsku vrijednost aktive, pasive i vanbilansnih instrumenata, uzrokujući promjenu ekonomske vrijednosti kapitala Banke. Mjerenje uticaja promjena kamatnih stopa na ekonomsku vrijednost obezbjeđuje ocjenu potencijalnih dugoročnih efekata promjena kamatnih stopa na ukupnu izloženost Banke, što je ključni aspekt u odabiru poslovne strategije i zadržavanju adekvatnog nivoa kapitalizacije na duže staze. EBA SOT scenariji razmatraju osjetljivost ekonomske vrijednosti relativnih bilansnih i vanbilansnih pozicija na promjene kamatne stope i uticaj istih na sadašnju vrijednost budućih novčanih tokova. Svaki od scenarija ima definisane pragove za promjenu potencijalne kamatne stope, pomoću kojih se izračunava nova ekonomska vrijednost. Postoji 6 regulatornih scenarija kamatnog šoka:

1. paralelni šok na gore (engl. „Parallel Up“),
2. paralelni šok na dole (engl. „Parallel Down“),
3. šok pada kratkoročnih stopa i povećanja dugoročnih stopa na krivulji (engl. „Short rates down“),
4. šok rasta kratkoročnih stopa i pada dugoročnih stopa na krivulji (engl. „Short rates up“),
5. šok povećanja kratkoročnih stopa (engl. „Flattening“),
6. šok smanjenja kratkoročnih stopa (engl. „Steepening“).

Zarada („Net Interest Income“)

NII razmatra potencijalni uticaj promjene kamatne stope na zaradu Banke, tako što se mijenja neto prihod od kamata. Unutar okvira za upravljanje rizikom kamatne stope u bankama, neto kamatni prihod se definiše kao razlika između ukupnog kamatnog prihoda i ukupnog kamatnog troška, koji se pojavljuje na stavkama i pozicijama bankarske knjige. Izračunati neto kamatni prihod, pod svakim kamatnim scenarijem mora da bude upoređen i procijenjen, prema baznom scenariju neto kamatnog prihoda. Volatilnost zarada je važna mjera za analizu rizika kamatne stope, jer značajne redukcije zarada mogu predstavljati prijetnju za adekvatnost kapitala.

3) Limiti rizika likvidnosti

Tipovi metrika rizika likvidnosti dijele se na:

a) unutarдневно praćenje likvidnosti

Rizik likvidnosti unutar dana nastaje kad Banka nije u stanju izvršiti plaćanja i izmiriti obaveze blagovremeno u normalnim okolnostima, kao i u stresnim situacijama. Kako bi se osigurao monitoring tog rizika, uslov praćenja likvidnosti mora biti postavljen u toku svakog radnog dana s ciljem obezbjeđenja likvidnosti i u slučaju nedostajućih/zakašnjelih priliva, a zahtjevi, koje je potrebno ispuniti, se odnose na kritična plaćanja, kao i preostale isplate.

b) ljestvicu operativne ročnosti

Ova metrika mjeri rizik kratkoročne likvidnosti kroz operativne korpe ročnosti do godinu dana, putem neto novčanih tokova (priliva/odliva). Kratkoročna likvidnost limitira izloženosti po svim valutama kao i ukupnu izloženost. Kod limita na 6 mjeseci i 9 mjeseci nema ograničenja po valutama već samo na ukupnu poziciju.

c) strukturalnu likvidnost

Mjere strukturalne likvidnosti nastoje osigurati odgovarajuću ravnotežu između imovine i obaveza u srednjem-dugom roku (preko godinu dana), kako bi se obezbijedila strukturalna stabilnost i ograničila zavisnost o kratkoročnom, manje stabilnom finansiranju.

d) testiranje likvidnosti na stres

Pokazatelji rizika likvidnosti za krizne situacije ili u stresnim scenarijima su:

- racio likvidnosne pokrivenosti (LCR) - osigurava da institucija ima sposobnost da izvrši svoje kratkoročne obaveze u razdobljima jakog stresa, zahtijevajući da iznos neopterećene visokolikvidne imovine bude jednak ili veći od neto odliva za period preko 30 dana ($\geq 100\%$ pokrivenosti),
- stres test likvidnosti - mjeri da li dostupne rezerve likvidnosti mogu osigurati da Banka izdrži hipotetički nedostatak kratkoročnih izvora sredstava. Scenarija se baziraju na konceptu korpi ročnosti imovine i njenog zanavljanja. Relevantna scenarija su definisana s ciljem predstavljanja mogućih događaja sa potencijalno negativnim uticajem na likvidnost. S obzirom na prirodu stres testa likvidnosti, kao alat za procjenu različitih rizika likvidnosti prihvatljiv je kombinovani scenario.

Banka ima obavezu da održava likvidnost u okvirima, koje propisuju ABRS i CBBiH, te da navedene institucije izvještava o poziciji svoje likvidnosti prema propisanoj dinamici i na propisanim obrascima.

e) održavanje obavezne rezerve

U regulisanju svojih dospjelih obaveza Banka se ne može oslanjati na dio, koji kao obaveznu rezervu drži kod CBBiH, osim isključivo kao vanrednu (neočekivanu) i privremenu kratkoročnu mjeru. Dnevnu likvidnost Banka osigurava održavanjem propisane obavezne rezerve. CBBiH je za banke u BiH propisala način obračuna i održavanja obavezne rezerve, te visinu i način plaćanja naknade za iznos obavezne rezerve i za iznos sredstava na računu kod CBBiH preko obavezne rezerve.

f) ročnu usklađenost finansijske aktive i pasive

Banka je dužna da održava ročno usklađivanje preostalih rokova do ugovorenih dospijeca instrumenata aktive i obaveza pri čemu banka mora da:

- a) najmanje 65% izvora sredstava sa preostalim rokom dospijeca do 30 dana angažuje u plasmane (instrumente aktive) sa preostalim rokom dospijeca do 30 dana,
- b) najmanje 60% izvora sredstava sa preostalim rokom dospijeca do 90 dana angažuje u plasmane (instrumente aktive) sa preostalim rokom dospijeca do 90 dana,
- c) najmanje 55% izvora sredstava sa preostalim rokom dospijeca do 180 dana angažuje u plasmane (instrumente aktive) sa preostalim rokom dospijeca do 180 dana.

Proces definisanja limita

Proces definisanja limita vodi funkcija Upravljanje rizikom Grupe u saradnji sa Tržišnim i operativnim rizikom. U procesu učestvuju i funkcije nosioca rizika i relevantne linije kompetencije u Grupi.

Sistem restrikcija se dijeli na dvije vrste:

- metrike, koje su relevantne za Apetit za rizik (RAF) na nivou Grupe,
- metrike, kojima se definišu granularna ograničenja.

Sistem metrika za likvidnost dodatno je razrađen kroz podjelu po nivoima značaja metrike i veličine Banke.

Tržišni i operativni rizik je odgovoran da obezbijedi da se konačan lokalni prijedlog limita pošalje u Grupi. Relevantne funkcije u Grupi vrše procjenu prijedloga, odobravanje i postavljanje limita kroz proces alociranja na Banku dijela ukupnog limita definisanog na nivou Grupe. Tržišni i operativni rizik je odgovoran da podnese konačan prijedlog limita na odobrenje Nadzornom odboru, te da obezbijedi informacije za FCRC i da izmjene na limitima uključi u relevantne dokumente, u kojima se evidentiraju informacije o važećim limitima.

Proces reduciranja ili ukidanja limita zahtijeva promptno informisanje nosioca rizika i odgovornih lica relevantnih funkcija u Banci, kao i odgovornog lica za Upravljanje rizicima Banke, od strane Tržišnog i operativnog rizika. Promjene treba da se uzmu u obzir pri daljim poslovnim aktivnostima odmah nakon primljene informacije. Tržišni i operativni rizik je zadužen i za informisanost FCRC odbora.

Praćenje limita/kontrola

Tržišni i operativni rizik vrši monitoring i kontrolu rizika kroz dostupne IT sisteme kako bi se obezbijedila usklađenost sa internim i eksternim propisima i obuhvatio i prikazao rizik.

Banka je u mogućnosti da koristi one proizvode finansijskog tržišta, koji su prošli odgovarajući proces implementacije, i dobili odobrenje nadležnih službi Banke i potvrdu odgovarajućih službi Grupe i sadržani su u katalogu proizvoda, koji je sastavni dio Strategije upravljanja tržišnim rizikom Banke.

Korektivne akcije u slučaju prekoračenja

Tržišni i operativni rizik je zadužen da osigura:

- inicijalnu procjenu - analizu, kojom se utvrđuje da li se radi o prekoračenju uzrokovanom aktivnostima, koje su dovele do stvarne promjene profila rizika, ili je u pitanju prekoračenje tehničkog tipa,
- analizu uzroka prekoračenja - ukoliko se prekoračenje desilo zbog stvarnog poremećaja rizičnog profila; u zavisnosti od toga da li se radi o prekoračenju limita ili nivoa upozorenja, zahtijeva se od funkcija nosioca rizika akcioni plan i/ili zatvaranje prekoračenja,
- pokretanje procesa eskalacije - u zavisnosti od vrste metrike (RAF, granularna ili metrika posebne pažnje) proces eskalacije se odvija u skladu sa smjernicama Grupe za pojedina područja rizika,
- izvještavanje - o svim prekoračenjima treba da budu informisani nosioci rizika i odgovorna lica relevantnih funkcija u Banci, kao i odgovorna lica za Upravljanje rizicima i FCRC,
- nakon lokalnog usaglašavanja akcionog plana sa odgovornim licima svih relevantnih funkcija, Tržišni i operativni rizik šalje akcioni plan na funkciju Upravljanje rizicima u Grupi i traži odobrenje za naredne aktivnosti na smanjenju rizika.

Proces izvještavanja o izloženosti rizicima

U skladu sa načelima razgraničenja odgovornosti između funkcija, koje izvještavaju, i funkcija, koje upravljaju rizicima, funkcija izvještavanja prema lokalnom regulatoru i regulativi Grupe je odvojena od funkcije upravljanja, koja je u nadležnosti Upravljanja aktivom i pasivom i Tržištima.

U procesu upravljanja tržišnim rizikom Tržišni i operativni rizik izrađuje sljedeće izvještaje:

- sedmični izvještaj o upravljanju tržišnim rizikom i rizikom likvidnosti za Upravu i funkcije nosioca rizika,
- mjesečni izvještaj za FCRC,
- kvartalni izvještaj za Nadzorni odbor.

Izvještavanje o poziciji likvidnosti i deviznom riziku prema domaćim institucijama je u nadležnosti Računovodstva i izvještavanja, dok je za održavanje likvidnosti u okviru propisanih parametara u izvještajima odgovorno Upravljanje aktivom i pasivom.

Pored navedenog, Banka ima razvijen sistem internog izvještavanja u skladu sa uspostavljenim procesom upravljanja rizicima.

Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih internih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usljed nastupanja nepredvidivih eksternih događaja, uključujući i pravni rizik.

Ispravno i konzistentno upravljanje operativnim rizikom se sastoji iz identifikacije, procjene, praćenja/kontrole i ublažavanja operativnog rizika.

Sistem upravljanja operativnim rizicima obuhvata:

- identifikaciju i procjenu izloženosti Banke operativnim rizicima kroz procjene operativnih rizika u novim i postojećim procesima, proizvodima, aktivnostima i sistemima, te kroz analizu ključnih indikatora operativnog rizika,
- alate i mehanizme za kontinuirano praćenje izloženosti gubicima od operativnog rizika kroz prikupljanje kvantitativnih i kvalitativnih informacija; klasifikaciju svih događaja, odnosno izvora operativnog rizika, po kojima nastaju gubici, u bazu podataka o događajima nastalim po osnovu operativnog rizika; mjerenje izloženosti i monitoring trenda izloženosti operativnom riziku, kao i aktivnosti na smanjenju rizika,
- definisanje strategija, politika i procedura.

U okviru utvrđivanja i mjerenja, odnosno procjene operativnog rizika, Banka uzima u obzir sve relevantne interne i eksterne faktore, te događaje po osnovu operativnog rizika, koji su prouzrokovali stvarni gubitak za Banku, kao i operativni rizik, kojem je Banka izložena, ali nije prouzrokovao stvarni gubitak za Banku.

Pri evidentiranju štetnih događaja u bazu podataka, potrebno ih je klasifikovati prema tipu štetnog događaja u sljedeće kategorije rizika:

- interne prevare,
- eksterne prevare,
- odnosi sa zaposlenima i sigurnost na radu,
- klijenti, proizvodi i poslovna praksa,
- štete na materijalnoj imovini,
- prekidi u poslovanju i greške u sistema Banke,
- izvršavanje transakcija, isporuka i upravljanje procesima u Banci.

Zadatak Tržišnog i operativnog rizika, u okviru aktivnosti upravljanja operativnim rizikom, je i izrada izvještaja o izloženosti Banke operativnom riziku i analize postojećih i potencijalnih izvora operativnog rizika u Banci, s ciljem osiguranja informacija rukovodstvu Banke za efikasno upravljanje operativnim rizikom na svim nivoima.

Tržišni i operativni rizik mjesečno/kvartalno izvještava Upravu Banke, Nadzorni odbor, Odbor za nefinansijske rizike i kontrole i eksterne korisnike izvještaja - Grupu o izloženosti operativnom riziku.

Izveštavanjem su obuhvaćeni:

- analiza podataka o gubicima od operativnih rizika, uključujući i nadoknade od osiguranja,
- podaci o ključnim indikatorima operativnog rizika,
- izvještaj o kapitalu za operativni rizik,
- informacije o najvažnijim aktivnostima upravljanja operativnim rizicima,
- izloženost Banke reputacionom riziku.

Navedeni procesi, koji čine sistem upravljanja operativnim rizicima, se definišu pojedinačnim aktima, uz obavezu redovnog informisanja visokog rukovodstva Banke o pokazateljima vezanim uz operativne rizike, te usklađivanja sistema upravljanja operativnim rizicima sa standardima Grupe i lokalnom i međunarodnom regulativom.

U skladu sa regulativom ABRS, Banka primjenjuje pristup osnovnog pokazatelja za obračun kapitalnog zahtjeva za operativni rizik. Po standardu Grupe, kapitalni zahtjev se takođe računa po metodu osnovnog pokazatelja.

Reputacioni rizik

Reputacioni rizik je definisan kao rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke usljed gubitka povjerenja u integritet Banke, do kojeg dolazi zbog nepovoljnog javnog mišljenja o poslovnim praksama Banke ili aktivnostima članova organa Banke, bez obzira da li postoji ili ne postoji osnov za takvo javno mišljenje.

Reputacioni rizik se može smatrati sekundarnim efektom, tehnički se definiše kao „posljedični efekat“ svih ostalih kategorija rizika, kao što su kreditni, tržišni, operativni i rizik likvidnosti („uzročni“ rizici).

Prepoznavanje izloženosti reputacionom riziku znači analiziranje izloženosti „uzročnom“ riziku s ciljem utvrđivanja šta je osjetljivo u odnosu na reputacioni rizik.

Za identifikaciju i praćenje reputacionog rizika u Banci su odgovorni svi organizacioni dijelovi u Banci, u skladu sa smjernicama definisanim Grupnim i internim aktima iz područja reputacionog rizika.

Poslovni proces upravljanja reputacionim rizikom je baziran i usklađen sa Grupnim politikama i smjernicama.

Osim Grupnih politika i smjernica, u Banci su usvojeni i implementirani i lokalni akti, koji definišu pravila i principe za procjenu i upravljanje reputacionim rizikom, i koji se primjenjuju u radnom okruženju i odnosima sa klijentima, kao i kontrolu aktivnosti, koje nose reputacioni rizik, sa posebnim naglaskom na aktivnosti i poslovanje sa klijentima u osjetljivim sektorima.

Procjena reputacionog rizika se radi primjenom odgovarajuće metodologije navedene u specifičnim pravilima Grupe, uzimajući u obzir kriterije navedene u pravilima.

Sistem upravljanja reputacionim rizikom obuhvata i proces periodičnog izvještavanja. Interno izvještavanje i izvještavanje prema Grupi je u nadležnosti Tržišnog i operativnog rizika i obuhvata mjesečno/kvartalno izvještavanje Uprave Banke, Nadzornog odbora, FCRC i eksterne korisnike izvještaja - Grupu o izloženosti reputacionom riziku.

Upravljanje i sistem internih kontrola u Banci

Politikom sistema unutrašnjih kontrola Banka definiše minimalne zahtjeve za uspostavljanje adekvatnog i djelotvornog sistema unutrašnjih kontrola i rada i saradnje njenih kontrolnih funkcija. Uzimajući u obzir veličinu, značaj, obim poslovanja i organizacionu strukturu, sistem unutrašnjih kontrola je prilagođen tako da na optimalan način podržava i nadzire redovan tok poslovnih aktivnosti i pojedine specifične situacije, koje mogu nastati.

Sistem internih kontrola predstavlja skup procesa, koje Banka uspostavlja za praćenje:

- adekvatne kontrole rizika,
- efikasnosti poslovanja Banke,
- pouzdanosti finansijskih i drugih informacija,
- usklađenosti sa zakonskim i drugim propisima, standardima Grupe i aktima Banke, s ciljem obezbjeđenja sigurnosti.

U procesu uspostavljanja i implementacije sistema unutrašnje kontrole, svi zaposleni i rukovodioci, kao i Uprava i Nadzorni odbor Banke, učestvuju na primjeren način.

Sistem interne kontrole uključuje procese vezane za:

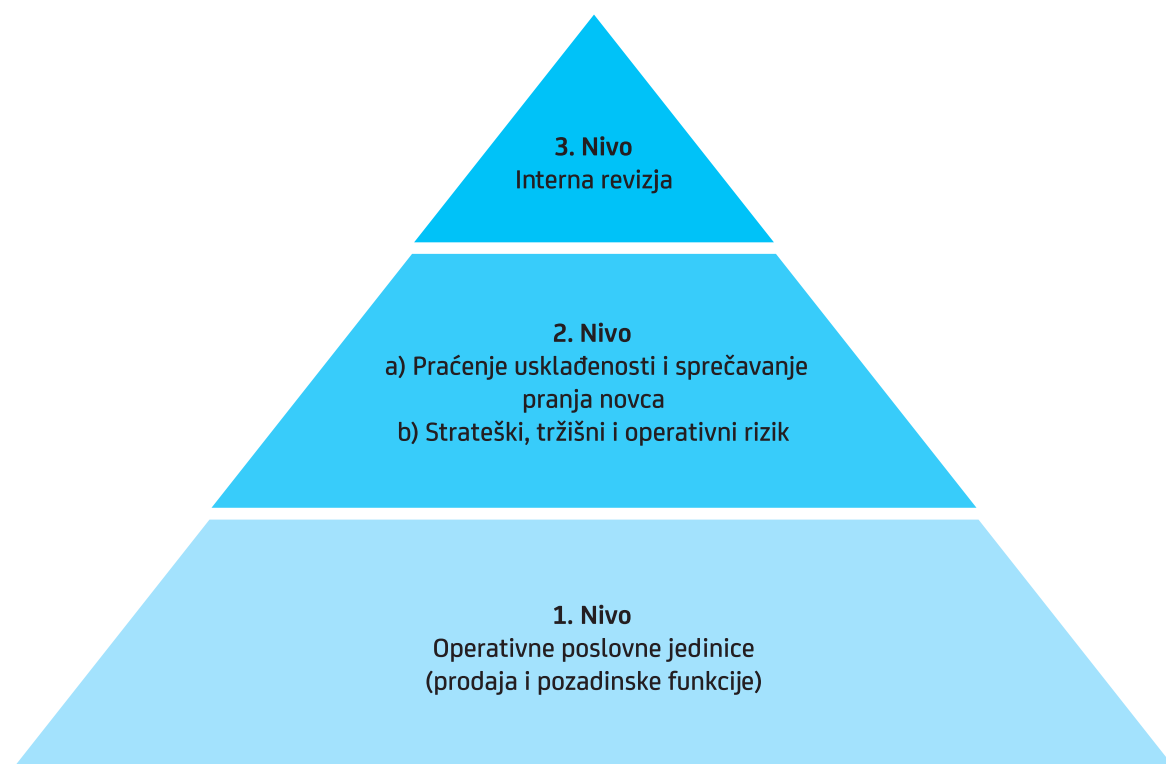
- izračunavanje i pregled kapitalnih zahtjeva za rizike,
- utvrđivanje i praćenje velikih izloženosti,
- sklapanje pravnih poslova sa licima u posebnom odnosu sa Bankom, kao i sistem izveštavanja o tim transakcijama,
- računovodstvene kontrole, koje se odnose na vođenje poslovnih knjiga i finansijsko izveštavanje,
- javno objavljivanje informacija,
- upravljačke, logičke i fizičke kontrole u informacionom sistemu,
- izvještaje, koji se dostavljaju u svrhu pripreme konsolidovanih izvještaja na nivou Grupe,
- izveštavanje nadzornih i drugih tijela, i
- procjenu efekata eksternalizacije poslovnih aktivnosti na sistem unutrašnjih kontrola Banke.

Sastav, upravljanje i kontrola rizicima, kojima je Banka izložena, se provodi kroz Sistem unutrašnjih kontrola, koji je Banka uspostavila na 3 nivoa i to:

1. **PRVI NIVO** - kontrole prvog nivoa vrše organizacione jedinice Prodaje i pozadinskih funkcija tokom redovnog obavljanja poslova i zadataka kako bi osigurale da se transakcije pravilno izvršavaju i evidentiraju.
2. **DRUGI NIVO** - kontrole drugog nivoa ili upravljanja rizikom su dužnosti jedinica, koje se razlikuju od organizacionih jedinica Prodaje i pozadinskih funkcija, a to su:
 - a) **Praćenje usklađenosti i sprečavanje pranja novca**, koje kontroliše usklađenost poslovanja Banke sa zakonskim i regulatornim propisima, identifikuje i procjenjuje rizike usklađenosti, predlaže mjere za smanjenje ili otklanjanje rizika i prati njihovu primjenu;
 - b) **Strateški, tržišni i operativni rizik**, koji kontroliše i usmjerava rizike u skladu sa politikama i metodama mjerenja i kontrole ovih rizika i vrši optimizaciju troškova rizika u skladu sa internim i eksternim pravilima i propisima.
3. **TREĆI NIVO** - kontrole trećeg nivoa vrši Interna revizija, koja ocjenjuje i redovno provjerava potpunost, funkcionalnost i adekvatnost Sistema unutrašnjih kontrola. Interna revizija je nezavisna od prodajnih, pozadinskih, kao i kontrolnih jedinica drugog nivoa.

Uspostavljene kontrolne funkcije se kontinuirano razvijaju i unapređuju.

Nivoi Sistema unutrašnjih kontrola su prikazani ispod:

1. Prvi nivo unutrašnjih kontrola

Hijerijska struktura prvog nivoa kontrola je definisana odlukom Uprave Banke o određivanju učesnika procesa Sistema unutrašnjih kontrola prvog nivoa, kako slijedi:

- zaduženi član Uprave (Manager in charge) i njegov zamjenik,
- vođa kampanje certifikacije (Campaign leader) na nivou Banke i njegov zamjenik,
- vlasnici procesa, i
- vlasnici kontrola.

Provjera adekvatnosti unutrašnjih kontrola prvog nivoa se vrši kroz proces testiranja i certifikacije dva puta godišnje: u januaru i julu, a rezultati testiranja se podnose Upravi Banke na usvajanje u formi Upravljačkog izvještaja o sistemu unutrašnjih kontrola.

U izvještaju su obuhvaćene:

- računovodstvene i administrativne kontrole i
- opšte informatičke kontrole.

2. Drugi nivo unutrašnjih kontrola

Strateški, tržišni i operativni rizik je uspostavljen kao posebna organizaciona jedinica, nezavisna od poslovnih procesa i aktivnosti, u kojima rizik nastaje, odnosno, koje ova funkcija prati, kontroliše i ocenjuje. Strateški, tržišni i operativni rizik u skladu sa zakonskim, podzakonskim i internim aktima Banke o rezultatima svog rada direktno izvještava Nadzorni odbor.

Praćenje usklađenosti i sprečavanje pranja novca je uspostavljeno kao kontrolna funkcija nezavisna od poslovnih procesa i aktivnosti, u kojima rizik nastaje, odnosno, koje ova funkcija prati, kontroliše i ocenjuje. Praćenje usklađenosti i sprečavanje pranja novca direktno izvještava Nadzorni odbor Banke.

3. Treći nivo unutrašnjih kontrola

Interna revizija predstavlja nezavisnu kontrolnu funkciju Banke i čini sastavni dio sistema internih kontrola. Interna revizija objektivno ispituje, procjenjuje i izvještava o aktivnostima internih kontrola kao doprinos pravilnom, ekonomičnom, efikasnom i djelotvornom korištenju resursa. Ova funkcija kroz sistemski i profesionalan pristup procjenjuje i unapređuje efikasnost i adekvatnost sistema upravljanja i kontrole rizika, kao i upravljanja procesima uključujući i usklađenost sa zakonskim i drugim propisima.

U skladu sa zakonskom regulativom, Interna revizija za poslove iz svog domena odgovara Odboru za reviziju i Nadzornom odboru Banke.

Internom revizijom u Banci rukovodi Senka Presečan, direktor ove funkcije.

Srazmjerno svojoj veličini i značaju, kao i složenosti poslova svake kontrolne funkcije, Banka osigurava dovoljan broj zaposlenih, koji posjeduju odgovarajuće stručno znanje i iskustvo. Takođe, Banka redovno održava stručno obrazovanje i osposobljavanje zaposlenih u kontrolnim funkcijama, kako bi unaprijedila njihove profesionalne vještine i znanje.

Kontrolne funkcije o svom radu izvještavaju organe i odbore Banke i nadležne funkcije Grupe, kako slijedi: Kreditni odbor, FCRC odbor (Odbor za finansijske i kreditne rizike - Financial and Credit Risk Committee), Odbor za reviziju, Odbor za rizike, Upravu i Nadzorni odbor Banke, te linije kompetencije u Grupi.

2.5. Kapital

Ukupni kapital i rezerve Banke na kraju 2021. godine iznose 256,6 miliona BAM, što je za 1,97 miliona BAM ili 0,8% više u odnosu na kraj prethodne godine, kao rezultat sljedećeg:

- Banka je u četvrtom kvartalu 2021. godine izvršila isplatu dividende akcionarima u iznosu od 14.780 hiljada BAM od neto dobiti ostvarene u 2019. godini. Pravo na isplatu dividende ostvario je 61 akcionar, a dividenda po jednoj akciji je iznosila 106,60 BAM;
- neto dobit ostvarena u 2021. godini je raspoređena u neraspoređu dobit i ostaje na toj poziciji dok se ne donese odluka o isplati dividende (neraspoređena dobit se ne uključuje u obračun regulatornog kapitala Banke);
- Banka je u 2021. godini proknjižila neto gubitak od promjene fer vrijednosti finansijske imovine, te neto gubitak od rezervisanja za kreditne rizike na finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat u iznosu od 6,3 miliona BAM i 2,1 milion BAM, respektivno.

Odlukom o izračunavanju kapitala banaka su propisane kategorije kapitala i to: regulatorni, redovni osnovni i osnovni kapital, kao i način njihovog obračuna, odnosno stavke kapitala, koje se mogu uključiti, stavke, koje se moraju odbiti od kapitala, i slično.

Iznosi regulatornog, osnovnog (T1) i redovnog osnovnog kapitala (CET1), obračunati u skladu sa propisima ABRS, su prikazani u narednoj tabeli:

Kapital		u 000 BAM
Br.	Stavka	Iznos
1.	REGULATORNI KAPITAL	208.341
1.1.	OSNOVNI KAPITAL	208.341
1.1.1.	REDOVNI OSNOVNI KAPITAL	208.341
1.1.1.1.	Instrumenti kapitala, koji se priznaju kao redovni osnovni kapital	97.428
1.1.1.1.1	Uplaćeni instrumenti kapitala	97.055
1.1.1.1.2	Emisiona premija na akcije	373
1.1.1.2.	Zadržana dobit	76.473
1.1.1.3.	Ostali ukupni rezultat	(5.899)
1.1.1.4.	Ostale rezerve	52.707
1.1.1.5.	(-) Ostala nematerijalna imovina	(11.799)
1.1.1.6.	(-) Odložena poreska imovina, koja zavisi od buduće profitabilnosti i ne proizilazi iz privremenih razlika umanjenih za povezane poreske obaveze	(127)
1.1.1.7.	(-) Odloženo poresko sredstvo, koje se može odbiti i koje zavisi od buduće profitabilnosti i proizilazi iz privremenih razlika	(442)
1.1.2.	DODATNI OSNOVNI KAPITAL	0
1.2.	DOPUNSKI KAPITAL	0

Osnovne karakteristike finansijskih instrumenata, koji su uključeni u obračun regulatornog kapitala, su navedene u tabeli ispod:

Kapital	
Br.	Stavka
1.	Emitent
	UniCredit Bank a.d. Banja Luka
1.1.	Jedinstvena oznaka
	ISIN: BA100NBLBRB5
Tretman u skladu sa regulatornim okvirom	
2.	Priznat na pojedinačnoj/konsolidovanoj osnovi
	Na pojedinačnoj osnovi
3.	Vrsta instrumenta
	Obične akcije
4.	Iznos, koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala u hiljadama BAM, sa stanjem na dan posljednjeg izveštavanja
	97.428 hiljada BAM
5.	Nominalni iznos instrumenta
	700 BAM po akciji
5.1.	Emisiona cijena
	I emisija - 1.000 BAM po akciji; III emisija - 1.000 BAM po akciji; IV emisija - 1.000 BAM po akciji; V emisija - zamjena svih akcija po 1.000 sa akcijama nominalne vrijednosti po 700 BAM po akciji s ciljem pokrića gubitka; VI emisija - 700 BAM po akciji; VII emisija 700 BAM po akciji; VIII emisija 700 BAM po akciji; IX emisija - 700 BAM po akciji.
5.2.	Otkupna cijena
	I emisija - 1.000 BAM po akciji; III emisija - 1.000 BAM po akciji; IV emisija - 1.000 BAM po akciji;
	I emisija - 1.000 BAM po akciji; III emisija - 1.000 BAM po akciji; IV emisija - 1.000 BAM po akciji;
	V emisija - 700 BAM po akciji; VI emisija - 700 BAM po akciji; VII emisija 700 BAM po akciji za akcionare, koji su otkupili 17.782 akcije prema pravu preče kupovine, a preostalih 149 akcija iz ove emisije otkupljeno je putem Berze po prosječnoj cijeni od 3.201 BAM po akciji; VIII emisija 700 BAM po akciji; IX emisija - 700 BAM po akciji.
6.	Računovodstvena klasifikacija
	Akcionarski kapital
7.	Datum izdavanja instrumenta
	I emisija - 26.03.2002. (privatizacija državnog kapitala); III emisija - 21.10.2004.; IV emisija - 03.02.2006.; V emisija 20.04.2006.; VI emisija - 03.11.2006.; VII emisija - 10.10.2007.; VIII emisija - 01.06.2011.; IX emisija 26.12.2012.
8.	Instrument sa datumom dospeljeća ili instrument bez datuma dospeljeća
	Bez datuma dospeljeća
9.	Opcija kupovine od strane emitenta
	Ne
9.1.	Prvi datum aktiviranja opcije kupovine, uslovni datum aktiviranja opcije kupovine i otkupna vrijednost
	Nije primjenjivo

9.2.	Naknadni datum aktiviranja opcije kupovine (ako je primjenjivo) Nije primjenjivo
Kuponi/dividende	
10.	Fiksna ili promjenjiva dividenda/kupon Promjenjiva dividenda
11.	Kuponska stopa i povezani indeksi Nije primjenjivo
12.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende Ne
13.1.	Puno diskreciono pravo, djelimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa vremenom isplate dividendi/kupona Djelimično diskreciono pravo
13.2.	Puno diskreciono pravo, djelimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona Djelimično diskreciono pravo
14.	Mogućnost povećanja prinosa ili drugih podsticaja za otkup Ne
15.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi Nekumulativne
16.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument Nekonvertibilan
17.	Ako je konvertibilan, uslovi, pod kojima može doći do konverzije Nije primjenjivo
18.	Ako je konvertibilan, djelimično ili u cijelosti Nije primjenjivo
19.	Ako se može konvertovati, stopa konverzije Nije primjenjivo
20.	Ako je konvertibilna, obavezna ili dobrovoljna konverzija Nije primjenjivo
21.	Ako je konvertibilan, instrument, u koji se konvertuje Nije primjenjivo
22.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta, u koji se konvertuje Nije primjenjivo
23.	Mogućnost smanjenja vrijednosti Da
24.	Ako postoje mogućnosti smanjenja vrijednosti, uslovi, pod kojima može doći do smanjenja vrijednosti Mogućnost smanjenja je propisana Zakonom o privrednim društvima Republike Srpske, a provodi se na osnovu odluke Skupštine akcionara, uz prethodnu saglasnost Agencije za bankarstvo RS i Komisije za hartije od vrijednosti RS.
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, djelimično ili u cijelosti Djelimično
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrijednosti, trajno ili privremeno Trajno
27.	Ako je smanjenje vrijednosti privremeno, opis mehanizma povećanja vrijednosti Nije primjenjivo
28.	Vrste instrumenata, koji će se, u slučaju likvidacije ili stečaja, isplaćivati neposredno prije izvedenog instrumenta Nije primjenjivo
29.	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata Nije primjenjivo
30.	Ako postoje, navesti neusklađene karakteristike Nije primjenjivo

2.6. Kapitalni zahtjevi i adekvatnost kapitala

U skladu sa propisima ABRS banke vrše obračun kapitalnih zahtjeva za:

- kreditne rizike,
- iznos namirenja/ispоруke,
- tržišne rizike:
 - specifični i opšti rizik pozicije po osnovu dužničkih i vlasničkih instrumenata,
 - velike izloženosti, koje prekoračuju ograničenja definisana Odlukom o velikim izloženostima,

- devizni rizik,
- robni rizik i
- operativne rizike.

Prema regulativi ABRS, koja je strožija od regulative Evropske Unije, minimalne propisane stope, koje banke moraju ispunjavati u svakom trenutku su:

- stopa redovnog osnovnog kapitala od 6,75%,
- stopa osnovnog kapitala od 9% i
- stopa regulatornog kapitala od 12%.

Na svaku od gorenavedenih stopa je propisano kontinuirano održavanje zaštitnog sloja za očuvanje kapitala u visini od 2,5%.

Pored navedenih zahtjeva, ABRS je 2021. uvela dodatni kapitalni zahtjev za banke prema SREP kontroli, koji predstavlja dodatni zaštitni sloj kapitala; za Banku on iznosi 0,75%.

Pored navedenih propisanih stopa, predviđeni su (ali još nisu propisani) zahtjevi za ostale zaštitne slojeve kapitala, odnosno za kombinovani zaštitni sloj, koji predstavlja minimalni redovni osnovni kapital, uvećan za zaštitni sloj za očuvanje kapitala i uvećan za sljedeće zaštitne slojeve, u zavisnosti od toga šta je primjenjivo i to:

- kontraciklični zaštitni sloj specifičan za banku,
- zaštitni sloj za sistemski važnu banku (propisan u rasponu od 0% do 2% i biće propisan pojedinačno za svaku banku nakon što ABRS rangira banke prema sistemskom značaju), i
- zaštitni sloj za sistemski rizik.

2.6.1. Iznosi kapitalnih zahtjeva i stope kapitala

U narednoj tabeli su dati iznosi kapitalnih zahtjeva i stope kapitala:

Adekvatnost kapitala		u 000 BAM
Br.	Stavka	Iznos
1.	Izloženost prema centralnim vladama ili centralnim bankama	
2.	Izloženost prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	11.348
3.	Izloženost prema subjektima javnog sektora	1.213
4.	Izloženost prema multilateralnim razvojnim bankama	
5.	Izloženost prema međunarodnim organizacijama	
6.	Izloženost prema institucijama	5.171
7.	Izloženost prema privrednim društvima	26.597
8.	Izloženost prema stanovništvu	34.890
9.	Izloženost obezbjeđena nekretninama	16.675
10.	Izloženost u statusu neizmirenja obaveza	205
11.	Visokorizične izloženosti	
12.	Izloženost u obliku pokrivenih obveznica	
13.	Izloženost prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	
14.	Izloženost u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima	
15.	Izloženost na osnovu vlasničkih ulaganja	29
16.	Ostale izloženosti	3.807
17.	Kapitalni zahtjevi za iznos namirenja/isporuke	
18.	Kapitalni zahtjevi za tržišni rizik	
18.1.	Kapitalni zahtjevi za specifični i opšti rizik pozicije po osnovu dužničkih i vlasničkih instrumenata	
18.2.	Kapitalni zahtjevi za velike izloženosti, koje prekoračuju ograničenja definisana Odlukom o velikim izloženostima	
18.3.	Kapitalni zahtjevi za devizni rizik	0
18.4.	Kapitalni zahtjevi za robni rizik	
19.	Kapitalni zahtjevi za operativni rizik	9.847
20.	Stopa redovnog osnovnog kapitala	22,77%
21.	Stopa osnovnog kapitala	22,77%
22.	Stopa regulatornog kapitala	22,77%

Sve stope kapitala sa 31.12.2021. godine su iznad regulatornih minimuma.

2.6.2. Ukupna i prosječna izloženost Banke

Ukupna neto izloženost kreditnom riziku, izračunata kao bruto izloženost umanjena za ispravke vrijednosti na bilansnu aktivu i rezervisanja na vanbilansnu aktivu, obračunata u skladu sa MSFI, odnosno u skladu sa Odlukom ABRS o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju kreditnih gubitaka, te prosječna neto izloženost tokom perioda, izračunata kao aritmetički prosjek kvartalnih neto izloženosti tokom 2021. godine, su prikazani u tabeli ispod:

Ukupna i prosječna neto vrijednost izloženosti		u 000 BAM	
Br.	Kategorija izloženosti	Neto vrijednost izloženosti na kraju perioda	Prosječne neto izloženosti tokom perioda
1.	Izloženost prema centralnim vladama ili centralnim bankama	198.723	181.494
2.	Izloženost prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	369.598	375.175
3.	Izloženost prema subjektima javnog sektora	121.736	111.266
4.	Izloženost prema multilateralnim razvojnim bankama		
5.	Izloženost prema međunarodnim organizacijama		
6.	Izloženost prema institucijama	130.308	160.937
7.	Izloženost prema privrednim društvima	360.461	306.213
8.	Izloženost prema stanovništvu	411.157	395.537
9.	Izloženost obezbijedena nekretninama	241.681	274.597
10.	Izloženost u statusu neizmirenja obaveza	1.720	1.688
11.	Visokorizične izloženosti		
12.	Izloženost u obliku pokrivenih obveznica		
13.	Izloženost prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom		
14.	Izloženost u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima		
15.	Izloženost na osnovu vlasničkih ulaganja	244	245
16.	Ostale izloženosti	69.384	66.628
		1.905.011	1.873.780

2.6.3. Geografska podjela izloženosti

- u 000 BAM -

Vrsta izloženosti	BiH	Austrija	Italija	Njemačka	Amerika	Češka	Hrvatska	Danska	Švedska	Srbija	Norveška	Švajcarska	Slovenija	Ukupno
Izloženost prema centralnim vladama ili centralnim bankama	198.723													198.723
Izloženost prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	369.598													369.598
Izloženost prema subjektima javnog sektora	121.736													121.736
Izloženost prema multilateralnim razvojnim bankama	0													0
Izloženost prema međunarodnim organizacijama	0													0
Izloženost prema institucijama	15.687	7.971	66.143	16.521	10.610	69	424	79	183	3.364	129	9.120	7	130.308
Izloženost prema privrednim društvima	360.461													360.461
Izloženost prema stanovništvu	411.157													411.157
Izloženost obezbjeđena nekretninama	241.681													241.681
Izloženost u statusu neizmirenja obaveza	1.720													1.720
Visokorizične izloženosti	0													0
Izloženost u obliku pokrivenih obveznica	0													0
Izloženost prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0													0
Izloženost u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima	0													0
Izloženost na osnovu vlasničkih ulaganja	244													244
Ostale izloženosti	69.384													69.384
Ukupno	1.790.390	7.971	66.143	16.521	10.610	69	424	79	183	3.364	129	9.120	7	1.905.011

2.6.4. Podjela izloženosti prema vrstama djelatnosti druge ugovorne strane

- u 000 BAM -

Izloženost prema vrstama djelatnosti (neto vrijednost izloženosti)																								
Br.	Izloženosti	Pojlopriveda, šumarstvo i ribolov	Vađenje ruda i kamena	Prerađivačka industrija	Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	Snabdjevanje vodom;kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanacije (remedijacije) životne sredine	Gradvinarstvo	Trgovina na veliko i na malo; popravka motornih vozilai motocikla	Saobraćaj i skladištenje	Djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane; hotelijerstvo i ugostiteljstvo	Informacije i komunikacije	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	Poslovanje nekretninama	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	Javna uprava i odbrana;obavezno socijalno osiguranje	Obrazovanje	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalnog rada	Umjetnost, zabava i rekreacija	Ostale uslužne djelatnosti	Djelatnosti domaćinstava kao poslodavaca;djelatnosti domaćinstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za sopstvenu upotrebu	Djelatnosti eksteritorijalnih organizacija i organa	Ostalo neraspoređeno	Ukupno
1.	Izloženost prema centralnim vladama ili centralnim bankama											198.723												198.723
2.	Izloženost prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima					8										369.518		71		0				369.598
3.	Izloženost prema subjektima javnog sektora	5.992							31.914							53.705		30.124						121.736
4.	Izloženost prema multilateralnim razvojnim bankama																							0
5.	Izloženost prema međunarodnim organizacijama																							0
6.	Izloženost prema institucijama											130.308												130.308
7.	Izloženost prema privrednim društvima	2.162	2.717	101.162	7.188	1.260	58.115	91.498	12.684	2.429	46.683	14.110	467	16.937		0		50	2.998	0				360.461
8.	Izloženost prema stanovništvu	507	50	4.174	1	101	1.469	4.914	2.802	377	130	0	8	156	1	60	289	13	156	395.949				411.157
9.	Izloženost obezbijedena nekretninama	564	325	40.347	945	487	28.431	55.843	1.630	1.269	377			2.435				779			108.249			241.681
10.	Izloženost u statusu neizmirenja obaveza																				1.720			1.720
11.	Visokorizične izloženosti																							0
12.	Izloženost u obliku pokrivenih obveznica																							0
13.	Izloženost prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom																							0
14.	Izloženost u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima																							0
15.	Izloženost na osnovu vlasničkih ulaganja																						244	244
16.	Ostale izloženosti																						69.384	69.384
	Ukupno	9.225	3.092	145.684	8.134	1.857	88.015	152.255	49.031	4.075	47.190	343.140	475	19.528	1	423.223	60	31.313	3.010	156	505.918	0	69.628	1.905.011

2.6.5. Preostala ročnost izloženosti druge ugovorne strane

- u 000 BAM -

Preostali rok do dospijeca svih izloženosti (neto vrijednost izloženosti)						
Br.	Kategorija izloženosti	<= 1 god	>1<5 god	>5 god	Nije navedeno dospjeće	Ukupno
1.	Izloženost prema centralnim vladama ili centralnim bankama	198.723				198.723
2.	Izloženost prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	32.606	239.967	97.025		369.598
3.	Izloženost prema subjektima javnog sektora	3.348	21.080	97.307		121.736
4.	Izloženost prema multilateralnim razvojnim bankama					0
5.	Izloženost prema međunarodnim organizacijama					0
6.	Izloženost prema institucijama	130.163	144			130.308
7.	Izloženost prema privrednim društvima	204.246	127.942	28.272		360.461
8.	Izloženost prema stanovništvu	60.390	116.922	233.845		411.157
9.	Izloženost obezbijedena nekretninama	49.692	49.841	142.148		241.681
10.	Izloženost u statusu neizmirenja obaveza	218	408	1.094		1.720
11.	Visokorizične izloženosti					0
12.	Izloženost u obliku pokrivenih obveznica					0
13.	Izloženost prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom					0
14.	Izloženost u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima					0
15.	Izloženost na osnovu vlasničkih ulaganja			244		244
16.	Ostale izloženosti				69.384	69.384
	Ukupno	679.387	556.304	599.936	69.384	1.905.011

2.6.6. Bruto izloženosti po značajnim privrednim granama

- u 000 BAM -

Br.	Izloženost	Izloženost kod kojih su izvršene ispravke vrijednosti, odnosno umanjenje vrijednosti (izloženost u statusu neizmirenja obaveza)	Ispravke vrijednosti za izloženost u statusu neizmirenja obaveza	Iznos dospjelih nenaplaćenih potraživanja	Ispravke vrijednosti za dospjelih nenaplaćenih potraživanja	Izloženost koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Ispravke vrijednosti za izloženost koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Ukupan iznos obračunatih regulatornih rezervi
1.	Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	18	18	94	4	9 338	113	131
2.	Vađenje ruda i kamena	374	374	80	43	3 104	12	386
3.	Prerađivačka industrija	2.177	2.177	1.122	53	151.680	5.996	8.173
4.	Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija			118	3	8.434	300	300
5.	Snabdjevanje vodom; kanalizacija, upravljanje otpadom i djelatnosti sanacije (remedijacije) životne sredine			33	0	1.876	19	19
6.	Građevinarstvo			354	12	88.641	626	626
7.	Trgovina na veliko i na malo; popravka motornih vozila i motocikla	3.985	3.985	1.979	1.049	156.542	4.287	8.272
8.	Saobraćaj i skladištenje			381	76	49.241	210	210
9.	Djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i posluživanja hrane; hotelijerstvo i ugostiteljstvo			21	0	6.440	2.365	2.365
10.	Informacije i komunikacije			15	0	47.353	163	163
11.	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja			45	0	343.244	104	104
12.	Poslovanje nekretninama			15	0	479	4	4
13.	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti			103	1	19.581	53	53
14.	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	5	5	1	0	1	0	5
15.	Javna uprava i odbrana;obavezno socijalno osiguranje			146	9	425.045	1.822	1.822
16.	Obrazovanje			1	0	61	0	0
17.	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalnog rada			244	1	31.463	150	150
18.	Umjetnost, zabava i rekreacija			1	0	3.013	3	3
19.	Ostale uslužne djelatnosti			4	0	156	0	0
20.	Djelatnosti domaćinstava kao poslodavaca; djelatnosti domaćinstava, koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za sopstvenu upotrebu	20.224	18.503	9.890	6.250	518.158	13.960	32.464
21.	Djelatnosti eksteritorijalnih organizacija i organa					0	0	0
22.	Ostalo neraspoređeno					69.628	0	0
	Ukupno	26.782	25.062	14.645	7.503	1.933.478	30.188	55.250

Iznos dospjelih nenaplaćenih potraživanja i njihova ispravka su prikazani u ukupnom iznosu, a takođe su uključeni i u odgovarajućim kolonama izloženosti i ispravki vrijednosti u statusu neizmirenja obaveza i izloženosti, koje nisu u statusu neizmirenja obaveza.

2.6.7. Promjene po ispravkama vrijednosti tokom perioda

- u 000 BAM -

		Ispravke vrijednosti* za izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Ispravke vrijednosti* za izloženosti, koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Ukupno
1.	Početno stanje	23 391	27 721	51 112
2.	Nova ispravka vrijednosti tokom perioda	4 728	20 487	25 215
3.	Iznos ukinutih ispravki vrijednosti**	(10 778)	(17 404)	(28 182)
4.	Završno stanje	17 341	30 804	48 145

Napomene:

* Ispravke vrijednosti predstavljaju ukupan iznos očekivanih kreditnih gubitaka - ECL (Expected Credit Loss) i uključuju ispravke vrijednosti na bilansnu izloženost i rezervisanja na vanbilansnu izloženost.

** Iznos ukinutih ispravki uključuje otpise (računovodstveni i trajni) i transfere između statusa izmirenja i neizmirenja za koje je ECL formiran preko kapitala.

2.6.8. Izloženosti prije i poslije korišćenja kreditne zaštite

- u 000 BAM -

Izloženosti prije i poslije korišćenja kreditne zaštite					
Br.	Kategorija izloženosti	Vrijednosti neto izloženosti prije korišćenja kreditne zaštite		Vrijednosti neto izloženosti poslije korišćenja kreditne zaštite	
		Izloženosti, koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti, koje nisu u statusu neizmirenja obaveza	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza
1.	Izloženost prema centralnim vladama ili centralnim bankama	198.723		198.723	
2.	Izloženost prema regionalnim vladama ili lokalnim vlastima	369.598		369.598	
3.	Izloženost prema subjektima javnog sektora	121.736		121.736	
4.	Izloženost prema multilateralim razvojnim bankama				
5.	Izloženost prema međunarodnim organizacijama				
6.	Izloženost prema institucijama	130.308		130.308	
7.	Izloženost prema privrednim društvima	360.461		360.461	
8.	Izloženost prema stanovništvu	411.157		411.157	
9.	Izloženost obezbijedena nekretninama	241.681		241.681	
10.	Izloženost u statusu neizmirenja obaveza		1.720		1.720
11.	Visokorizične izloženosti				
12.	Izloženost u obliku pokrivenih obveznica				
13.	Izloženost prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom				
14.	Izloženost u obliku udjela ili akcija u investicionim fondovima				
15.	Izloženost na osnovu vlasničkih ulaganja	244		244	
16.	Ostale izloženosti	69.384		69.384	
	Ukupno	1.903.290	1.720	1.903.290	1.720

2.6.9. Informacije o finansijskoj poluzi

- u 000 BAM -

Vrijednosti izloženosti	Iznos
Finansijski derivati: sadašnji trošak zamjene	0
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 10% u skladu s članom 37. stav 8. tačka 1. Odluke o izračunu kapitala banke	1.230
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 20% u skladu s članom 37. stav 8. tačka 2. Odluke o izračunu kapitala banke	28.100
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 50% u skladu s članom 37. stav 8. tačka 3. Odluke o izračunu kapitala banke	47.438
Stavke vanbilansa sa faktorom konverzije od 100% u skladu s članom 37. stav 8. tačka 4. Odluke o izračunu kapitala banke	0
Ostala imovina	1.682.001
(-) Iznos odbitnih stavki aktive - osnovni kapital - u skladu sa članom 37. stav 3. Odluke o izračunavanju kapitala banke	(12.368)
Izloženost stope finansijske poluge - u skladu sa članom 37. stav 4. Odluke o izračunavanju kapitala banke	1.746.402
Kapital	
Osnovni kapital - u skladu sa članom 37. stav 3. Odluke o izračunavanju kapitala banke	208.341
Stopa finansijske poluge	
Stopa finansijske poluge - u skladu sa članom 37. stav 2. Odluke o izračunavanju kapitala banke	11,93%

2.7. Likvidnosni zahtjevi

Banka je obavezna da održava likvidnost u okvirima, koje su propisali Agencija za bankarstvo Republike Srpske i Centralna banka Bosne i Hercegovine:

- održavanje obavezne rezerve,
- održavanje dekadne i dnevne likvidnosti,
- ročna usklađenost finansijske aktive i pasive,
- koeficijent pokrića likvidnosti (LCR).

Počev od 31.03.2019. godine, Banka je u obavezi da izvještava Agenciju za bankarstvo Republike Srpske o koeficijentu pokrića likvidnosti na mjesečnom nivou.

Na dan 31. decembar 2021. godine koeficijent pokrića likvidnosti (LCR) iznosio je 145% (propisani minimum 100%).

- u 000 BAM -

Obrazac LCR		Iznos
Broj	Stavka	Iznos
1.	Zaštitni sloj likvidnosti	342.837
2.	Neto likvidnosni odlivi	236.836
3.	Koeficijent likvidnosne pokrivenosti (%)	145%
Izračunavanje brojioca		
4.	Zaštitni sloj likvidnosti u obliku imovine nivoa 1, isključujući pokrivene obveznice izuzetno visokog kvaliteta (u skladu s članom 24. Odluke): neprilagođen	342.837
5.	Odlivi na osnovu kolaterala u obliku imovine nivoa 1a, isključujući pokrivene obveznice izuzetno visokog kvaliteta koje dospijevaju u roku od 30 dana	0
6.	Prilivi na osnovu kolaterala u obliku imovine nivoa 1, isključujući pokrivene obveznice izuzetno visokog kvaliteta, koje dospijevaju u roku od 30 dana	0
7.	Obezbijedjeni odlivi novca, koji dospijevaju u roku od 30 dana	0
8.	Obezbijedjeni prilivi novca, koji dospijevaju u roku od 30 dana	0
9.	Prilagođeni iznos imovine nivoa 1m isključujući pokrivene obveznice izuzetno visokog kvaliteta „prije primjene gornje granice“	342.837
10.	Vrijednost imovine nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta u skladu s članom 24 Odluke: neprilagođena	0
11.	Odlivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta, koje dospijevaju u roku od 30 dana	0
12.	Prilivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta, koje dospijevaju u roku od 30 dana	0
13.	Prilagođeni iznos imovine nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta „prije primjene gornje granice“	0
14.	Prilagođeni iznos imovine nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta „nakon primjene gornje granice“	0
15.	„Iznos viška likvidne imovine“ nivoa 1 u obliku pokrivenih obveznica izuzetno visokog kvaliteta	0
16.	Vrijednost imovine nivoa 2a u skladu s članom 24. Odluke: neprilagođena	0
17.	Odlivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 2a, koji dospijevaju u roku od 30 dana	0
18.	Prilivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 2a, koji dospijevaju u roku od 30 dana	0

19.	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2a „prije primjene gornje granice“	0
20.	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2a „nakon primjene gornje granice“	0
21.	„Iznos viška likvidne imovine“ nivoa 2a	0
22.	Vrijednost imovine nivoa 2b u skladu s članom 24. Odluke: neprilagođena	0
23.	Odlivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 2b, koji dospijevaju u roku od 30 dana	0
24.	Prilivi na osnovu kolaterala u imovini nivoa 2b, koji dospijevaju u roku od 30 dana	0
25.	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2b „prije primjene gornje granice“	0
26.	Prilagođeni iznos imovine nivoa 2b „nakon primjene gornje granice“	0
27.	„Iznos viška likvidne imovine“ nivoa 2b	0
28.	Iznos viška likvidne imovine	0
29.	Zaštitni sloj likvidnosti	342.837
Izračunavanje imenioca		
30.	Ukupni odlivi	396.407
31.	Potpuno izuzeti prilivi	0
32.	Prilivi, na koje se primjenjuje gornja granica od 90%	0
33.	Prilivi, na koje se primjenjuje gornja granica od 75%	159.571
34.	Smanjenje za potpuno izuzete prilive	0
35.	Smanjenje za prilive, na koje se primjenjuje gornja granica od 90%	0
36.	Smanjenje za prilive, na koje se primjenjuje gornja granica od 75%	159.571
37.	Neto likvidnosni odliv	236.836

2.8. Založena i nezaložena imovina

- u 000 BAM -

Založena i nezaložena imovina Banke		
Vrsta imovine	Bruto knjigovodstvena vrijednost založene imovine	Bruto knjigovodstvena vrijednost nezaložene imovine
Dati krediti	206	1.073.683
Ulaganje u dužničke instrumente	-	237.467
Ulaganje u vlasničke instrumente	-	244
Ostalo	-	415.069
UKUPNO	206	1.726.463

Poslovna mreža UniCredit Bank a.d. Banja Luka na dan 31.12.2021.

Filijala	Adresa	Grad	Broj telefona:
BESPLATNA INFO LINIJA			080/051-051
BANJALUČKO-PRIJEDORSKA REGIJA			
FILIJALA BANJA LUKA	Marije Bursać 7	Banja Luka	051/243-200
FILIJALA BANJA LUKA 2	Jevrejska 50	Banja Luka	051/246-662
FILIJALA BANJA LUKA 3	Carice Milice 2	Banja Luka	051/246-645
FILIJALA BANJA LUKA 4	Bulevar srpske vojske 8	Banja Luka	051/243-441
FILIJALA ČELINAC	Kralja Petra I Karađorđevića 65	Čelinac	051/551-144
FILIJALA KOTOR VAROŠ	Cara Dušana 28	Kotor Varoš	051/783-260
FILIJALA MRKONJIĆ GRAD	Svetog Save 13	Mrkonjić Grad	050/212-948
FILIJALA ŠIPOVO	Prve šipovačke brigada 1	Šipovo	050/371-338
FILIJALA PRIJEDOR	Vožda Karađorđa 9	Prijedor	052/240-385
FILIJALA NOVI GRAD	Karađorđa Petrovića 33	Novi Grad	052/751-756
FILIJALA KOZARSKA DUBICA	Svetosavska 41	Kozarska Dubica	052/416-346
DOBOJSKO-GRADIŠKA REGIJA			
FILIJALA LAKTAŠI	Karađorđeva 63	Laktaši	051/532-215
FILIJALA GRADIŠKA	Vidovdanska bb	Gradiška	051/813-412
FILIJALA SRBAC	Mome Vidovića 17	Srbac	051/740-251
FILIJALA DOBOJ	Karađorđeva 1	Doboj	053/490-351
FILIJALA TESLIĆ	Svetog Save 77	Teslić	053/431-501
FILIJALA DERVENTA	Kralja Petra 1 Karađorđevića bb	Derventa	053/312-212
FILIJALA ŠAMAC	Svetosavska 9	Šamac	054/490-116
FILIJALA BROD	Jovana Raškovića bb	Brod	053/621-491
FILIJALA PRNJAVOR	Svetog Save 25	Prnjavor	051/660-295
SARAJEVSKO-BIJELJINSKA REGIJA			
FILIJALA BIJELJINA	Patrijarha Pavla 3a	Bijeljina	055/221-285
FILIJALA UGLJEVIK	Ulica Ćirila i Metodija bb	Ugljevik	055/771-302
FILIJALA ZVORNIK	Karađorđeva bb	Zvornik	056/214-147
FILIJALA SREBRENICA	Vase Jovanovića 32	Srebrenica	056/440-269
FILIJALA BRATUNAC	Svetog Save bb	Bratunac	056/411-214
FILIJALA PALE	Milana Simovića bb	Pale	057/203-022
FILIJALA LUKAVICA	Spasovdanska 31	Lukavica	057/318-299
FILIJALA SOKOLAC	Cara Lazara bb	Sokolac	057/401 062
FILIJALA ROGATICA	Srpski sloge bb	Rogatica	058/420-092
FILIJALA VLASENICA	Svetosavska 82	Vlasenica	056/490-176
TREBINJSKO-FOČANSKA REGIJA			
FILIJALA TREBINJE	Kralja Petra Prvog Oslobođioca br. 22	Trebinje	059/270-625
FILIJALA BILEĆA	Kralja Aleksandra 14	Bileća	059/370-066
FILIJALA GACKO	Trg Save Vladislavića bb	Gacko	059/471-530
FILIJALA NEVESINJE	Nevesinjskih ustanika 27	Nevesinje	059/610-471
FILIJALA FOČA	Njegoševa 10	Foča	058/220 972

Skraćenice korištene u Izvještaju:

ABRS	Agencija za bankarstvo Republike Srpske
ALM	Upravljanje aktivom i pasivom (Asset Liability Management)
BPV	Vrijednost baznog boda (Basis-Point-Value)
CET1	Redovni osnovni kapital (Common Equity Tier1 Capital)
CFO	Član Uprave za upravljanje finansijama
CPV	Kreditna vrijednost boda (Credit-Point-Value)
CRO	Član Uprave za upravljanje rizicima
DQ	Kvalitet podataka (Data Quality)
EAD	Izloženost u momentu neizvršenja (Exposure at Default)
ECB	Evropska centralna banka (European Central Bank)
ECL	Očekivani kreditni gubitak (Expected Credit Loss)
EL	Očekivani gubitak (Expected Loss)
EV	Ekonomska vrijednost (Economic Value)
FCRC	Odbor za finansijske i kreditne rizike (Financial and Credit Risk Committee)
FTE	Radnici sa punim radnim vremenom (Full Time Employees)
GTB	Globalno transakciono bankarstvo (Global Transaction Banking)
GWB	Alat za odobravanje rejtinga klijenata
IDL	Rizik dnevne likvidnosti (Intraday Liquidity)
IC	Interni kapital (Internal Capital)
ICAAP	Interna procjena adekvatnosti kapitala
ICRS	Izvještaj o strategijama po industrijskim sektorima
ILAAP	Interna procjena adekvatnosti likvidnosti
IRRBB	Kamatni rizik u bankarskoj knjizi (Interest Rate Risk in the Banking Book)
KM (BAM)	Konvertibilna marka
KPI	Ključni pokazatelji performansi (Key Performance Indicators)
LCR	Racio likvidnosne pokrivenosti (Liquidity Coverage Ratio)
LGD	Očekivani gubitak (Loss Given Default)
LLP	Rezervisanja za kreditne gubitke (Loan Loss Provisions)
LVL	Nivo upozorenja o gubitku (Loss Warning Level)
MRS	Međunarodni računovodstveni standardi
MSFI	Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
NBCO	Neobavezujuće kreditno mišljenje (Non-Binding Credit Opinion)
NII	Neto kamatni prihod (Net Interest Income)
NPE	Izloženost u neizvršenju (Non-Performing Exposure)
OKR	Odobranje kreditnog rizika
PD	Vjerovatnoća neizvršenja (Probability of Default)
PDL alat	Rana identifikacija anomalija (engl. Pre-Delinquency),
PDV	Porez na dodatu vrijednost
RAF	Okvir apetita za rizik (Risk Appetite Framework)
RAS	Izjava o apetitu za rizik (Risk Appetite Statement)
RP	Plan oporavka (Recovery Plan)
RR	Izvještaj o rizicima (Risk Report)
RTC	Kapacitet za preuzimanje rizika (Risk Take Capacity)
RWA	Rizikom ponderisana aktiva (Risk Weighted Assets)
STA	Standardni pristup
STWL	Nivo upozorenja za stres test (Stress Test Warning Level)
SVaR	Stresirana vrijednost u riziku (Stressed Value-at-Risk)
T1	Osnovni kapital (Tier1 capital)
UCI	UniCredit
USP	Upravljanje specijalnim plasmanima
VaR	Vrijednost u riziku (Value-at-Risk)
WL	Lista za praćenje (Watch List)